

Meeting Book: Styret i Vestfold Vann IKS (24.05.2019)

Styret i Vestfold Vann IKS

Date: 2019-05-24T08:00:00

Location: Andebuveien 3 på Sem

Note:

Saksliste

Saker til behandling

16-19 Protokoll fra styremøtet 12.03.19.....	3
17-19 Orientering fra daglig leder.....	8
18-19 Regnskap 1. kvartal.....	29
19-19 Selskapskontroll Vestfold Vann.....	37
20-19 Instruks for styretog daglig leder i Vestfold Vann.....	105
21-19 HMS- personal.....	110
22-19 Eventuelt.....	111

Vesfold Vann IKS
Styret

Arkivsak-dok. 19/00044-1
Saksbehandler Tanja Breyholtz

PROTOKOLL FRA STYREMØTET 12.03.19.

Vedlagt følger protokoll fra styremøtet 12.03.19. Det har ikke kommet merknader til protokollen.

Forslag til vedtak:

Godkjennes.

Vedlegg:

Protokoll 12.03.19.

MØTEPROTOKOLL

Styret i Vestfold Vann IKS

Dato: 12.03.2019 kl. 8:00
Sted: Andebuveien 3 på Sem
Arkivsak: 19/00024

Tilstede: Vidar Ullenrød, Erland Buøen, Ranveig Rønningen Saaghus, Olav Bjørnli, Ellen Flø Skagen og Jarle Liverød

Andre: Morten Mobråten og Tanja Breyholtz

Protokollfører: Tanja Breyholtz

SAKSKART			Side
Saker til behandling			
6-19	19/00024-1	Protokoll styremøte 15.02.19.	2
7-19	19/00024-2	Orientering fra daglig leder	2
8-19	19/00024-3	Overvåkning vannkilder 2018	2
9-19	19/00024-4	Saksliste til representantskapet	2
10-19	19/00024-5	Planlagte driftsaktiviteter 2019	3
11-19	19/00024-6	Årsregnskap 2018	3
12-19	19/00024-7	Styrets beretning 2018	3
13-19	19/00024-8	Revisors gjennomgang	3
14-19	19/00024-9	Administrasjonens orientering 2018	4
15-19	19/00024-10	Eventuelt	4

Seierstad

12.03.2019

6-19 Protokoll styremøte 15.02.19.

Forslag til vedtak:

Godkjennes.

Behandling

Innstillingen ble enstemmig godkjent.

Vedtak

Godkjennes.

7-19 Orientering fra daglig leder

Forslag til vedtak:

Til orientering.

Behandling

Innstillingen ble enstemmig godkjent.

Vedtak

Til orientering.

8-19 Overvåkning vannkilder 2018

Forslag til vedtak:

Til orientering.

Behandling

Innstillingen ble enstemmig godkjent.

Vedtak

Til orientering.

9-19 Saksliste til representantskapet

Forslag til vedtak:

Til orientering

Behandling

Innstillingen ble enstemmig godkjent.

Vedtak

Til orientering.

10-19 Planlagte driftsaktiviteter 2019

Forslag til vedtak:

Til orientering.

Behandling

Innstillingen ble enstemmig godkjent.

Vedtak

Til orientering.

11-19 Årsregnskap 2018

Forslag til vedtak:

Styret legger saken frem for representantskapet med følgende forslag til vedtak:

1. Årsregnskapet godkjennes.
2. Årets overskudd kr 5 315 410 overføres annen egenkapital.

Behandling

Innstillingen ble enstemmig godkjent.

Vedtak

Styret legger saken frem for representantskapet med følgende forslag til vedtak:

1. Årsregnskapet godkjennes.
2. Årets overskudd kr 5 315 410 overføres annen egenkapital.

12-19 Styrets beretning 2018

Forslag til vedtak:

Styret legger saken frem for representantskapet med følgende forslag til vedtak:
Styrets beretning for 2018 godkjennes.

Behandling

Innstillingen ble enstemmig godkjent.

Vedtak

Styret legger saken frem for representantskapet med følgende forslag til vedtak:
Styrets beretning for 2018 godkjennes

13-19 Revisors gjennomgang

Forslag til vedtak:

Ingen.

Behandling

I tråd med bestemmelsene hadde styret sin årlige gjennomgang med revisor uten deltakelse fra daglig leder eller administrasjonen for øvrig.

Vedtak

I tråd med bestemmelsene hadde styret sin årlige gjennomgang med revisor uten deltakelse fra daglig leder eller administrasjonen for øvrig.

14-19 Administrasjonens orientering 2018

Forslag til vedtak:

Til orientering.

Behandling

Innstillingen ble enstemmig godkjent.

Vedtak

Til orientering.

15-19 Eventuelt

Styret ønsker en nærmere orientering om forhold knyttet til pensjonsordningen.

Vidar Ullenrød

Erland Buøen

Ranveig Rønningen Saaghus

Olav Bjørnli

Jarle Liverød

Ellen Flø Skagen

Arkivsak-dok. 19/00044-2
Saksbehandler Tanja Breyholtz

ORIENTERING FRA DAGLIG LEDER

1. Virksomheten

Det er levert 7,13 mill. m³ drikkevann til og med 30.04.19, noe som tilsvarer ca. 59 427 m³ pr døgn. Dette er 1,1 % høyere enn for samme periode i 2018.

Vannleveransen har gått som normalt fra begge vannbehandlingsanleggene etter at siste stoppjobb ved Eidsfoss VBA ble utført. Ombygging av pumpesalen på Eidsfoss VBA er driftsmessig ferdigstilt. Prosessen for UV-behandling og pumpedrift er splittet og driftes uavhengig av hverandre.

Status for anleggsprosjekter følger i egen oversikt.

Lekkasjeleteravdelingen jobber etter prioriterte områder basert på lekkasje-reduksjonsplanene. Omfanget av behov for å følge opp og stadfeste lekkasjer etter vinterperioden er på nivå med fjoråret.

2. Organisasjon

Vestfold Vann har arbeidet med forbedringer knyttet til de forhold som ble kommentert i rapport fra kontrollkomiteen i Sandefjord kommune. Det vises til egen sak knyttet til dette.

Oppfølging av gravemeldinger og andre reguleringsmessige innspill i restriksjonssonen for hovedvannledningen følges opp. Revisjon av inntegninger i kartverk utføres og eventuelle feil korrigeres.

For øvrig arbeides det med å implementere arbeidsmiljøpolicy samt mål for arbeidsmiljø i henhold til krav i ISO 45001.

3. Økonomiske forhold

Det vises til resultat for 1. kvartal i egen sak.

Forslag til vedtak:

Til orientering.

Vedlegg:

Vannforbruk

Vannkvalitet

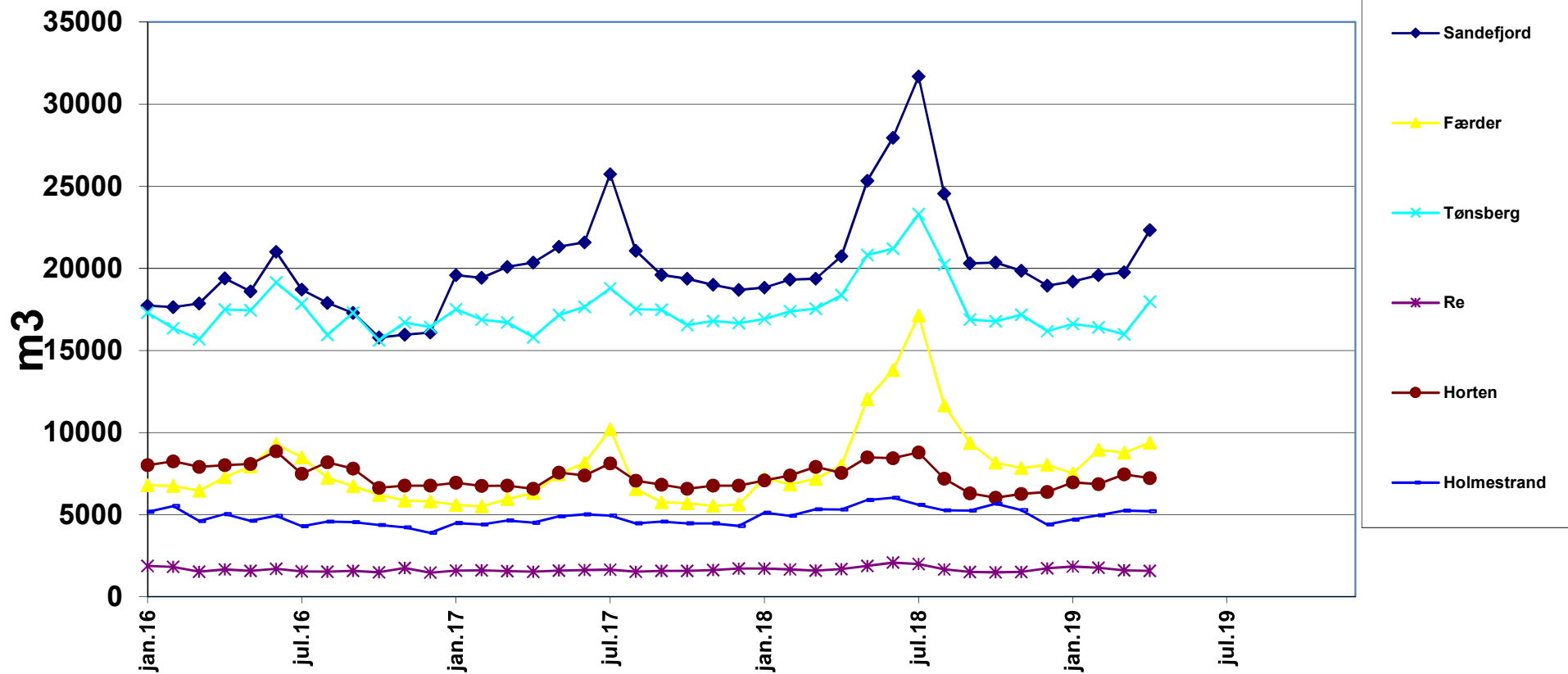
Kvartalsrapport

Statusrapport prosjekter (u.off. Off.lov §14)

VANNFORBRUK

Vestfold Vann tot. døgnsforbruk/månedsgjennomsnitt

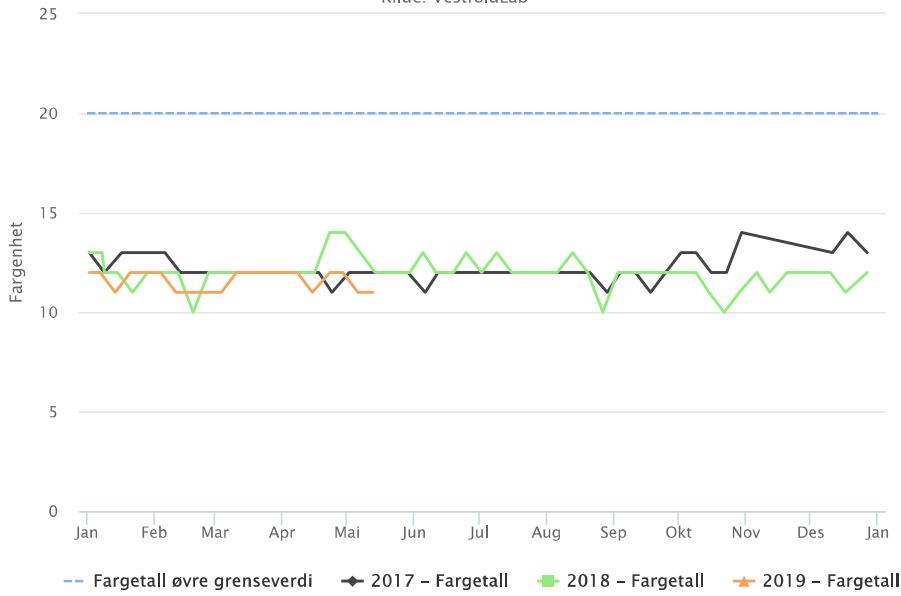

01.01.2016 - 30.04.2019

Fra 01.01.2017 er Stokke og Andebu inkl. i Sandefjord tot.
Fra 01.01.2018 er Hof inkl. i Holmestrand tot. og Færder tot. er tidl.Nøtterøy
hvor Tjøme er inkl.

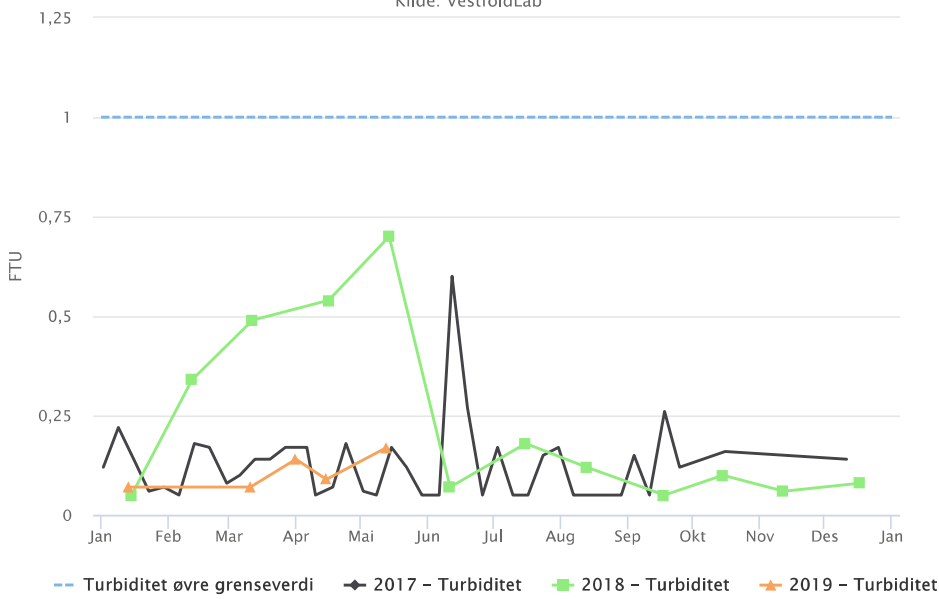
Eidsfoss rentvann – Fargetall

Kilde: VestfoldLab

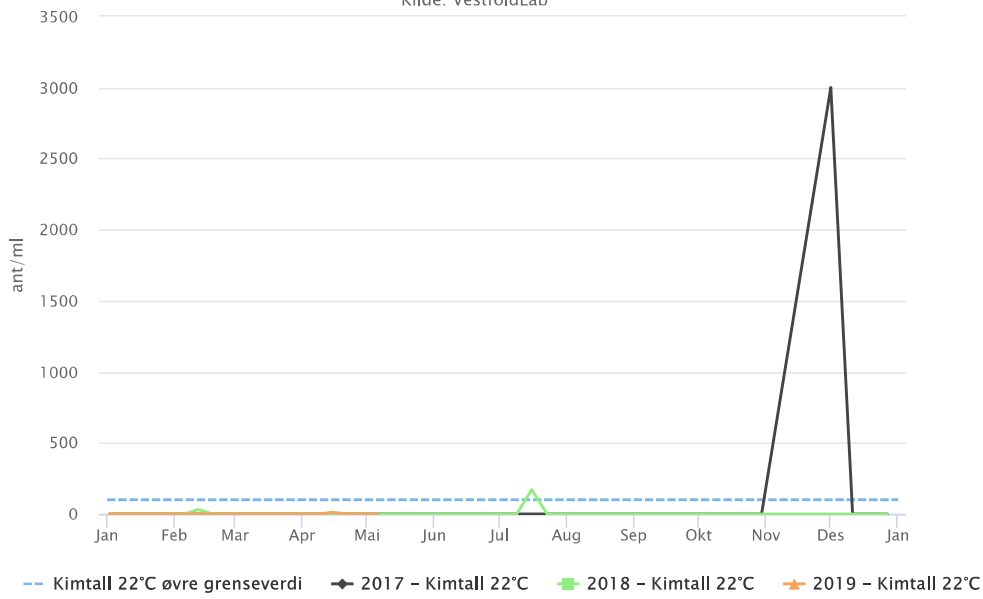
Eidsfoss rentvann – Turbiditet

Kilde: VestfoldLab

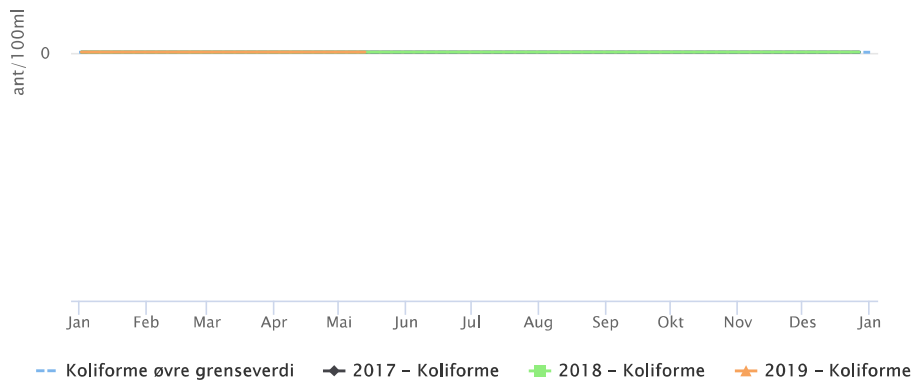
Eidsfoss rentvann – Kimtall

Kilde: VestfoldLab

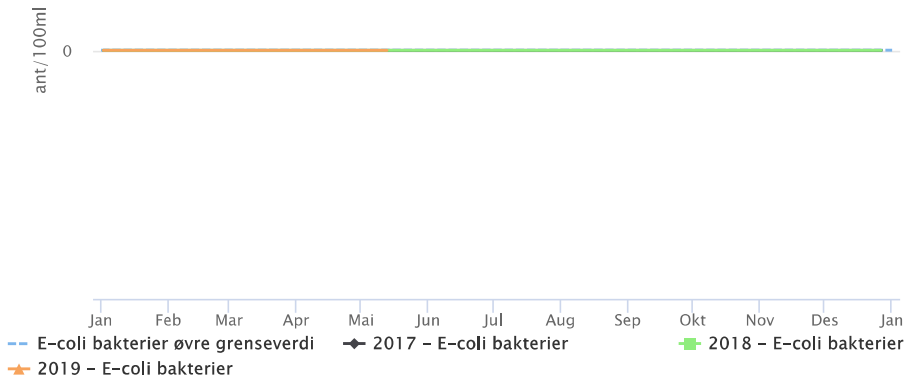
Eidsfoss rentvann – Koliforme bakterier

Kilde: VestfoldLab

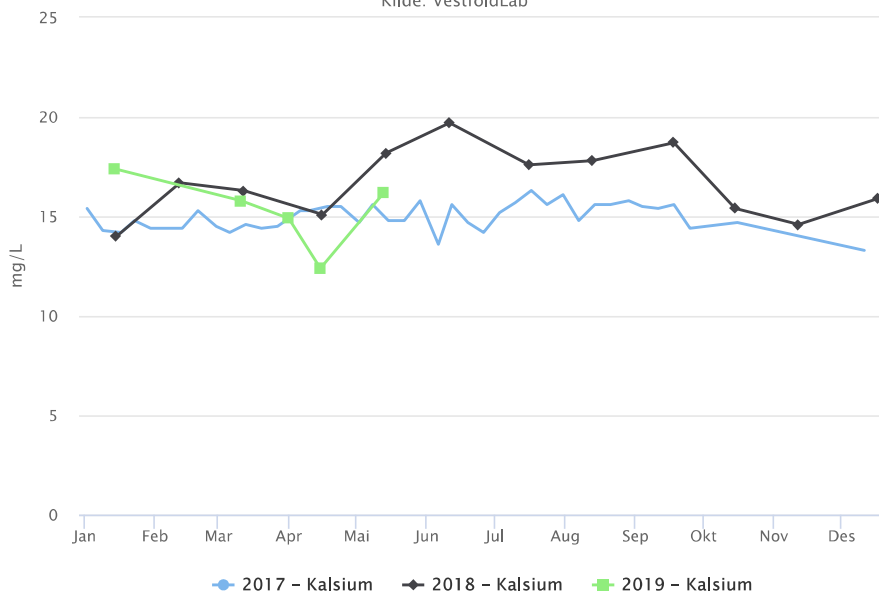
Eidsfoss rentvann – E. coli

Kilde: VestfoldLab

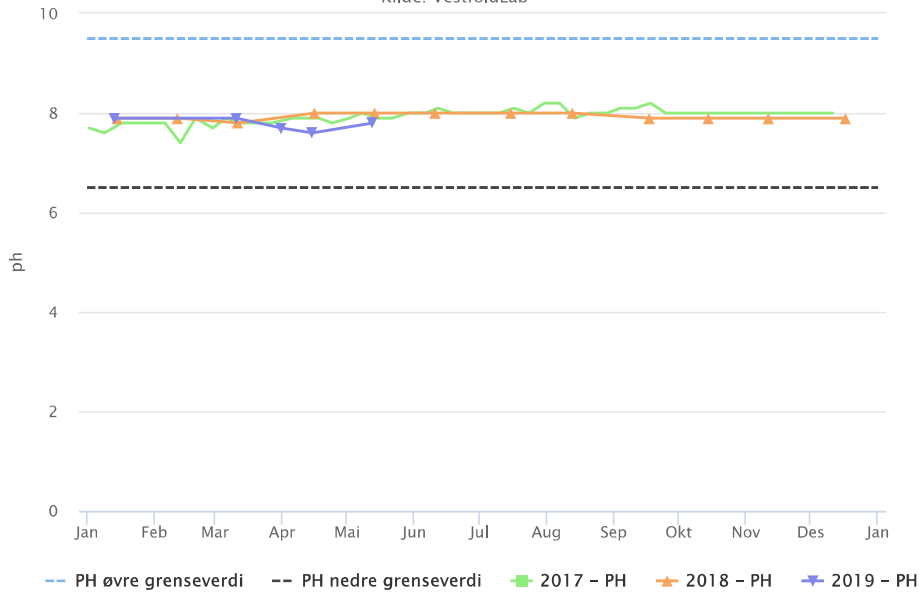
Eidsfoss rentvann – Kalsium

Kilde: VestfoldLab

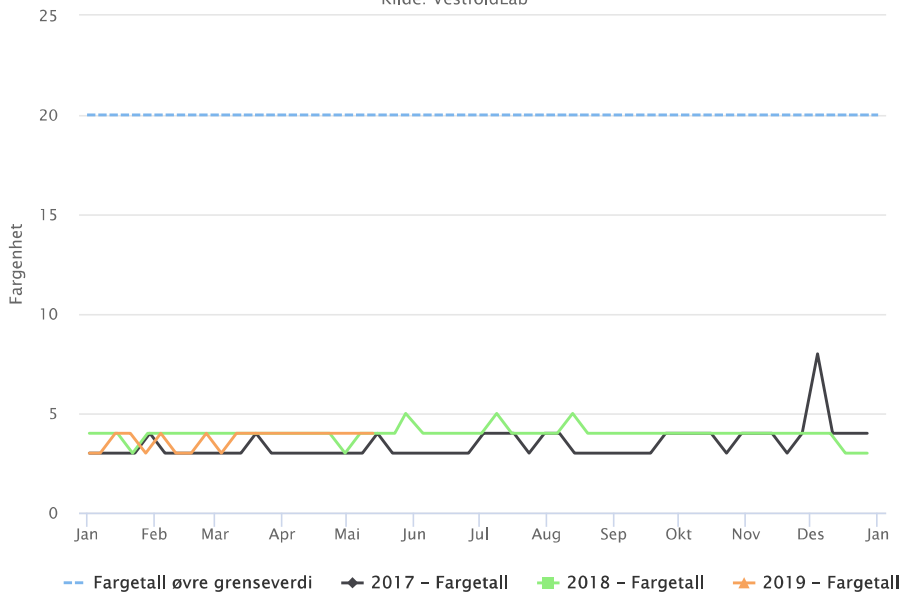
Eidsfoss rentvann – pH

Kilde: VestfoldLab

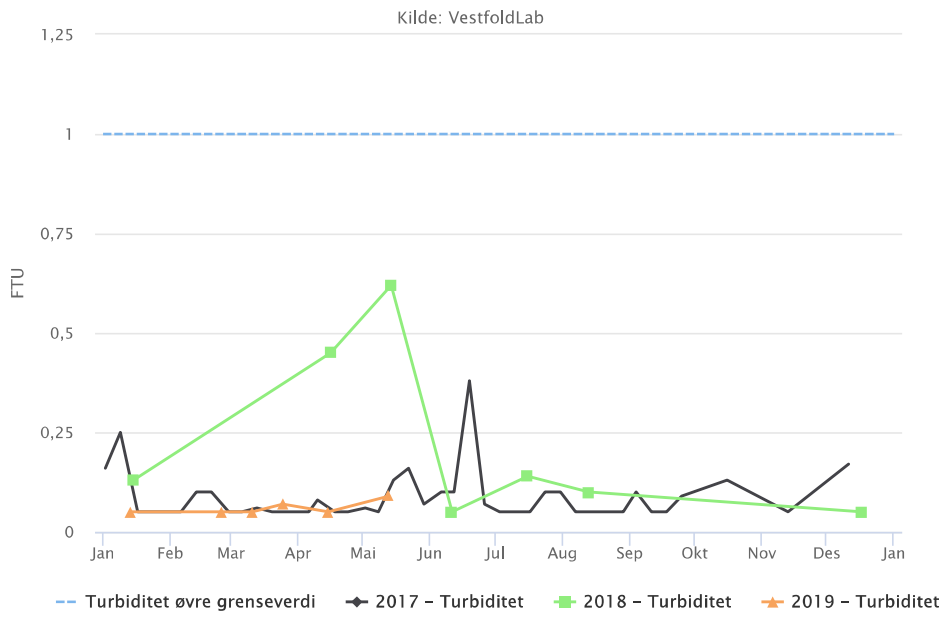

Seierstad rentvann – Fargetall

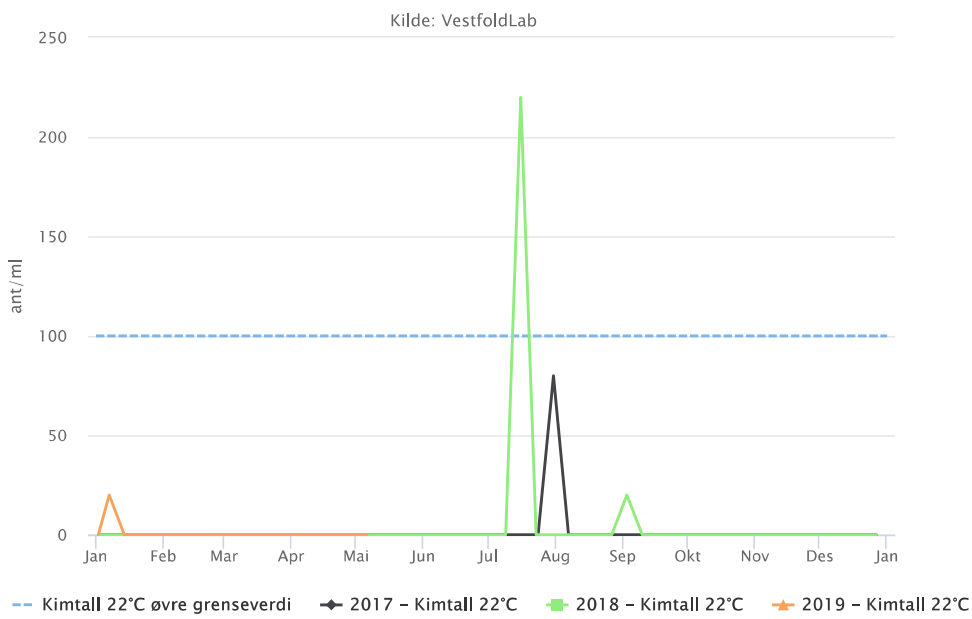
Kilde: VestfoldLab

Seierstad rentvann – Turbiditet

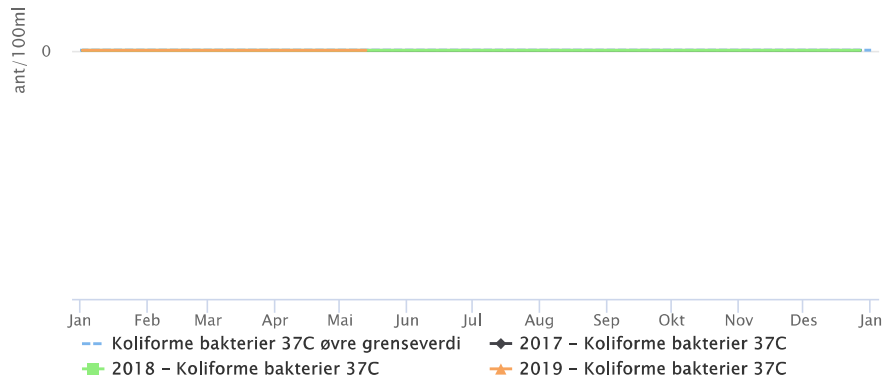

Seierstad rentvann – Kimtall

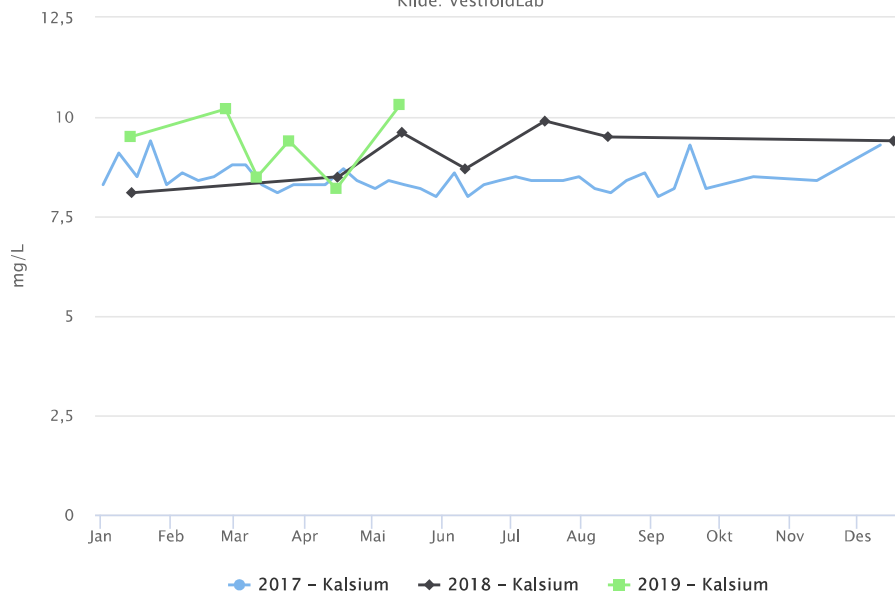
Seierstad rentvann – Koliforme bakterier

Kilde: VestfoldLab

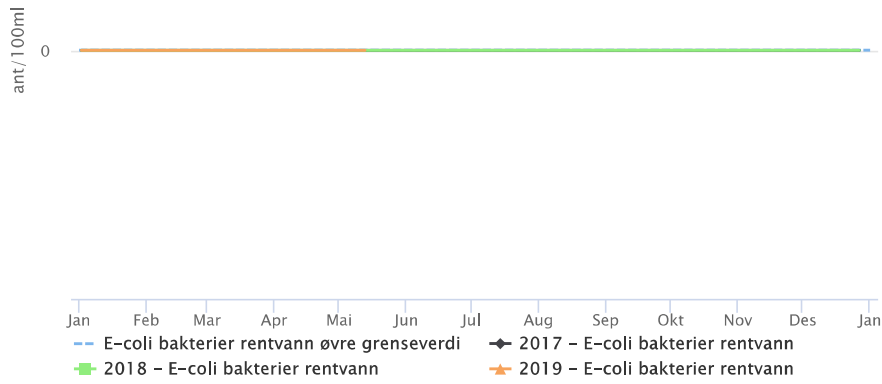
Seierstad rentvann – Kalsium

Kilde: VestfoldLab

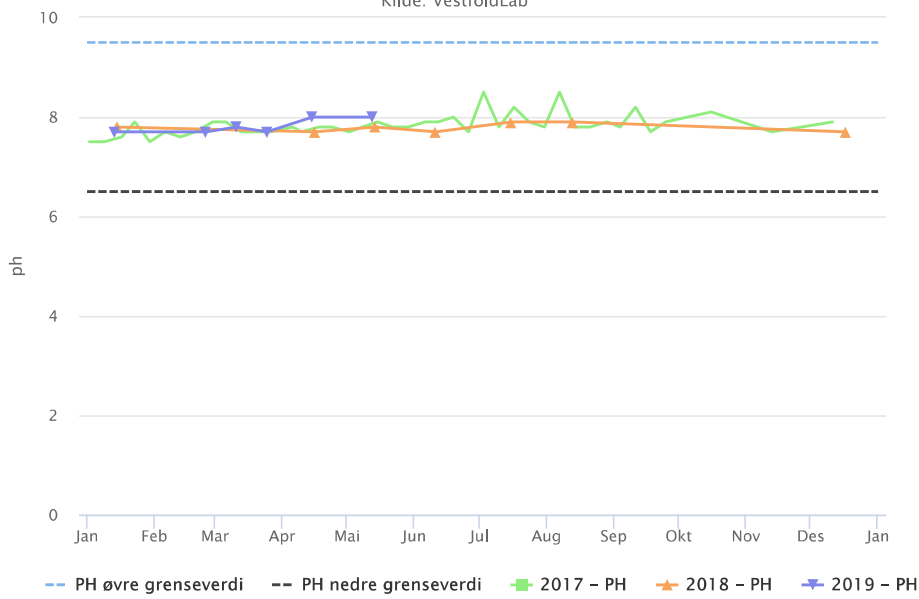
Seierstad rentvann – E. coli

Kilde: VestfoldLab

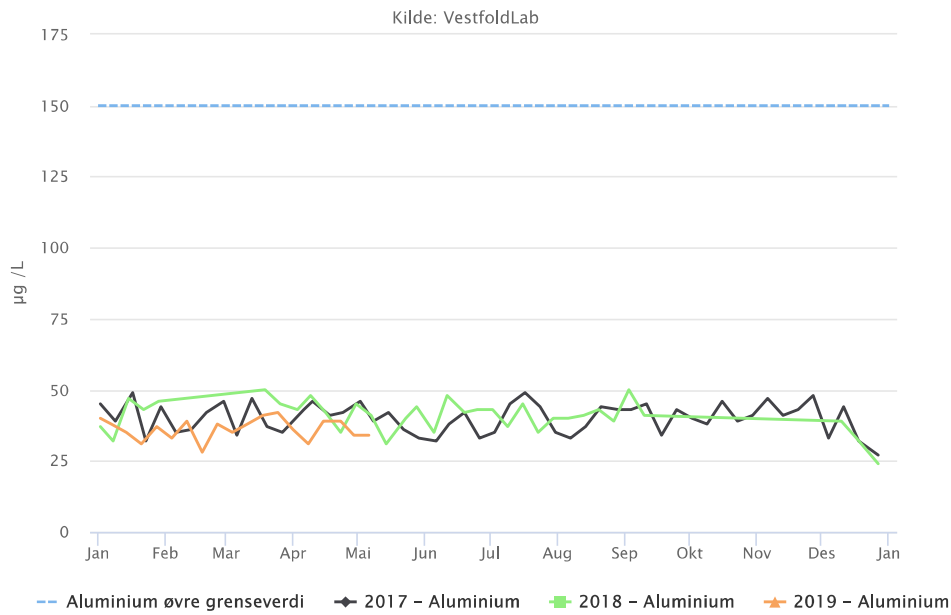
Seierstad rentvann – pH

Kilde: VestfoldLab

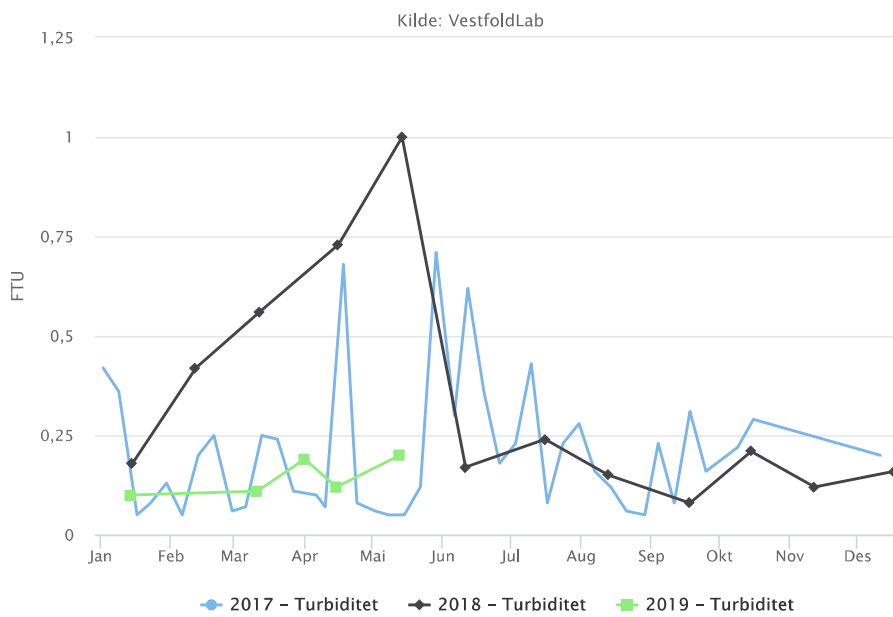

Seierstad rentvann – Aluminium

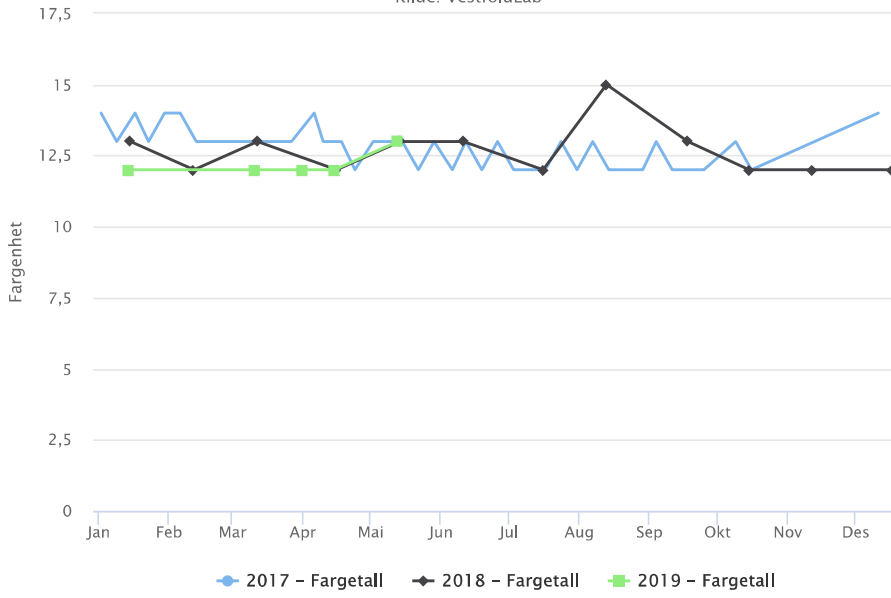

Eidsfoss råvann – Turbiditet

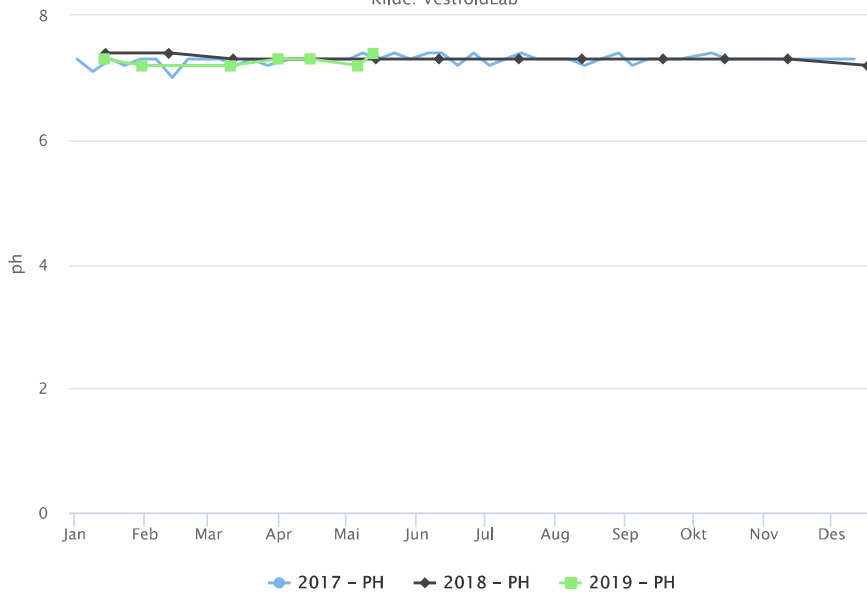
Eidsfoss råvann – Fargetall

Kilde: VestfoldLab

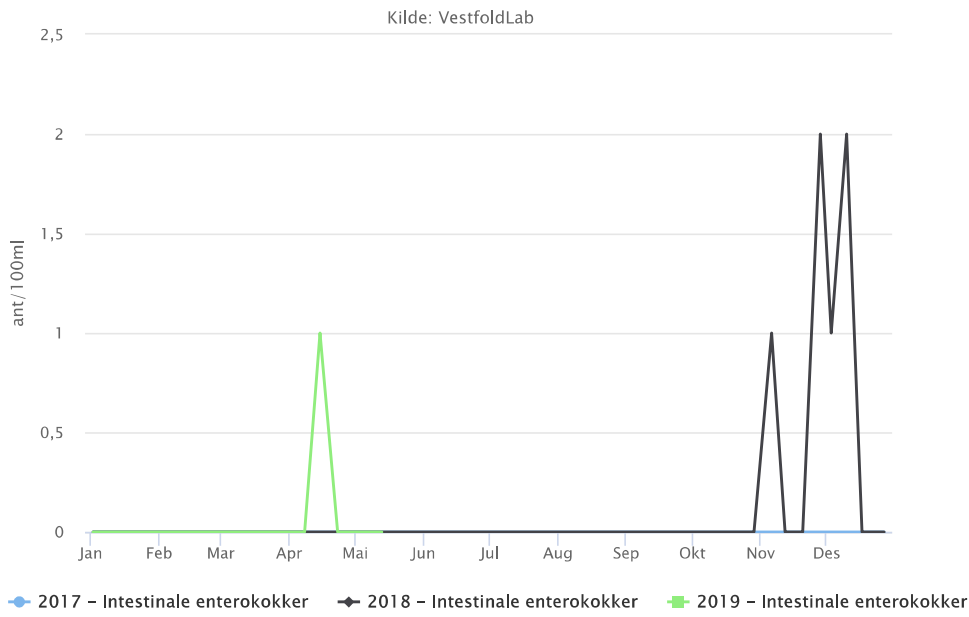

Eidsfoss råvann – pH

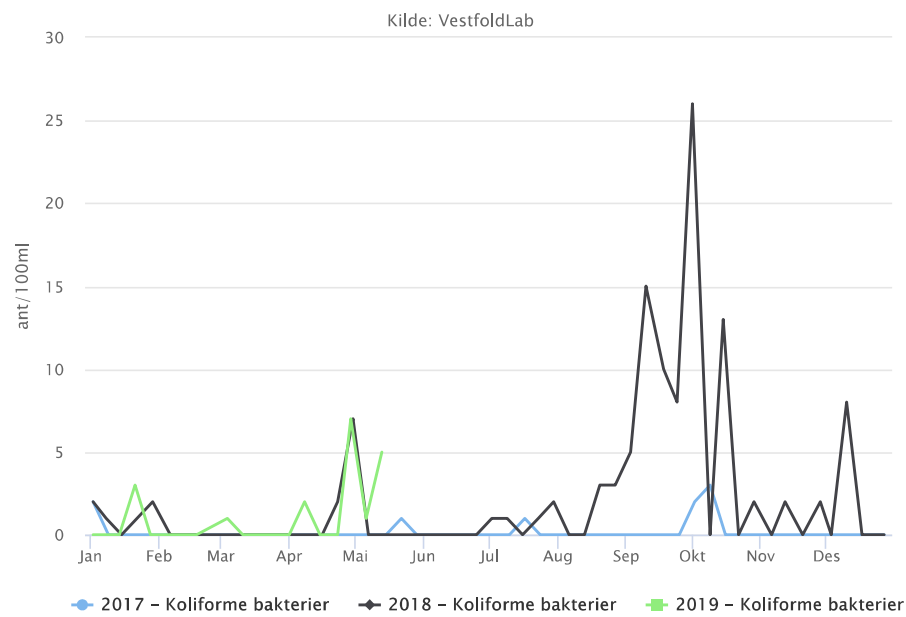
Kilde: VestfoldLab

Eidsfoss råvann – Intestinale enterokokker

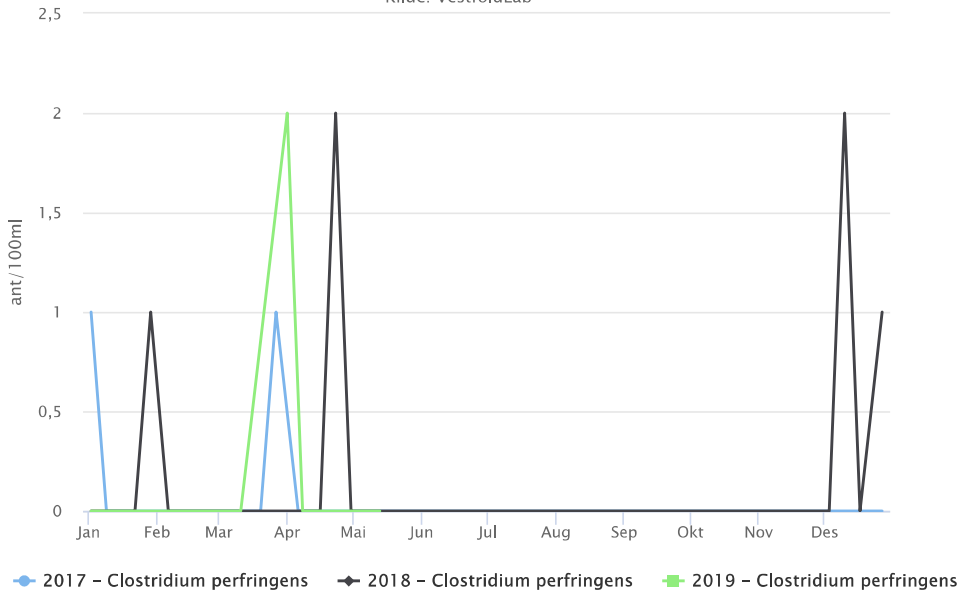
Eidsfoss råvann – Koliforme bakterier

Eidsfoss råvann – Clostridium perfringens

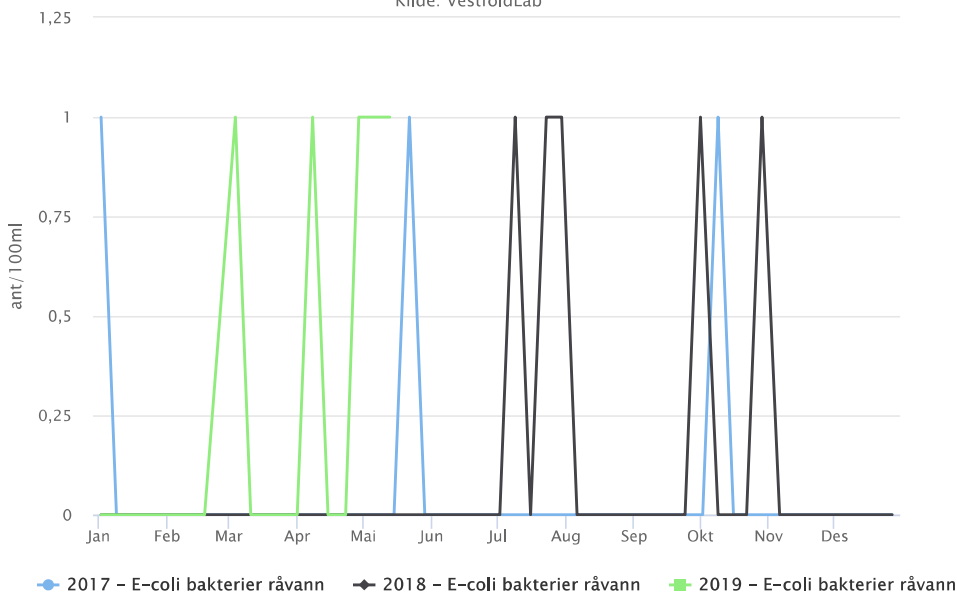
Kilde: VestfoldLab

Eidsfoss råvann – E. coli

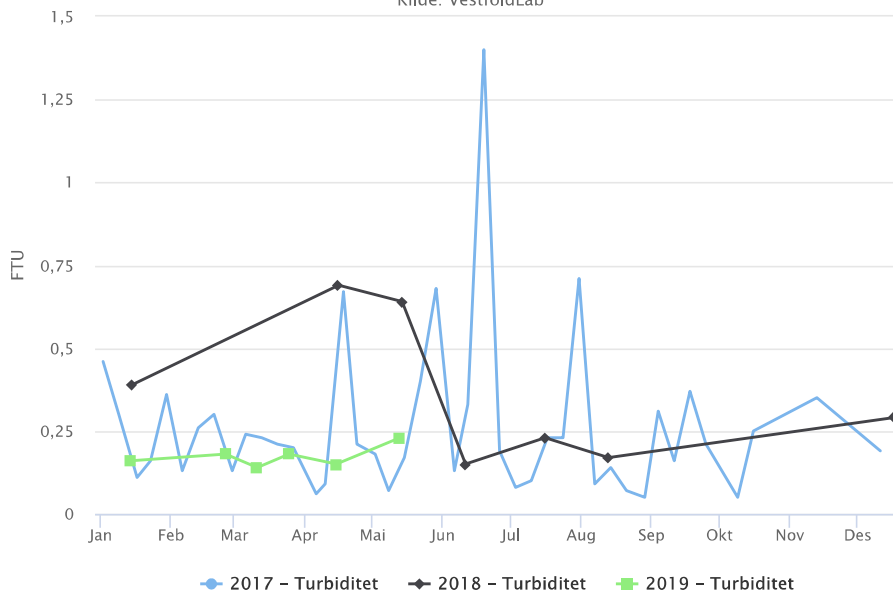

Kilde: VestfoldLab

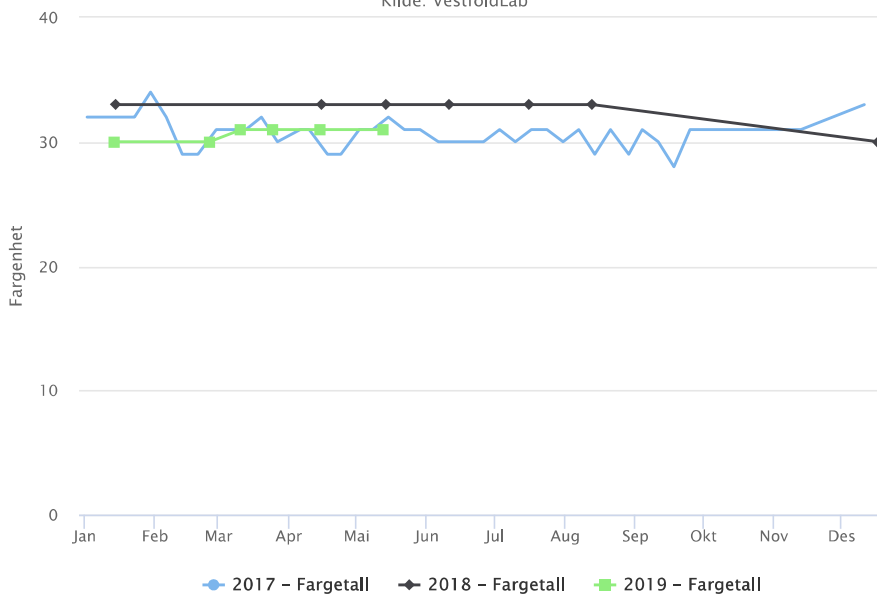
Seierstad råvann – Turbiditet

Kilde: VestfoldLab

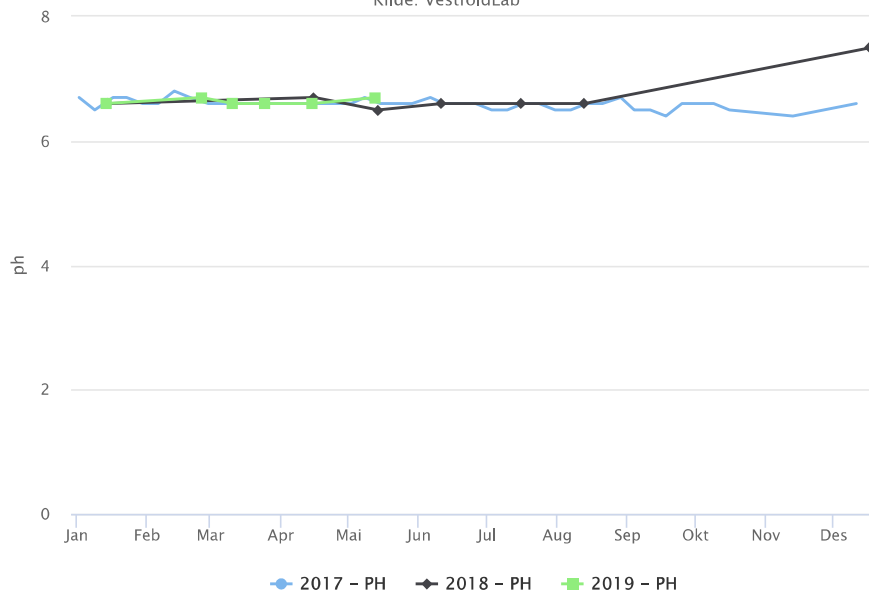
Seierstad råvann – Fargetall

Kilde: VestfoldLab

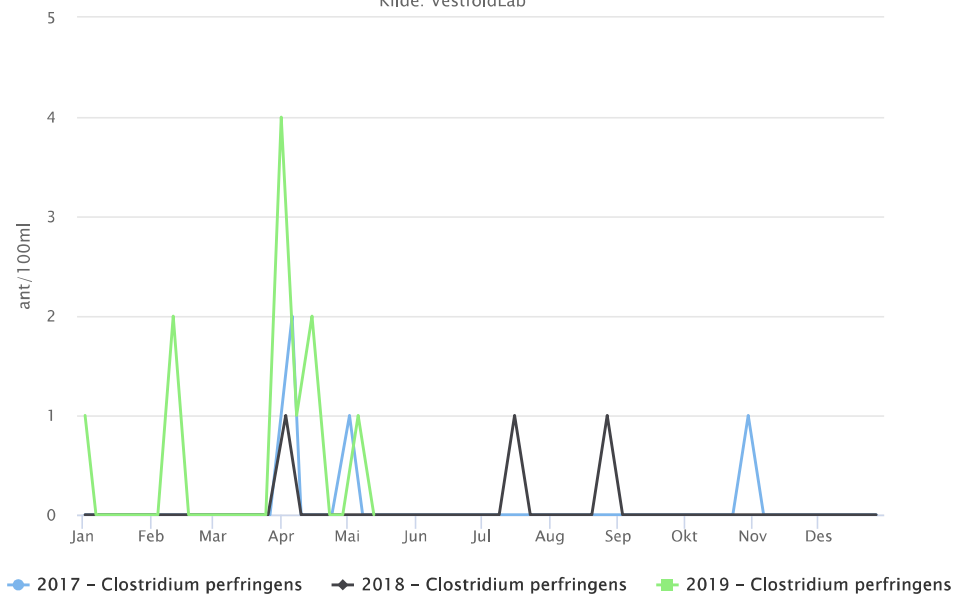
Seierstad råvann – pH

Kilde: VestfoldLab

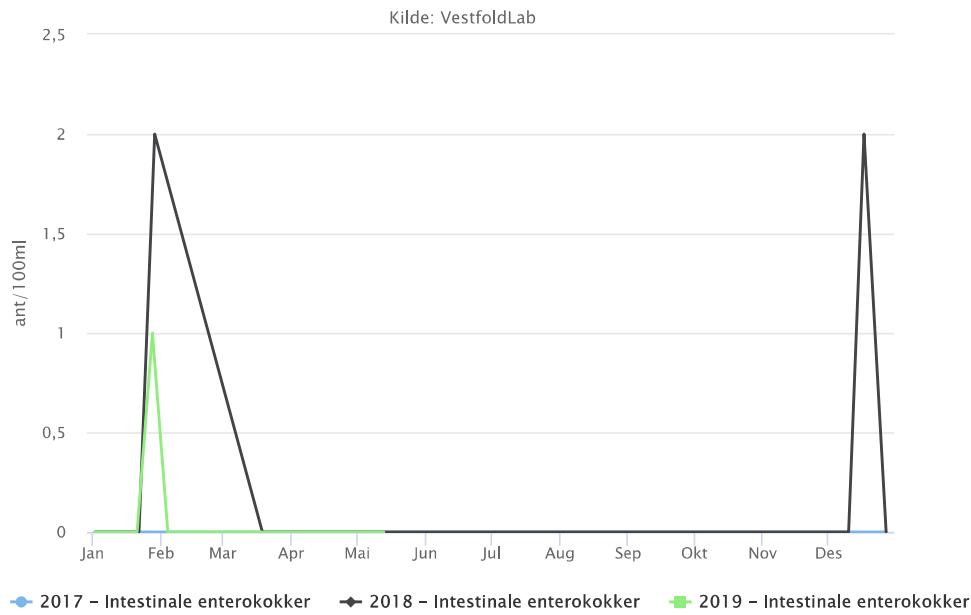

Seierstad råvann – Clostridium perfringens

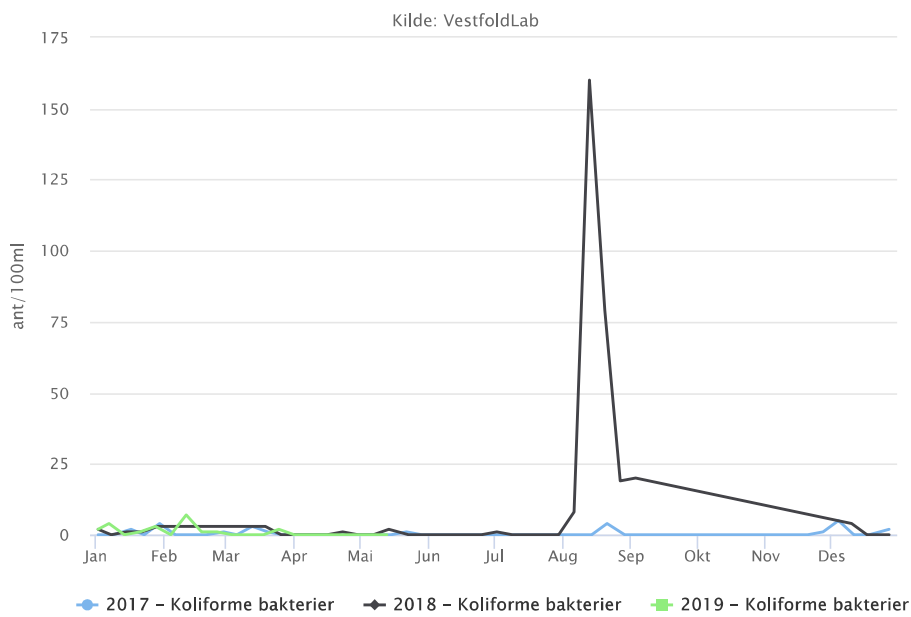
Kilde: VestfoldLab

Seierstad råvann – Intestinale enterokokker

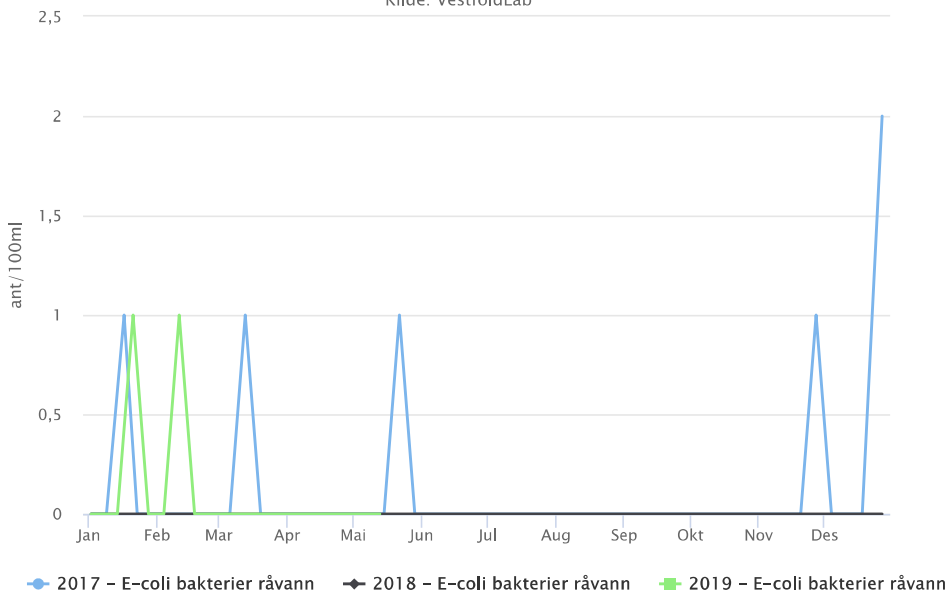
Seierstad råvann – Koliforme bakterier

Seierstad råvann – E. coli

Kilde: VestfoldLab

Kvartalsrapportering 2019

Versjon 1

Produksjonsdata	1. kv. 2019	1. kv. 2018	2.kv. 2019	2.kv. 2018	3. kv. 2019	3. kv. 2018	4. kv. 2019	4. kv. 2018	Akk. 2019	Akk. 2018	Budsjett 2019
Vann											
Inntak råvann m3 Seierstad	2 740 611	1 683 259		3 110 748		2 828 844		622 890	2 740 611	8 245 741	
Inntak råvann m3 Eidsfoss	2 927 220	4 337 041		4 058 447		4 538 288		5 040 676	2 927 220	17 974 452	
Vannleveranse m3 til kommunene	5 221 134	5 198 938		6 540 402		6 716 064		5 275 197	5 221 134	23 730 601	23 000 000
Produsert vann m3 Seierstad	2 675 377	1 151 732		2 941 809		2 653 402		575 587	2 675 377	7 322 530	9 200 000
Produsert vann m3 Eidsfoss	2 927 220	4 337 041		4 058 447		4 538 288		5 040 676	2 927 220	17 974 452	13 800 000
Gj.snittlig døgnleveranse produsert	62 251	60 986	0	76 926	0	78 171	0	61 046	62 251	69 307	
Gj.snittlig døgnleveranse til kommunene	58 013	57 766	0	71 873	0	73 001	0	57 339	58 013	65 015	
Kjemikalier											
Kjemikalier Seierstad kr	834 883	279 154		855 556		756 047		117 552	834 883	2 008 309	3 000 000
Kjemikalier Eidsfoss kr	103 115	128 786		108 302		200 527		173 520	103 115	611 135	750 000
Kjemikalier kr/m3 av produsert m3 vann Seier	0,31	0,27	#DIV/0!	0,25	#DIV/0!	0,26	#DIV/0!	0,26	0,31	0,27	0,33
Kjemikalier kr/m3 av produsert m3 vann Eidsf	0,04	0,05	#DIV/0!	0,04	#DIV/0!	0,05	#DIV/0!	0,06	0,04	0,03	0,05
Energi											
Forbruk kwh	2 276 119	3 065 206		2 208 121		3 559 482		3 096 100	2 276 119	11 928 909	11 980 000
Forbruk kraft kr (eks. mva)	1 174 056	1 205 438		908 768		1 791 922		1 543 987	1 174 056	5 450 115	5 990 000
Forbruk tot.(kraft + nettleie + avg.) kr (eks. mva)	1 897 092	2 291 406		1 733 903		2 988 975		2 612 344	1 897 092	9 626 628	10 352 800
Kraftpris pr kWh	0,52	0,39	#DIV/0!	0,41	#DIV/0!	0,50	#DIV/0!	0,50	0,52	0,46	0,50
Tot. pris pr kWh (inkl. nettleie og avgifter)	0,83	0,75	#DIV/0!	0,79	#DIV/0!	0,84	#DIV/0!	0,84	0,83	0,81	0,86
Seierstad kr. - kun kraft	233 087	216 330		72 364		584 393		135 956	233 087	1 009 043	2 200 000
Seierstad nettleie+ avgifter kr	156 871	188 166		60 106		368 539		77 826	156 871	694 637	924 000
Eidsfoss kr - kun kraft	679 580	769 448		666 967		953 905		1 097 359	679 580	3 487 680	2 650 000
Eidsfoss nettleie + avgifter kr	296 663	628 902		529 199		579 728		692 967	296 663	2 430 796	1 113 000
Antall utsendte meldinger lekk.avn											
Private	54	46		56		51		34	54	187	
Kommunale	50	47		43		42		28	50	160	

Denne filen er unntatt offentlighet.

Tittel: P551_30.04.19.pdf

Tilgangskode: Unntatt offentlighet

Paragraf: Offl § 14

Denne filen er unntatt offentlighet.

Tittel: P559_30.04.19.pdf

Tilgangskode: Unntatt offentlighet

Paragraf: Offl § 14

Denne filen er unntatt offentlighet.

Tittel: P547_30.04.19.pdf

Tilgangskode: Unntatt offentlighet

Paragraf: Offl § 14

Arkivsak-dok. 19/00044-3
Saksbehandler Tanja Breyholtz

REGNSKAP 1. KVARTAL

RESULTAT PR 31.03.19

Driftsinntekter:

Inntekter for salg av vann til eierkommunene er basert på forbruk og budsjettert pris. Til og med 1. kvartal har Vestfold Vann levert 5,2 mill. m³ drikkevann til kommunene. Dette er ca. 9,2 % lavere enn budsjett noe som også vises i inntekter for salg av vann.

Selvkostberegninger viser at det er innhentet 97' kr for lite i vannavgift for 1. kvartal 2019. Dette skyldes i hovedsak lavere inntekt fra vannleveransen sammenliknet med budsjett.

Selvkostrenten er 2,30 % mot budsjettert rente på 2,75 % (Snittrente på 5 års swaprente for 1.kvartal 2019 1,80 % + 0,5 %) mot budsjett 2,75 % (2,25 % swaprente + 0,5 % = 2,75 %).

Driftskostnader

Direkte kostnader består av kraftkjøp, kjøp av råvann, kjemikalieforbruk, analyser og slamavgift. Kraftkostnader er noe lavere enn budsjettert i perioden og skyldes lavere forbruk.

Personalkostnader er totalt sett i tråd med budsjett.

Andre driftskostnader er noe lavere enn budsjett og skyldes i hovedsak noe lavere forbruk til reparasjon og vedlikehold. Dette vil imidlertid bli utjevnet over året. For øvrig er vannflasker innkjøpt og medvirker til at konto for salgs- og reklamekostnader ligger noe over budsjett, da budsjettet er periodisert likt over året.

Avskrivninger

Avskrivninger på maskiner/inventar er med mindre avvik i tråd med budsjett.

Finansposter

Påløpte rentekostnader er med mindre avvik i tråd med budsjett.

BALANSE PR 31.03.19

Anleggsmidler

Anlegg under utførelse er i hovedsak knyttet til investering i prosjekt Optimalisering inkl. nødstrøm Eidsfoss VBA, sikringsprosjekt Seierstad VBA, rehabilitering VK Sjuestok. I tillegg til planlegging av nye høydebasseng.

Omløpsmidler

Bankinnskudd og skattetrekkskontoen viser en saldo pr 31.03.19 på ca. 38,4 mill. kr.

Langsiktig gjeld

Endringer i langsiktig gjeld skyldes avdrag til Kommunalbanken og nedskrivning av investeringstilskudd. Opptak av nytt lån på 40 mill. kr er budsjettert før sommeren.

Kortsiktig gjeld.

Selvkostoppgjør 2018 på ca. 5,9 mill. kr inkl. SSÅ blir oppgjort i 2. kvartal 2019. Resten er for det meste skyldige offentlige avgifter og leverandørgjeld.

PROGNOSE 31.12.19:

Utover dette forventes ingen nevneverdige avvik i forhold til budsjett i løpet av året.

Forslag til vedtak:

Til orientering

Vedlegg:

Resultatrapport 1. kvartal

Balanse

Selvkostoversikt

Likviditetsoversikt

Kontonr Tekst	Hittil i år	Budsjett hittil i år	Avvik i % hittil
RESULTAT DRIFT			
Vannavgift	-24 852 598	-27 395 417	-9
Vannavgift SSÅ	-1 138 654	-1 138 653	0
Sum salg vann	-25 991 251	-28 534 070	-9
Øvrige inntekter	-1 914	-478	300
Viderefakturerte inntekter	0	0	0
Viderefakturerte kostnader	0	0	0
Gevinst ved salg av driftsmidle	-91 000	0	0
Andre driftsinntekter	0	-5 000	-100
Sum annen driftsinntekt	-92 914	-5 478	1 596
SUM DRIFTSINNTEKTER	-26 084 165	-28 539 548	-9
Driftskostnader			
Kjøp av råvann	149 874	325 000	-54
Vann Aker gård	0	0	0
Kjøp av kjemikalier	1 002 941	937 500	7
Kjøp av filtermasse	0	75 000	-100
Kraftkjøp	1 897 092	2 588 200	-27
Diesel til aggregater	0	0	0
Drikkevannskontroll	108 610	172 500	-37
Slamavgift, vann, avløp	20 072	32 500	-38
Sum direkte kostnader	3 178 589	4 130 700	-23
Prosjekter anleggsavdelingen	14 530 108	19 358 848	-25
Aktivert anlegg 2018	-14 530 108	-19 358 854	-25
Aktivert anlegg tidligere år	0	0	0
Sum prosjekter anleggsavdeling	0	-6	-100
Lønnsutgifter	5 938 908	5 832 131	2
Refunderte sykepenger	-16 512	0	0
Arbeidsgiveravgift	913 966	941 063	-3
Sosiale utgifter	608 671	1 045 242	-42
Styrehonorar	0	0	0
Sum personalkostnader	7 445 034	7 818 436	-5
Driftsutgifter bygg og anlegg	149 316	252 500	-41
Leie maskiner og utstyr	695 008	524 373	33
Anskaffelse av verktøy og utsty	374 101	500 000	-25
Reparasjoner og vedlikehold	795 446	1 262 500	-37
Budsjettreserve	0	150 000	-100
Kjøp av tjenester/honorar	285 984	462 500	-38
Kontor og møteutgifter	270 709	435 999	-38
Telefon, porto	103 019	137 628	-25
Bilkostnader	138 828	207 248	-33
Reisekostnader	49 641	60 002	-17
Salgs- og reklamekostnader	399 000	105 000	280
Kontigenter	274 483	158 749	73
Forsikringer	192 765	206 251	-7
Andre kostnader	8 669	11 249	-23
Sum øvrige kostnader	3 736 968	4 473 999	-16
Annen driftskostnad VIV	0	0	0
Sum annen driftskostnad VIV	0	0	0
Timer anleggsavd. aktivert	-1 239 827	-770 872	61

Kontonr Tekst	Hittil i år	Budsjett hittil i år	Avvik i % hittil
Sum timer aktivert	-1 239 827	-770 872	61
SUM DRIFTSUTGIFTER	13 120 764	15 652 257	-16
DRIFTSRESULTAT FØR A'	-12 963 401	-12 887 292	1
Avskrivninger maskiner, inventar	890 403	1 088 973	-18
Avskrivninger anlegg	8 968 663	8 810 241	2
Tilbakeført investeringstilskudd	-1 102 372	-1 653 559	-33
Sum avskrivninger	8 756 695	8 245 655	6
DRIFTSRESULTAT	-4 206 706	-4 641 637	-9
Renter og andre finansinntekter	-142 572	-95 001	50
Renter og andre finansutgifter	3 190 033	3 860 002	-17
NETTO FINANSUTGIFTER	3 047 462	3 765 001	-19
RESULTAT DRIFT	-1 159 244	-876 635	32
ÅRSRESULTAT	-1 159 244	-876 635	32

Kontonr	Tekst	IB	Beveg.	UB
---------	-------	----	--------	----

BALANSE**EIENDELER****Anleggsmidler**

Eidsfoss Vannverk	115 189 660	-1 263 034	113 926 626
Valle Pumpestasjon	4 781 871	-55 980	4 725 891
Eikeren Vannledning	315 809 152	-2 835 617	312 973 534
Seierstad	20 994 567	-1 166 960	19 827 607
Svinevoll-Åsgårdstrand	94 820 221	-805 649	94 014 572
Fiber	4 710 014	-81 986	4 628 028
Langåker - Hunstok - Akersvann	214 365 360	-1 629 850	212 735 510
Hovedvannledning Jarlsberg	2 606 770	-20 517	2 586 253
Rehab Eikledningen	27 317 545	-193 529	27 124 016
Nødstrøm	18 918 990	-270 821	18 648 169
UV på Seierstad	39 754 710	-409 473	39 345 236
Inntak Farris	6 836 049	-170 901	6 665 148
Utviklingsplan Seierstad	2 552 339	-64 345	2 487 994
Anlegg under utførelse	18 165 842	14 530 108	32 695 951
Biler, maskiner, utstyr	11 446 514	-458 624	10 987 890
Tomter	682 357	0	682 357
Sum anleggsmidler	898 951 962	5 102 821	904 054 784
Eierandel EVIKS	255 000	0	255 000
Egenkapitalinskudd KLP	1 270 810	0	1 270 810
Sum anleggsmidler	900 477 772	5 102 821	905 580 594

Omløpsmidler

Varelager	324 893	-28 011	296 882
Fordringer eierkommunene	1 845 907	-290 524	1 555 383
Andre fordringer	416 841	503 410	920 252
Bankinnskudd, kontanter	48 717 618	-10 294 840	38 422 778
Sum omløpsmidler	51 305 260	-10 109 965	41 195 295

SUM EIENDELER

SUM EIENDELER	951 783 032	-5 007 144	946 775 888
----------------------	--------------------	-------------------	--------------------

Kontonr	Tekst	IB	Beveg.	UB
BALANSE				
(forts)				
EGENKAPITAL OG GJELD				
Egenkapital				
	Annen opptjent egenkapital	25 335 517	0	25 335 517
	Årets resultat	0	1 159 244	1 159 244
	Sum egenkapital	25 335 517	1 159 244	26 494 761
Langsiktig gjeld				
	Pensjonsforpliktelser	6 269 970	0	6 269 970
	Investeringsstilskudd	157 973 194	-1 102 372	156 870 822
	Gjeld til Kommunalbanken	737 142 600	-3 633 330	733 509 270
	Sum langsiktig gjeld	901 385 764	-4 735 702	896 650 062
Kortsiktig gjeld				
	Leverandørgjeld	11 534 104	-1 322 257	10 211 847
	Skyldige offentlige avgifter	2 562 952	47 794	2 610 746
	Annen kortsiktig gjeld	5 060 731	-156 224	4 904 508
	Gjeld til kommunene/selvkostoppgjør	5 903 964	0	5 903 964
	Sum kortsiktig gjeld	25 061 751	-1 430 686	23 631 065
	Sum gjeld	926 447 515	-6 166 388	920 281 127
	SUM EGENKAPITAL OG GJELD	951 783 032	-5 007 144	946 775 888

Selvkostberegning Vestfold Vann IKS totalt samt spesifisert SSÅ pr 31.03.2019

	Grlag	Kapitalrente	VIV totalt	Grlag	Kapitalrente	SSÅ
Direkte kostnader			3 178 589			0
Personalkostnader			7 445 034			0
Andre driftskostnader			2 497 141			0
Avskrivninger anlegg			8 968 663			805 649
Avskrivninger øvrige driftsmidler			890 403			0
Tilbakeføring investeringstilskudd			-1 102 372			0
Viderefakturert kostnad			0			0
Totale driftskostnader			21 877 458			805 649
Fakturert selvkost SSÅ			-1 138 654			0
Periodisert for lite/mye innkrevd fra kommunene SSÅ			77 076			0
Gevinst/tap ved salg av driftsmidler			-91 000			0
Leieinntekter/øvrige inntekter			-1 914			0
Viderefakturert			0			0
Totale andre inntekter			-1 154 492			0
Rentekostnad investert kapital						
Investert kapital IB (eks/anlegg u/utførelse og finansielle anleggsm)	785 965 899				0	
Svinevoll - Åsgårdstrand	94 820 221			94 820 221		
Sum investert kapital IB	880 786 120			94 820 221		
Investeringer i løpet av året	33 127 730			0		
Investeringer i løpet av året SSÅ inkl byggelånsrenter	0			0		
Avskrivninger anlegg og driftsmidler	-9 053 417					
Avskrivninger SSÅ	-805 649			-805 649		
Investert kapital UB	904 054 784	2,30 %	5 131 418	94 014 572	2,30 %	542 900
Reduksjon renter investeringstilskudd				0		
Investeringstilskudd IB	-157 973 194			0		
Investeringstilskudd UB	-156 870 822	2,30 %	-905 177	0	2,30 %	0
Totale kapitalkostnader			4 226 241	Totale kapitalkostnader SSÅ		542 900
Total selvkost			24 949 207	Total selvkost SSÅ		1 348 549
Innkrevd vannavgift/selvkost			24 852 598	Andel selvkost kommunene		1 061 578
For lite/mye(-) innkrevd fra kommunene			96 609	Innkrevd selvkost kommunene		1 138 654
				For lite/mye(-) innkrevd fra kommunene		-77 076
Vannavgift pr m3	Forbruk m3 vann 5 221 134	4,78 pr m3		Andel Re, Horten, Tønsberg (98.400.000/125.000.000) = 78,72%		1 061 578
				Andel VIV (26.600.000/125.000.000) = 21,28%		286 971

Vestfold Vann IKS

Likviditetsbudsjett 2019

	Faktiske tall 01.01. - 31.03	Avvik	Likv.budsjett 01.01-31.03	Apr	Mai	Jun	Likv.budsjett 01.01-30.06	Jul	Aug	Sep	Likv.budsjett 01.01-30.09	Okt	Nov	Des	Likv.budsjett 2019 (ink.mva)
Vannavgift	31 065 748	-3 178 524	34 244 272	11 414 757	11 414 757	11 414 757	68 488 544	11 414 757	11 414 757	11 414 757	102 732 816	11 414 757	11 414 757	11 414 757	136 977 088
Selvkost SSA	1 423 318	1	1 423 317	474 439	474 439	474 439	2 846 634	474 439	474 439	474 439	4 269 951	474 439	474 439	474 439	5 693 268
Andre inntekter	92 914	86 066	6 848	2 283	2 283	2 283	13 696	2 283	2 283	2 283	20 544	2 283	2 283	2 283	27 393
Endring kundefordringer	290 524	290 524	0				0				0				0
Beholdningsendr balanse	-606 917	-606 917	0				0				0				0
Innbetalt fra NAV	16 512	16 512	0				0				0				0
Renteinntekt bank	142 572	47 231	95 341	31 780	31 780	31 780	190 682	31 780	31 780	31 780	286 023	31 780	31 780	31 780	381 364
Opptak nytt lån		0	0		0	0	0	40 000 000			40 000 000				40 000 000
SUM INNBETALINGER	32 424 670	-3 345 108	35 769 778	11 923 259	11 923 259	11 923 259	71 539 556	51 923 259	11 923 259	11 923 259	147 309 334	11 923 259	11 923 259	11 923 259	183 079 112
Direkte kostnader/viderefakturert	3 973 236	-1 190 139	5 163 375	1 721 125	1 721 125	1 721 125	10 326 750	1 721 125	1 721 125	1 721 125	15 490 125	1 721 125	1 721 125	1 721 125	20 653 500
Lønn/personalutgifter/KLP	5 726 207	-579 397	6 305 604	2 101 868	2 101 868	2 101 868	12 611 208	2 101 868	2 101 868	2 101 868	18 916 812	2 101 868	2 101 868	2 101 868	25 222 416
Arbeidsgiveravgift	1 102 241	-46 150	1 148 391		574 195		1 722 586	574 195		574 195	2 870 977		574 195		3 445 172
Øvrige driftsutgifter inkl mva	4 025 099	-1 039 276	5 064 375	1 688 125	1 688 125	1 688 125	10 128 750	1 688 125	1 688 125	1 688 125	15 193 125	1 688 125	1 688 125	1 688 125	20 257 500
Øvrige driftsutgifter eks mva	516 889	94 389	422 500	140 833	140 833	140 833	845 000	140 833	140 833	140 833	1 267 500	140 833	140 833	140 833	1 690 000
Investeringer anlegg	17 852 678	-5 382 295	23 234 973	7 744 991	7 744 991	7 744 991	46 469 946	7 744 991	7 744 991	7 744 991	69 704 918	7 744 991	7 744 991	7 744 991	92 939 891
Utbet selvkostoppgjør VIV	0	0	0	0	0	458 608	458 608	0	0	0	458 608	0	0	0	458 608
Innbet selvkostoppgjør SSA	0	0	0	0	0	-313 130	-313 130	0	0	0	-313 130	0	0	0	-313 130
Driftsmidler	539 724	-585 276	1 125 000	375 000	375 000	375 000	2 250 000	375 000	375 000	375 000	3 375 000	375 000	375 000	375 000	4 500 000
Mva oppgjør	117 924	770 611	-652 687	294 895		294 895	-62 897		265 800		202 903	294 895		294 895	792 694
Endring leverandørgjeld	1 322 488	1 322 488	0				0				0		0	0	0
Avdrag lån	3 633 330	0	3 633 330	1 625 000	5 106 890	1 791 670	12 156 890	1 695 830	625 000	1 312 500	15 790 220	2 125 000	5 106 890	1 791 670	24 813 780
Renter lån	3 190 033	-635 923	3 825 956	1 275 319	1 275 319	1 275 319	7 651 913	1 275 319	1 275 319	1 275 319	11 477 869	1 275 319	1 275 319	1 275 319	15 303 825
SUM UTbetalinger	41 999 849	-7 270 968	49 270 817	16 967 156	20 728 346	17 279 304	104 245 623	17 317 286	15 938 061	16 933 956	154 434 926	17 467 156	20 728 346	17 133 826	209 764 255
Likviditetsbeholdning ved månedens begynnelse	47 407 246		36 255 656	22 754 617	17 710 720	8 905 633	36 255 656	3 549 589	38 155 562	34 140 760	36 255 656	29 130 063	23 586 166	14 781 079	36 255 656
Likviditetsendring	-9 575 179		-13 501 039	-5 043 897	-8 805 087	-5 356 044	-32 706 067	34 605 973	-4 014 801	-5 010 697	-7 125 593	-5 543 897	-8 805 087	-5 210 567	-26 685 144
Likviditetsbeholdning ved månedens slutt	37 832 067		22 754 617	17 710 720	8 905 633	3 549 589	3 549 589	38 155 562	34 140 760	29 130 063	29 130 063	23 586 166	14 781 079	9 570 512	9 570 512

Vestfold Vann IKS
Styret

Arkivsak-dok. 19/00044-4
Saksbehandler Tanja Breyholtz

SELSKAPSKONTROLL VESTFOLD VANN 2019

Det vises til tidligere orientering vedrørende selskapskontroll gjennomført av Vestfold kommunerevisjon på oppdrag fra Sandefjord kommune. Endelig rapport følger vedlagt (*bilag 1*).

I forbindelse med representantskapsmøtet og eiermøtet den 02.05.19 ble revisors anbefalinger tatt opp og drøftet.

Representant for valgkomite ble valgt og samhandling mellom eierkommunene og selskapet ble drøftet. Det ble spesielt lagt vekt på tiltak knyttet til folkvalgtopplæring og enhetlig håndtering / vedtak ved endringer i selskapsavtalen.

Forhold knyttet til rapportering av investeringsoversikt i årsregnskap tas inn ved rapportering neste år. Selskapet er i gang med revisjon av innkjøpsrutinen og forventer å ha denne klar før styremøtet 24.05.19, dokument blir ettersendt. Forslag til rapportering fra ledelsens gjennomgang hvor status for virksomhetens arbeid med kvalitetssystemet fremkommer (*bilag 2*).

Forslag til vedtak:

Til orientering.

Vedlegg:

Rapport selskapskontroll 2019
Rapport ledelsens gjennomgang
Innkjøpsrutine – ettersendes

SANDEFJORD KOMMUNE

SELSKAPSKONTROLL

VESTFOLD VANN IKS

Utarbeidet av

Vestfold
Kommunerevisjon

2019

Foto: Vestfold Vann IKS

Innholdsfortegnelse

0. SAMMENDRAG	4
1. INNLEDNING	8
1.1 BAKGRUNN, FORMÅL OG PROBLEMSTILLINGER.....	8
1.2 REVISJONSKRITERIER	8
2 METODE	9
2.1 METODEVALG	9
2.2 AVGRENSNINGER	9
2.3 KVALITETSSIKRING	9
2.4 PÅLITELIGHET OG GYLDIGHET	9
2.5 HØRING	9
3. FAKTAGRUNNLAG	10
3.1 SELSKAPET VESTFOLD VANN IKS	10
4. PROBLEMSTILLING 1	11
UTØVER SANDEFJORD KOMMUNE KONTROLL MED VESTFOLD VANN IKS I SAMSVAR MED POLITISKE VEDTAK OG ETABLERTE NORMER FOR GOD EIERSTYRING OG SELSKAPSLEDELSE?	
4.1 REVISJONSKRITERIER	11
4.2 KOMMUNENS PRAKSIS I LYS AV KS- ANBEFALINGENE	11
4.3 POLITISKE VEDTAK OM VESTFOLD VANN IKS	18
4.4 REVISORS OVERORDNEDE KONKLUSJON - PROBLEMSTILLING 1.....	20
5 PROBLEMSTILLING 2	21
UTØVES VIRKSOMHETEN I SELSKAPET VESTFOLD VANN I SAMSVAR MED SELSKAPSAVTALEN OG KRAV I SANDEFJORD KOMMUNE SIN EIERSKAPSMELDING?.....	
5.1 REVISJONSKRITERIER	21
5.2 VALGPROSESSER I VESTFOLD VANN.....	22
5.3 KJØNNSSAMMENSETNING AV STYRET	24
5.4 KOMPETANSEUTVIKLING I STYRET	25
5.5 OPPSUMMERING OG OVERORDNET KONKLUSJON.....	26
6 PROBLEMSTILLING 3	28
HVORDAN FUNGERER RAPPORTERING FRA SELSKAPET TIL SANDEFJORD KOMMUNES EGNE POLITISKE ORGANER?.....	
6.1 REVISJONSKRITERIER	28
6.2 RAPPORTERING I HENHOLD TIL IKS-LOVEN	28
6.3 RAPPORTERING I HENHOLD TIL K-SAK 091/17.....	30
6.4 UFORMELLE ARENAER MELLOM SELSKAPET TIL SANDEFJORD KOMMUNE	30
6.5 REVISORS VURDERING OG KONKLUSJON.....	30
7 PROBLEMSTILLING 4	32
HAR VESTFOLD VANN IKS EN ØKONOMISK FORSVARLIG DRIFT?.....	32

7.1 REVISJONSKRITERIER	32
7.2 KRAV OM REGNSKAPSREVISOR	34
7.3 INNTEKTER, UTGIFTER OG ÅRSRESULTAT.....	34
7.4 SELVKOSTREGNSKAP – SAMLEDE UTGIFTER OG INNBETALINGER	36
7.5 LIKVIDITETSBUDSJETT	37
7.6 EGENKAPITAL.....	37
7.7 REVISORS OVERORDNEDE KONKLUSJON	37
8 PROBLEMSTILLING 5	38
HVORDAN DOKUMENTERER SELSKAPET AT DE ETTERLEVER UTVALGTE SENTRALE BESTEMMELSER INNENFOR REGELVERKET KNYTTET TIL:.....	
1) IKS LOVEN.....	
2) INTERNKONTROLLSYSTEM	
3) OFFENTLIGE ANSKAFFELSER	
8.1 IKS-LOVEN	38
8.2 INTERNKONTROLLSYSTEM.....	45
8.3 OFFENTLIGE ANSKAFFELSER	48
8.4 REVISORS HOVEDKONKLUSJON AV PROBLEMSTILLING 5	56
9 REVISORS ANBEFALINGER.....	57
9.1 ANBEFALINGER TIL SANDEFJORD KOMMUNE.....	57
9.2 ANBEFALINGER TIL VESTFOLD VANN IKS.....	57
10 UTTALELSE FRA SANDEFJORD KOMMUNE.....	58
11 UTTALELSE FRA VESTFOLD VANN IKS	61
12 LITTERATURLISTE	62

0. SAMMENDRAG

På oppdrag fra kontrollutvalget i Sandefjord kommune, sak 85/18, har Vestfold kommunerevisjon gjennomført selskapskontroll i Vestfold Vann IKS.

Oppsummering av revisjonens vurderinger og konklusjoner

Hovedmålsettingen i prosjektet har vært å få svar på følgende fem problemstillinger:

Problemstilling 1: Utøver Sandefjord kommune kontroll med Vestfold Vann IKS i samsvar med politiske vedtak og etablerte normer for god eierstyring og selskapsledelse?

KS anbefalingene

Revisjonen kan konkludere med at Sandefjord kommune i all hovedsak utøver kontroll med Vestfold Vann IKS, i samsvar med etablerte normer for god eierstyring og selskapsledelse (KS-anbefalinger). Kommunestyret har i 2017 (KST-091/17) vedtatt kommunens overordnede rammeverk for eierskap, som i hovedsak vurderes å være i tråd med KS-anbefalingene. Revisor vurderer at vedtaket og saksfremlegget gir en god ramme rundt kommunens overordnede eierstyring.

På noen områder har Sandefjord kommune en mindre detaljeringsgrad i styringen enn hva KS anbefaler:

Opplæring av folkevalgte

KS anbefaler at det gjennomføres obligatorisk opplæring til folkevalgte og kommunestyret i Sandefjord har vedtatt (i KST-sak 091/17) at forvaltning av eierskap skal inngå som en naturlig del av folkevalgt-opplæringen. Etter revisors forståelse har det imidlertid ikke vært folkevalgtopplæring på området i 2017 og 2018.

Selskapsstrategi

KS anbefaler kommunene å utarbeide selskapsstrategier, som bør inneholde prioriteringer, tiltak og resultatkrav kommunen ønsker å sette overfor det enkelte selskapet. Sandefjord kommune har ikke vedtatt slike eierskapsstrategier for de enkelte selskapene. Med eierskapsstrategier kan kommunen oppnå en tydeligere folkevalgt styring og kontroll med sitt eierskap. Hvorvidt dette er ønskelig, er opp til kommunens politiske organ å avgjøre, og revisor ser at det kan være en tidkrevende prosess hvis selskapsstrategier skal utarbeides for samtlige selskaper kommunen har eierskap i.

Politiske vedtak

Når det gjelder Sandefjord kommunes oppfølging av politiske vedtak som gjelder kommunalt eide selskaper, har formannskapet fått delegert myndighet fra kommunestyret til å følge opp kommunens eierskap. I perioden 2017-2018 har det vært få konkrete saker, som gjelder Vestfold Vann IKS, og som har vært til politisk behandling i formannskapet. Kommunen har gjennom FSK-vedtak 276/17 vært opptatt av at selskapet skal arbeide frem vurderinger av kostnader og risiko/ sårbarhet som del av planleggingen av høydebasseng. Etter revisors vurderinger har denne saken vært fulgt opp, både av selskapet, av representantskapet og i formannskapet. På bakgrunn av dette konkluderer vi med at Sandefjord kommune i denne saken har utøvd kontroll med Vestfold Vann IKS, i tråd med politisk vedtak.

Problemstilling 2: Utøves virksomheten i selskapet Vestfold Vann i samsvar med selskapsavtalen og krav i Sandefjord kommune sin eierskapsmelding?

Revisor har avgrenset denne problemstillingen til å se nærmere på hvordan god styrekompetanse og tilrettelegging av godt fungerende styrer er vektlagt i kommunens eierskapsmelding (KST-091/17) og selskapsavtalen. Vi har også vurdert hvordan dette etterleves i selskapet.

Når det gjelder styrekompetanse, så gir kommunens eierskapsmelding styrene selv et handlingsrom til å definere hvordan de ønsker å jobbe med kompetanseheving. Vestfold Vann IKS sin selskapsavtale gir heller ingen føringer på kompetanseutvikling. Revisor kan, på bakgrunn av undersøkelser, konkludere med at styret jobber med kompetanseutvikling for å sikre god styrekompetanse.

Revisor konkluderer også med at praksis til sammensetning av styrer/ styrevalg, i stor grad samsvarer med krav i selskapsavtalen og eierskapsmeldingen. Revisor finner imidlertid at representantskapet i Vestfold Vann ikke har etterlevd selskapsavtalen når det gjelder valg av medlemmer til valgkomite. Valgkomiteen for Vestfold Vann IKS skal bestå av tre medlemmer, men den har bestått av kun to medlemmer (ordførerne fra henholdsvis Sandefjord og Horten).

Problemstilling 3: Hvordan fungerer rapportering fra selskapet til Sandefjord kommunes egne politiske organer?

Revisors overordnede konklusjon er at selskapets rapportering til Sandefjord kommunes politiske organer er i henhold til krav i IKS- loven. Kommunestyrets ønskede praksis (formulert i KST-vedtak 091/17) om årlige selskapsorienteringer i formannskapet, har ikke blitt etterlevd.

Samhandlingen mellom selskapet og kommunen består av både formelle og uformelle kanaler. Den formelle rapporteringen fra selskapet går til representantskapet. Den formelle styringen av selskapet skjer gjennom vedtak i dette organet. Selskapet skal sørge for at Sandefjord kommune, ved formannskapet, får informasjon om saker som er til behandling i representantskapet. Revisors gjennomgang viser at selskapet har ivaretatt dette ved at formannskapet har fått sakspapirer til møter i representantskapet for 2017-2018.

I kommunens eierskapsmelding (KST-091/17) fremheves at formannskapet har to hovedmåter å få informasjon om Vestfold Vann:

1. årlig orientering om selskapet og
2. behandling av saksframlegg til selskapets eierorgan (representantskapet).

Revisors gjennomgang viser at formannskapet har etablert en praksis med behandling av saksframlegg til representantskapsmøter i Vestfold Vann. Imidlertid har ikke eierskapsprinsippet, om at formannskapet skal få en årlig orientering om Vestfold Vann IKS, blitt etterlevd i 2017 og 2018. Etter revisors vurdering er ikke dette selskapets ansvar, men rådmannens ansvarsområde.

En viktig uformell informasjonskanal mellom selskapet og kommunen, er den løpende dialogen mellom selskapet og kommunens administrasjon.

Problemstilling 4: Har Vestfold Vann IKS en økonomisk forsvarlig drift?

For å besvare denne problemstillingen har revisor sett på nøkkeltall fra selskapets regnskap fra 2016-2018 og har undersøkt at selskapet rapporterer på utvalgte punkter i regnskapet. Selskapet overholder i hovedsak de punktene som revisor har undersøkt. Unntaket er selskapets investeringsoversikt, som ikke samsvarer med kravene satt i forskrift. Revisor ser at selskapet har levert positive årsresultat i hele den undersøkte perioden. På grunnlag av dette vurderer revisor at selskapet har en økonomisk forsvarlig drift.

Problemstilling 5: Hvordan dokumenterer selskapet at de etterlever utvalgte sentrale bestemmelser innenfor regelverket knyttet til:

- 1) IKS loven
- 2) Internkontrollsystem
- 3) offentlige anskaffelser

IKS-loven

Revisor har avgrenset kontrollen til å vurdere utforming av selskapsavtalen og endringer av denne.

Revisor kan konkludere med at Vestfold Vann IKS har en selskapsavtale som samsvarer med IKS-lovens krav i § 4 (3). Selskapsavtalen spesifiserer blant annet selskapets låneramme, og per i dag har Vestfold Vann IKS lån innenfor denne rammen. Dette er i samsvar med IKS-lovens § 22 (1).

Dersom selskapet får en endret eierstruktur eller behov for økt låneramme, må selskapsavtalen endres. Dette må skje gjennom likelydende vedtak i eierkommunens kommunestyre. Selskapet har hatt behov for å endre selskapsavtalen, på grunn av ovennevnte, men revisor vurderer at selskapet ikke har hatt tilfredsstillende rutiner for å sikre denne beslutningsprosessen. Revisor vurderer at Sandefjord kommune også har ansvar for at egen saksbehandling er korrekt.

Revisor, har i samråd med KS Konsulent, vurdert hva som kan bli de praktiske konsekvensene av at en selskapsavtale ikke er vedtatt i eierkommunenes kommunestyre. Det kan være en risiko for at Foretaksregisteret ikke godkjenner en endring i selskapsavtalen før dokumentasjon fra kommunestyrene foreligger. Dersom Foretaksregisteret ikke godkjenner en selskapsavtale, må selskapet styre sammen med eierne sørge for å rette dette opp ved å få likelydende vedtak fra kommunestyrene. Utlåneinstitusjoner vil kunne avvise å låne ut penger utover selskapsavtalens låneramme slik den framkommer i Foretaksregisterets selskapsavtale. Dette innebærer at prosjekter som er avhengig av lånefinansiering vil kunne bli påvirket ved manglende fremdrift osv.

Internkontrollsystem

Revisor har avgrenset kontrollen til å se hvordan selskapet dokumenterer etterlevelse av krav i selskapsavtalen til daglig leder og styrets kontroll med selskapet. Krav i selskapsavtalen til styret og daglig leder, er fulgt opp ved en instruks for styret og en instruks for daglig leder.

Vestfold Vann har systematisert deler av internkontrollen ved at selskapet har tre utdannede internrevisorer som gjennomfører internrevisjoner etter en fastsatt plan. Selskapets arbeid med internkontroll, tydeliggjøres også i Håndbok for kvalitet, ytre miljø og arbeidsmiljø. Kvalitetssystemet består av flere typer dokumentert informasjon. Revisor registrerer at arbeidet med håndboken først er planlagt ferdigstilt høsten 2019. Styreleder og daglig leder har avtale om en gjennomgang av resultater fra ledelsens gjennomgang for å komme fram til endelig rapporteringsform til styret.

I forhold til internkontrollsystem, er revisors utgangspunkt at selskapet må dokumentere at styrets og daglig leders oppgaver etterleves, jamfør § 9 og 10 i selskapsavtalen. Revisors hovedkonklusjon er at selskapet fortsatt må jobbe med å utarbeide tilstrekkelige rapporteringsrutiner mellom selskapet og styre, slik at dette kan dokumenteres.

Offentlige anskaffelser

Revisors stikkprøvekontroll av offentlige anskaffelser viser at selskapet bør sikre at det foreligger tilstrekkelig dokumentasjon om habilitetsvurderinger/tiltak, tildelingskriterier og beslutningsprosessen.

REVISORS ANBEFALINGER:

- Anbefalinger til Sandefjord kommune:
  - Sandefjord kommune bør sikre at kommunens forvaltning av eierskap inngår som en del av folkevalgtopplæringen, jamfør kommunens vedtatte eierskapsmelding (K-sak 091/17) og anbefaling nr. 1 fra KS.
  - Sandefjord kommune bør sikre at formannskapet får årlige orienteringer om selskapene, jamfør K-sak 091/17.
  - Sandefjord kommune bør etablere en praksis som sikrer at endringer i selskapsavtaler blir behandlet i samsvar med IKS-loven, jamfør § 4.
- Anbefalinger til Vestfold Vann IKS:
  - Selskapet bør sammen med eierne, sikre at det er en valgkomite med tre medlemmer, jamfør selskapsavtalen § 8, nummer 3.
  - Ved endringer av selskapsavtalen bør Vestfold Vann etablere rutiner i samarbeid med eierne for å sikre beslutningsprosesser i samsvar med IKS-loven, jamfør § 4.
  - Vestfold Vann bør sikre at det fremkommer en investeringsoversikt i regnskapet, i samsvar forskrift om årsbudsjett, regnskap mm for IKS §3 (2 og 3).
  - Ved offentlige anskaffelser bør selskapet sikre at det foreligger tilstrekkelig dokumentasjon om habilitetsvurderinger/tiltak, tildelingskriterier og beslutningsprosessen, jamfør lov om offentlige anskaffelser med tilhørende forskrifter.

1. INNLEDNING

1.1 BAKGRUNN, FORMÅL OG PROBLEMSTILLINGER

På oppdrag fra kontrollutvalget i Sandefjord kommune, sak 85/18, har Vestfold kommunerevisjon gjennomført selskapskontroll i Vestfold Vann IKS.

Selskapskontrollen består av to deler:

- Eierskapskontroll: Formålet med eierskapskontrollen er å påse at kommunens forvaltning av sine eierinteresser fungerer i henhold til kommunestyrets vedtak og forutsetninger, samt i henhold til aktuelt lovverk.
- Forvaltningsrevisjon: Formålet med forvaltningsrevisjonen er å påse at selskapets drift er i henhold til gjeldende lovverk innenfor de områder som er dekket i problemstillingen.

Selskapskontrollen er gjennomført med utgangspunkt i følgende problemstillinger:

Problemstilling 1: Utøver Sandefjord kommune kontroll med Vestfold Vann IKS i samsvar med politiske vedtak og etablerte normer for god eierstyring og selskapsledelse?

Problemstilling 2: Utøves virksomheten i selskapet Vestfold Vann i samsvar med selskapsavtalen og krav i Sandefjord kommune sin eierskapsmelding?

Problemstilling 3: Hvordan fungerer rapportering fra selskapet til Sandefjord kommunes egne politiske organer?

Problemstilling 4: Har Vestfold Vann IKS en økonomisk forsvarlig drift?

Problemstilling 5: Hvordan dokumenterer selskapet at de etterlever utvalgte sentrale bestemmelser innenfor regelverket knyttet til:

- 1) IKS loven
- 2) internkontrollsystem
- 3) offentlige anskaffelser

1.2 REVISJONSKRITERIER

Kriterier for vurderingene i denne rapporten bygger i hovedsak på følgende kilder:

- Lov om interkommunale selskaper med aktuelle forskrifter (LOV- 1999-01-29-6).
- Lov om kommuner og fylkeskommuner (LOV-1992-09-25-107)
- Lov om offentlige anskaffelser av 16.07.1999
- KS' anbefalinger om eierstyring, selskapsledelse og kontroll (2015)
- Sandefjords kommune overordnede prinsipper for eierstyring, (kommunestyresak 091/17).

2 METODE

2.1 METODEVALG

Revisor har basert sine undersøkelser på dokumentanalyse av aktuelle dokumenter fra Sandefjord kommune og Vestfold Vann IKS. Videre er det avholdt oppstartsmøter med både Sandefjord kommune, ved ordfører Bjørn Ole Gleditsch og assisterende rådmann Stein Rismyhr og Vestfold Vann IKS, ved styreleder Vidar Ullenrød og daglig leder Tanja Breyholtz. Revisor har også hatt diverse korrespondanse på e-post til disse i løpet av prosjektet. I tillegg har det vært e-post/ telefonkorrespondanse med styrets nestleder Erland Buøen.

Vestfold kommunerevisjon vil takke representanter fra Sandefjord kommune og Vestfold Vann IKS som har bidratt med informasjon i forbindelse med prosjektet.

2.2 AVGRENSNINGER

Revisor har hovedsakelig begrenset kontrollen til perioden 2017-2018, da dette er perioden som nye Sandefjord kommune har eksistert. I forvaltningsrevisjonen av Vestfold Vann, har revisor imidlertid sett på en noe lenger tidsperiode for bedre å svare ut problemstillingene.

2.3 KVALITETSSIKRING

Gjennomførte intervjuer er verifisert ved at møtedeltakere har fått kommentere og verifisere møtereferater. Administrasjonen og selskapet har også fått anledning til å korrigere faktafeil og avklare misforståelser i foreløpig rapport. Revisjonen har hatt løpende dialog med kommunen og selskapet der vi har hatt behov for avklaringer eller nærmere forklaringer underveis i prosjektet. Revisjonen har også avklart enkelte spørsmål med KS Konsulent. Kvalitetssikringen i prosjektet er i tillegg ivaretatt gjennom diskusjoner i revisjonsteamet om metode, veivalg, vurderinger og betydningen av enkelte funn. Kvalitetssikring av revisjonsrapporten er også utført ved at oppdrags-ansvarlig revisor har gjennomgått og gitt innspill på den endelige rapportens utforming og innhold.

2.4 PÅLITELIGHET OG GYLDIGHET

Metodebruk skal sikre validitet (gyldighet) og reliabilitet (pålitelighet). Vurderinger av dataenes validitet skal sikre at kontrollens datagrunnlag samlet bidrar til å besvare problemstillingene. Vurderinger om reliabilitet fokuserer på om de dataene som er innsamlet er påvirket av den måten innsamlingen gjennomføres på. Revisor vurderer at empiren som ligger til grunn for rapportens konklusjoner er basert på data med høy grad av validitet og reliabilitet. Datagrunnlaget skal kunne etterprøves, og revisor har utarbeidet en egen perm med innsamlet dokumentasjon, som er benyttet i rapporten.

2.5 HØRING

Rapporten ble sendt på høring til Sandefjord kommune og Vestfold Vann den 26.03.19. Revisjonen mottok høringsvar fra kommunen den 09.04.19, denne kan leses i kapittel 10. Revisjonen mottok høringsvar fra selskapet den 08.04.19, denne kan leses i kapittel 11.

3. FAKTAGRUNNLAG

3.1 SELSKAPET VESTFOLD VANN IKS

Vestfold Vann IKS er et interkommunalt selskap organisert iht. lov om interkommunale selskap. Selskapet har 6 eierkommuner: Sandefjord, Horten, Tønsberg, Færder, Holmestrand og Re. Eierandel/ansvarsfordeling fordeles slik, jamfør sist undertegnede selskapsavtale¹:

Tabell 3.1: Eierkommuner og eierandel/ansvarsfordeling i Vestfold Vann IKS	
Eierkommune	Eierandel/ansvarsfordeling
Horten	15,75 %
Holmestrand	5,74 %
Re	0,60 %
Sandefjord	33,11 %
Tønsberg	29,95 %
Færder	14,85 %

I henhold til selskapsavtalen hefter den enkelte deltaker med hele sin formue for sin aktuelle eierandel av selskapets samlede forpliktelser. Sandefjord er største eier i selskapet med en eierandel på 33.11%. Eierkommunene har ingen særskilt innskuddsplikt, men er pliktet til å innbetale den årlige fastsatte vannpris etter målt eller stipulert vannforbruk til drift, vedtatte fondsopplegg, nedbetaling av lån og nye investeringer (jamfør selskapsavtalen § 6). Selskapets inntekter baserer seg i all hovedsak på innbetalinger fra kommunene basert på selvkostprinsippet.

Selskapets formål er ifølge selskapsavtalen § 4:

Selskapets formål er på en kostnadseffektiv måte å levere tilstrekkelige mengder med drikkevann av offentlig godkjent kvalitet til eierkommunene på like vilkår fra egne vannverk i Farris og Eikeren.

Dersom vannverkernes kapasitet er tilstrekkelig, kan selskapet selge vann til jordvanning eller selge drikkevann til kunder utenfor eierkommunenenes forsyningsområder.

Selskapet kan, når det fremmer selskapets og eiernes formål, inngå samarbeid med andre virksomheter og delta på eiersiden i selskaper og interkommunale selskaper med begrenset ansvar.

Selskapet lever vann til ca. 160 000 innbyggere i eierkommunene. I 2018 tilsvarende dette 23,7 millioner m³ vann. Selskapet hadde 30 ansatte med samme antall årsverk ved utgangen av 2018.

¹ Selskapsavtale datert 30. april 2018.

4. PROBLEMSTILLING 1

Problemstilling 1: Utøver Sandefjord kommune kontroll med Vestfold Vann IKS i samsvar med politiske vedtak og etablerte normer for god eierstyring og selskapsledelse?

4.1 REVISJONSKRITERIER

Når virksomheter og tjenester skilles ut som egne foretak eller selskaper, endres betingelsene for folkevalgt styring og kontroll. Selv om deler av virksomheten er lagt ut i et selskap, er det fortsatt kommunestyret som har det overordnede ansvaret. For å sikre god folkevalgt styring har KS utarbeidet anbefalinger om eierstyring, selskapsledelse og kontroll. I alt gis 21 anbefalinger.²

Som eierkommune er det også sentralt at konkrete politiske vedtak som fattes om selskapet, blir fulgt opp videre av selskapet. I henhold til dette har revisor utledet følgende revisjonskriterier:

Sandefjord kommunes kontroll med sine eierinteresser i Vestfold Vann bør være i tråd med KS sine anbefalinger for god eierstyring og selskapsledelse.

Konkrete politiske vedtak om Vestfold Vann vedtatt i Sandefjord kommune, må ha blitt fulgt opp av selskapet.

4.2 KOMMUNENS PRAKSIS I LYS AV KS- ANBEFALINGENE

Revisor har sett nærmere på hvorvidt Sandefjord kommunes kontroll med sine eierinteresser er i tråd med KS anbefalinger, både i forhold til selskapet og den generelle eierskapsutøvelsen. Noen av anbefalingene fra KS tar ikke revisor opp i denne problemstillingen, da data tilknyttet disse anbefalingene blir presentert i andre problemstillinger.

KS-ANBEFALING 1: OBLIGATORISK OPPLÆRING AV OG INFORMASJON TIL FOLKEVALGTE

Kommunene bør som en del av sitt folkevalgtprogram gjennomføre obligatoriske kurs eller eierskapsseminarer. Den første opplæringen bør gjennomføres i løpet av de første 6 månedene av valgperioden. Det anbefales også at det nye kommunestyret tidlig i perioden får en oversikt over status for selskapene.

I KST-sak 091/17 fikk kommunestyret presentert en oversikt over selskaper hvor kommunen har eierandeler. Kommunen legger også, i KST-sak 091/ 17, opp til at forvaltning av eierskap i selskaper bør inngå som en naturlig del av folkevalgtopplæringen etter hvert kommunevalg. Revisor får opplyst

² KS, *Anbefalinger om eierstyring, selskapsledelse og kontroll.*

fra kommunen at det ikke vært foretatt opplæring av folkevalgte i 2017 og 2018 vedrørende kommunens eierskap i selskaper. Assisterende rådmann skriver til revisor at: «Det er naturlig at folkevalgtes rolle og kommunes engasjement i selskaper blir en del av folkevalgtopplæringen etter det kommende kommunevalget.»³

Daglig leder i Vestfold Vann IKS opplyser at selskapet tilbyr politikeropplæring, dette har ikke blitt gjort i nye Sandefjord kommune, men har vært avholdt for kommunestyret i «gamle» Sandefjord og teknisk hovedutvalg i Andebu.

KS-ANBEFALING 2: VURDERINGER OG VALG AV SELSKAPSFORM

Det er eiers ansvar å sikre en selskapsform som er tilpasset selskapets formål, eierstyringsbehov, samfunnsansvar, hensynet til innsyn, markedsforhold og det aktuelle lovverket.

Kommunen har gjennom KST-sak 091/ 17 fastsatt kommunens eierskapsprinsipper for styring av selskapene de har eierinteresser i. Kommunen har gjennom denne eiermeldingen på generelt grunnlag vurdert og presentert de ulike selskapsformene i kommunens eierskap. Vurderingen er ikke knyttet til hvert av selskapene.

KS-ANBEFALING 3: FYSISK SKILLE MELLOM MONOPOL OG KONKURRANSEVIRKSOMHET

Selskaper som opererer i et marked i konkurranse med andre aktører i tillegg til monopolvirksomhet, bør som hovedregel skille ut den markedsrettede delen av virksomheten for å unngå rolleblanding og kryssubsidiering.

Dette er ikke en aktuell problemstilling for selskapet, da de ikke opererer i et marked med konkurransemen kun innenfor det som er definert som en monopolvirksomhet. Dette har vært diskutert i Vestfold Vann, samt sjekket ut med KS Bedrift.

KS-ANBEFALING 4: UTARBEIDELSE AV EIERSKAPSMELDING

Kommunestyrene bør hvert år fastsette overordnede prinsipper for sitt eierskap ved å utarbeide en eierskapsmelding. Som minimum må eierskapsmeldingen inneholde: 1) Oversikt over kommunens virksomhet som er lagt i selskaper og samarbeid, 2 og 3) Politisk og juridisk styringsgrunnlag, 4) Formålsdiskusjon og selskapsstrategi knyttet til de ulike selskapene, 5) selskapenes samfunnsansvar knyttet til miljø, likestilling, åpenhet, etikk osv.

³ E-post fra assisterende rådmann den 03.03.19.

Ved behandling av sak 115/ 2016 i Fellesnemda ble følgende vedtak fattet:

1. *Oversikt over selskaper som kommunene har eierinteresser i tas til orientering.*
2. *Prinsipper for forvaltning av eierskap i selskaper («eiermelding») vurderes i egen sak som legges frem for kommunestyret våren 2017.*

Dette vedtaket er fulgt opp av rådmannen gjennom sak 249/17 til formannskapet (møtedato 10.10.17) og kommunestyresak 091/17 (møtedato 24.10.17). I formannskapets behandling av saken den 10.10.17 ble rådmannens innstilling enstemmig vedtatt. Innstillingen ble også vedtatt i kommunestyrets behandling av saken.

KST-vedtak 091/17 om prinsipper for eierskap:

1. *Informasjon om selskaper som kommunen eier, tas til orientering.*
2. *Følgende overordnede prinsipper for forvaltning av eierskap i selskaper legges til grunn:*
  - a. *Kommunestyret skal en gang i løpet av valgperioden i egen sak gis en oversikt over selskaper som kommunen har eierinteresser i og trekke opp overordnede retningslinjer for forvaltning av eierskapet.*
  - b. *Formannskapet har det folkevalgte ansvaret for den løpende utøvelse av kommunens eierskap og skal sikre at eierrollen utøves i eiermøter på en helhetlig måte i samsvar med kommunens interesser. Ordføreren bør fortrinnsvis være kommunens representant i eiermøter og i valgkomitéer.*
  - c. *Formannskapet skal årlig gis en orientering om de enkelte selskapers utvikling. Formannskapet bør forut for eiermøter gis anledning til å behandle spørsmål av prinsipiell karakter og drøfte valg til selskapenes styrer.*
  - d. *Ved behandling av enkeltsaker som gjelder selskapenes virksomhet skal kommunens eierskap*
    - i. *styrke mulighet for ordinær lokaldemokratisk styring, bl.a. ved å, der det er rasjonelt, legge til rette for at kommunen selv kan produsere tjenester til sine innbyggere.*
    - ii. *fremme samfunnsansvarlig forretningsdrift, herunder ivareta miljø- og klimahensyn.*
    - iii. *bidra til at det er åpenhet om selskapenes virksomhet og at selskapenes virksomhet er basert på høy etisk standard og er gjenstand for betryggende kontroll.*
    - iv. *sørge for at finansiering av selskapene og deres forretningsdrift er i samsvar med gjeldende lover og forskrifter, herunder konkurransereglene og reglene om offentlig støtte.*
    - v. *sikre kostnadseffektivitet og høy kvalitet/ pris-forhold for de tjenester/ produkter selskapene leverer.*
    - vi. *søke finansiell avkastning (utbytte) fra de selskaper der det er aktuelt som står i samsvar med de verdier virksomhetene forvalter og med kommunens risiko ved eierskapet.*
  - e. *Ved valg av selskapenes styrer skal det søkes å gi styret en samlet kompetanse som er hensiktsmessig for de utfordringer selskapet står overfor. Krav til kjønnsbalanse i styrene skal ivaretas. Det bør benyttes valgkomité for å forberede styrevalg.*
  - f. *Styrerepresentanter som oppnevnes av Sandefjord kommune skal gjøres kjent med kommunens overordnede prinsipper for forvaltning av eierskap i selskaper. Det skal legges til rette for at selskapene om nødvendig kan gi styrerepresentantene opplæring i styrearbeid generelt og i selskaps spesifikke utfordringer.*

KS anbefaler at kommunene, i tillegg til overordnede eierskapsprinsipper, utarbeider formålsdiskusjoner og selskapsstrategier til de ulike selskapene. Sandefjord kommune har ikke utarbeidet egne selskapsstrategier for de ulike selskapene.

KS anbefaler at eierskapsmeldingen blir gjennomgått, og eventuelt revidert, hvert år i kommunestyret. Sandefjord kommune har besluttet å revidere/ gjennomgå eierskapsmeldingen en gang i løpet av hver valgperiode.

KS-ANBEFALING 5: UTARBEIDELSE OG REVIDERING AV STYRINGSDOKUMENTER

Kommunestyret skal utarbeide og bør jevnlig revidere styringsdokumentene og avtalene som regulerer styringen av selskapet. I tillegg til vedtekter for AS-er og selskapsavtaler for IKS-er, kan det være hensiktsmessig at kommunen utarbeider andre styringsdokumenter som sikrer en bevisst eierstyring og gjennomsiktighet.

Når kommunestyret har valgt å opprette selskaper, medfører dette også overføring av styringsrett til virksomheten. Selskapsavtalen er det styrende dokumentet for Vestfold Vann IKS. Denne avtalen danner grunnlaget for etableringen av selskapet og setter rammer for virksomheten. KS anbefaling peker på at for å underbygge selskapsavtalen og regulere styringen, kan det være hensiktsmessig for en eier å utarbeide andre styringsdokumenter. Sandefjord kommune har ikke utarbeidet øvrige styringsdokumenter for Vestfold Vann IKS.

KS-ANBEFALING 6: EIERMØTER

Det bør jevnlig gjennomføres eiermøter for å bidra til god eierstyring og kommunikasjon med selskapet. Et eiermøte er en uformell arena der det ikke skal treffes vedtak, og er et møte mellom representanter fra kommunen som eier, styret og daglig leder for selskapet.

I Vestfold Vann IKS gjennomføres eierseminar fast hvert annet år, hvor de store sakene som har lenger perspektiv tas opp. Styreleder har dialog med representantskapsleder ved behov for avklaringer utover møter i representantskapet og eierseminaret.

KS-ANBEFALING 7: EIERORGANETS SAMMENSETNING OG FUNKSJON

Avhengig av selskapets formål, anbefales det som en hovedregel at kommunestyret oppnevner sentrale folkevalgte som selskapets eierrepresentanter i eierorganet. Medlemmer av et representantskap (IKS) er valgt etter kommunelovens regler, og andre kan ikke møte etter fullmakt. Det bør derfor utnevnes varamedlemmer for representantskapsmedlemmene. Forutsigbare kommunikasjonsformer mellom kommunestyre og eierorganet bør forankres i eierskapsmeldingen.

Av KST-sak 091/17 fremkommer det at formannskapet er det sentrale folkevalgt organet for forvaltningen av kommunens eierskap. Formannskapet har ansvaret for å «sikre at eierrollen utøves i

eiermøter på en helhetlig måte i samsvar med kommunes interesser». ⁴ For å kunne utøve denne rolle er det i samme vedtak fastsatt i punkt 2 c at formannskapet skal ha framlagt prinsipielle spørsmål til behandling og drøfte valg til styrer. Retningslinjene fastsetter også at det er fortrinnsvis ordfører som representerer kommunen i eierorgan hvor kommunen har eierskap. I Vestfold Vann IKS er Sandefjords ordfører leder for representantskapet. Kommunen har også utnevnt varamedlemmer, jmfør KST-030/18.

KS-anbefalingen peker også på at det bør etableres forutsigbare kommunikasjonsformer mellom kommunestyre og eierorganet. Dette er nærmere beskrevet i tilknytning til problemstilling 3.

KS-ANBEFALING 8: GJENNOMFØRING AV REPRESENTANTSKAPSMØTER

De formelle eiermøtene er generalforsamling eller representantskap. Det er styret som innkaller. Bestemmelser om innkallingsfrist bør tas inn i vedtektene, slik at det tas hensyn til kommunens behov for å ha tid til å behandle aktuelle saker. For interkommunale selskap har styrets leder og daglig leder plikt til å være tilstede på representantskapsmøtet. Representantskapet skal fastsette budsjett, økonomiplan og regnskap.

Innkallinger og referater fra representantskapsmøtene for Vestfold Vann IKS viser at det for perioden 2017-2018 har vært styret som har innkalt til møtene. Styrets leder og daglig leder har vært tilstede. Representantskapet har også fastsatt budsjett, økonomiplan og regnskap i den aktuelle perioden. Bestemmelser om innkallingsfrist fremkommer ikke av vedtektene, men selskapet må overholde frister som framgår av IKS-loven. Se problemstilling 3 for nærmere utdypning av temaet.

KS-ANBEFALING 9-12: SAMMENSETNING AV STYRET, VALGKOMITE, KJØNNMESSIG BALANSE OG KOMPETANSE I STYRENE

Det er eiers ansvar å sørge for at styrets kompetanse samlet sett er tilpasset det enkelte selskaps virksomhet. Det anbefales at kommunen sikrer opplæring av styremedlemmene. Ved valg av styrer til kommunalt eide selskaper bør det vedtektsfestes bruk av valgkomite. Det bør utarbeides retningslinjer som regulerer valgkomiteen, og valgkomiteen bør ha en dialog med styret før forslag fremmes. Det anbefales at eierorganet uavhengig av organisasjonsform tilstreber balansert kjønnsrepresentasjon. Eier har ansvar for å sikre at styret har den nødvendige kompetansen for å nå selskapets mål. Eier bør også anbefale styret selv jevnlig å vurdere egen kompetanse ut fra eiernes formål med selskapet.

Revisor har valgt å presentere praksis i Vestfold Vann IKS i tilknyttet disse anbefalingene under problemstilling 2.

KS-ANBEFALING 13: STYRESAMMENSETNING I KONSERNMODELL

Styremedlemmer i morselskap bør ikke sitte i styret til datterselskap. Konserndirektøren kan være representert i datterselskapenes styrer.

⁴ Kst.-vedtak pkt. 091/17 2.b

Vestfold Vann innehar majoriteten av eierandelene i EVIKS og har følgelig majoriteten av stemmene i representantskapet. Dette gjør at selskapet er å regne som et datterselskap av Vestfold Vann IKS, jmfør regnskapsloven § 1-3. I EVIKS sin selskapsavtale framgår det at «Selskapets formål er å administrere og forvalte deltakernes interesser og rettigheter knyttet til bruk av vannressursene i Eikeren for vannforsyning og annen aktivitet i denne sammenheng.»⁵ Representantskapet valgte 27.11.15 Olav Bjørnli til representantskapet og Vidar Ullenrød til styret i EVIKS for perioden 2016-2019.

Styreleder har opplyst om at grunnet de viktige forvaltningsoppgavene som EVIKS har med tanke på vannressursene i Eikeren og i Eikeren fondet er det ansett som viktig med gjennomgående representasjon i selskapet. Derfor ble styremedlemmer i Vestfold Vann valgt til styret og representantskapet i EVIKS.

KS-ANBEFALING 14: OPPNEVNELSE AV VARAMEDLEMMER

Der det utpekes varamedlemmer til styret bør ordningen med numeriske varamedlemmer benyttes for å sikre kontinuitet og kompetanse i styret.

Av KST-sak 091/17 er ikke ordningen med numeriske varamedlemmer nevnt som et krav. I Vestfold Vann IKS benyttes ordningen med numeriske vara.

KS-ANBEFALING 15: HABILITETSVURDERINGER

Det anbefales at styrene etablerer faste rutiner for å håndtere mulige habilitetskonflikter. Ordfører og rådmann bør ikke sitte i styret i selskaper.

KS fremhever at inhabilitet inntreffer blant annet når en person antas å ha personlige interesser i en sak som vedkommende behandler. At en person er inhabil betyr at vedkommende ikke kan tilrettelegge saksgrunnlaget eller treffe avgjørelser i saken. Sandefjords kommunes eierprinsipper (KST-sak 091/17), omtaler ikke temaet habilitet spesifikt. Folkevalgte kan inneha styreposisjoner i selskaper kommunen eier. I Vestfold Vann IKS er det ikke ledende politikere i styret. Styreleder oppgir at styret har habilitet som eget punkt på den årlige styreevalueringen, og at styret også samtaler om temaet ved andre anledninger.

KS-ANBEFALING 16: GODTGJØRING AV STYREVERV

Kommunen bør i forbindelse med utarbeidelse av eierskapsmelding ha en prinsipiell diskusjon om godtgjøring av styreverv. Denne bør danne grunnlag for eierorganets fastsetting av styrehonorar.

I KST-sak 091/17 innstilte ikke rådmannen på et prinsipp for godtgjørelse av styrene. Rådmannen fremhever at nivå på godtgjørelser og lederlønninger skal være gjenstand for politisk behandling.

⁵ Selskapsavtale for Eikeren Vannverk Interkommunale Selskap (IKS), datert 15.06.05.

KS-ANBEFALING 17: REGISTERING AV STYREVERV

For å sikre åpenhet om hvilke roller enkeltpersoner i kommunale selskaper har, bør alle som påtar seg styreverv registrere dette i KS styrevervregister. Dette er et webbaseret register som er åpent for allmennheten.

Vestfold Vann IKS er registrert i KS styrevervregister, hvor styremedlemmer og varamedlemmer er registrert, i tillegg til daglig leder. Et varamedlem er ikke registrert.

KS-ANBEFALING 18: ARBEIDSTILHØRIGHET I SELVSTENDIGE RETTSSUBJEKTER

Det anbefales at selskapene søker medlemskap i en arbeidsgiverorganisasjon. KS Bedrift vil være et naturlig valg for mange av disse selskapene.

Sandefjord kommune har ikke dette med i sine overordnede prinsipper for forvaltning av eierskap i selskaper. Vestfold Vann er medlem i KS Bedrift.

KS-ANBEFALING 19: UTARBEIDELSE AV ETISKE RETNINGSLINJER

Eier bør påse at selskapsstyrene utarbeider, og jevnlig reviderer, etiske retningslinjer for selskapsdriften.

Av KST-sak 091/17, fremheves det at ved behandling av enkeltsaker som gjelder selskapenes virksomhet skal kommunens eierskap bidra til at det er *åpenhet om selskapenes virksomhet og at selskapenes virksomhet er basert på høy etisk standard og er gjenstand for betryggende kontroll.* Vestfold Vann har utarbeidet etiske retningslinjer. KS- anbefalingen peker på at etiske retningslinjer jevnlig skal revideres. Selskapets etiske retningslinjer er datert 21.2.2011.

KS-ANBEFALING 20: ADMINISTRASJONSSJEFENS ROLLE I KOMMUNALE FORETAK

Det anbefales at kommunestyrene ved opprettelse av kommunale foretak diskuterer administrasjonssjefens rolle og handlingsmuligheter overfor daglig leder.

Vestfold Vann IKS er ikke et kommunalt foretak, slik at denne anbefalingen er ikke aktuell overfor selskapet.

KS-ANBEFALING 21: UTØVELSE AV TILSYN OG KONTROLL

Kommunestyret har både et tilsyns og kontrollansvar for å sikre at kommunen når sine mål, at regelverket etterleves og at etiske hensyn ivaretas. Kontrollen utføres blant annet gjennom regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon og selskapskontroll. Kontrollansvaret gjelder også når virksomheten er skilt ut i egne selskaper.

Kommunestyret har vedtatt plan for selskapskontroll (KST-vedtak 109/17), og ivaretar kontrollansvaret ved oppfølging av denne planen.

4.2.1 REVISORS VURDERINGER

I all hovedsak i samsvarer eierstyringen med KS sine anbefalinger, men på noen områder har Sandefjord kommune en mindre detaljeringsgrad i styringen enn hva KS anbefaler.

Det har ikke blitt gjennomført opplæring av folkevalgte om kommunens forvaltning av eierskap i selskaper. Dette er ikke i tråd med KS-anbefalinger og kommunens vedtatte eierskapsmelding. KS anbefaler også kommunene å utarbeide selskapsstrategier, som bør inneholde prioriteringer, tiltak og resultatkrav kommunen ønsker å sette overfor det enkelte selskapet. Sandefjord kommune har ikke vedtatt slike eierskapsstrategier for de enkelte selskapene. Med eierskapsstrategier kan kommunen oppnå en tydeligere folkevalgt styring og kontroll med sitt eierskap. Hvorvidt dette er ønskelig er opp til kommunens politiske organ å avgjøre.

4.3 POLITISKE VEDTAK OM VESTFOLD VANN IKS

Tabell 4.1 viser hvilke politiske vedtak som er fattet om Vestfold Vann i Sandefjord kommune i perioden 2017-2019.

Tabell 4.1 - Vedtak i formannskapet ved behandling av saksframlegg til representantskapet i Vestfold Vann	
2017	
FSK- 064/17 Vedtak:	
1.	<i>Informasjon om møte i representantskapet i Vestfold Vann IKS den 21. april 2017 tas til orientering.</i>
2.	<i>Forslag om revidert selskapsavtale, datert 08.12.16, vedtas, jf. lov om interkommunale selskaper § 4.</i> <i>Vedtaket er fattet med henvisning til kommunelovens § 13 (hasteparagrafen), jf. kommunestyresak 25/16.</i>
FSK- 276/17 Vedtak:	
1.	<i>Informasjon om møte i representantskapet for Vestfold Vann IKS den 30. november 2017 tas til orientering.</i>

Tabell 4.1 - Vedtak i formannskapet ved behandling av saksframlegg til representantskapet i Vestfold Vann
<p>2. Ved behandling av sak 14-17- Investeringsbudsjett- fremmer Sandefjord kommune følgende forslag som tillegg til styrets innstilling: Som del av planlegging av høydebassengene skal det gjennomføres en vurdering av hvordan størrelsen på disse kan optimaliseres med hensyn til kostnader og risiko/sårbarhet. Vurderingen legges frem for representantskapet i egen sak.</p>
2018
<p>FSK- 092/18 Vedtak:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Informasjon om møte i representantskapet for Vestfold Vann IKS den 30. april 2018 tas til orientering. 2. Forslag til revidert selskapsavtale, datert 30. april 2018, vedtas, jf. lov om interkommunale selskaper § 4. Vedtaket er fattet med henvisning til kommunelovens § 13 (hasteparagrafen), jf. kommunestyresak 25/16. <p>FSK- 245/18 Vedtak: «Informasjon om møte i representantskapet for Vestfold Vann IKS den 29. november 2018 tas til orientering.»</p>

Tabell 4.2 viser at det i 2017 og 2018 har vært fattet to vedtak årlig om Vestfold Vann IKS.

I FSK- vedtak 276/17 fremkommer det at det skal gjennomføres vurderinger av hvordan størrelsen på høydebassengene kan optimaliseres med hensyn til kostnader og risiko/sårbarhet. Denne vurderingen skal legges frem for representantskapet i egen sak. I rådmannens saksutredning poengteres det at rådmannen stiller seg positiv til styrets anbefaling om dimensjoneringen av høydebassengene, og at eierkommunene bør involveres når den endelige dimensjoneringen skal fastsettes. Rådmannen foreslår derfor et tillegg til styrets anbefaling ved behandlingen av investeringsbudsjettet. Saken tatt opp i representantskapsmøte i november 2017, og fulgt opp i FSK-sak 092/18. I sakspapirene til FSK-sak 092/18 fremlegges dokumentasjon fra selskapet vedrørende vurderinger av dimensjonering av høydebassengkapasitet. Av saken fremkommer det at rådmannen er tilfreds med at selskapet har vurdert kost/ nytte ved dimensjoneringen av høydebassengene, og gir sin tilslutning til videre planlegging. Daglig leder i Vestfold Vann opplyser at for ytterligere å diskutere optimalisering av hensyn til kostnad og risiko/sårbarhet er det avholdt møter i alle eierkommunene i januar 2018, samt oppfølgingsmøte med rådmenn 1. mars 2018.

4.3.1 REVISORS VURDERINGER

I perioden 2017-2018 har det vært en konkret sak som har vært til politisk behandling. Etter revisors vurderinger har FSK-vedtak 276/17 vært fulgt opp både på representantskapsmøte og på nytt i formannskapet. Av vedtakene fremkommer hvordan selskapet har arbeidet frem vurderinger av kostnader og risiko/sårbarhet som del av planleggingen av høydebassengene.

4.4 REVISORS OVERORDNEDE KONKLUSJON - PROBLEMSTILLING 1

KS-anbefalingene har et tydelig fokus på å sikre åpenhet og gjennomsiktighet i kommunal tjeneste-produksjon når den er organisert i selskaper. Sandefjord kommune har gjennom KST-sak 091/17 Eierskap i selskaper, etablert overordnede prinsipper for eierstyring som i stor grad er i tråd med KS-anbefalingene. Kommunen har ikke gjennomført opplæring av folkevalgte om kommunens forvaltning av eierskap. Kommunen kan også en tydeligere folkevalgt styring og kontroll med Vestfold Vann IKS, ved å utarbeide en egen selskapsstrategi for selskapet.

5 PROBLEMSTILLING 2

Problemstilling 2: Utøves virksomheten i selskapet Vestfold Vann i samsvar med selskapsavtalen og krav i Sandefjord kommune sin eierskapsmelding?

5.1 REVISJONSKRITERIER

Det å sikre god styrekompetanse og legge til rette for godt fungerende styre, er blant de mest sentrale eierhandlingene som gjennomføres. Revisor har derfor valgt å avgrense denne problemstillingen til å se nærmere på hvordan disse temaene blir vektlagt i kommunens eierskapsmelding (KST-091/17) og selskapsavtalen, og hvordan dette etterleves i selskapet.

Kommunens eierskapsmelding og selskapsavtale gir følgende føringer for styrevalg og kompetanseheving i styret:

5.1.1 STYRE/ STYREVALG

Selskapsavtalen

Av selskapsavtalen til Vestfold Vann framgår følgende om styret og styrevalg:

§ 8 Representantskapets oppgaver [...]

3. Velge en valgkomite på tre medlemmer som skal innstille på valg fem eiervalgte styremedlemmer med tre varamedlemmer i nummerrekkefølge, for fire år herunder styreleder og nestleder.
4. Velge fem styremedlemmer og tre varamedlemmer i nummerrekkefølge, for fire år.
5. Velge styreleder, nestleder og revisor. [...]

§ 9 Styret

Selskapets styre skal bestå av seks medlemmer. Fem styremedlemmer er eiervalgte og skal ha tre varamedlemmer i nummerrekkefølge. Styremedlemmene skal tjenestegjøre i fire år. Ett styremedlem med et varamedlem velges av og blant de ansatte.

Sandefjord kommunes eierskapsmelding

I Sandefjord kommunes eierskapsmelding (Kst.-vedtak 091/17) framgår følgende om styre og styrevalg i vedtaket:

- 2b: «Ordføreren bør fortrinnsvis være kommunens representant i eiermøter og i valgkomitéer.»
- 2c: «Formannskapet bør forut for eiermøter gis anledning til å behandle spørsmål av prinsipiell karakter og drøfte valg til selskapenes styre.»

- 2e: «Ved valg av selskapenes styrer skal det søkes å gi styret en samlet kompetanse som er hensiktsmessig for de utfordringer som selskapet står overfor. Krav til kjønnsbalanse skal ivaretas. Det bør benyttes valgkomité for å forberede styrevalg.»

5.1.2 OPPLÆRING AV STYREMEDLEMMER

Selskapsavtalen

Opplæring av styremedlemmer er ikke nærmere beskrevet i selskapsavtalen.

Sandefjord kommunes eierskapsprinsipper

Det framgår av Sandefjord kommunes eierskapsprinsipper KST-vedtak 091/17 punkt 2f at «Det skal legges til rette for at selskapene om nødvendig kan gi styrerepresentantene opplæring i styrearbeid generelt og i selskaps-spesifikke utfordringer.»⁶

Punkt f fastsetter også at styremedlemmer valgt av Sandefjord kommune skal gis informasjon om eierprinsippene. Revisor kan ikke se at det er oppnevnt styre-medlemmer av Sandefjord kommune selv, da medlemmene i styret er innstilt av valgkomiteen og valgt av representantskapet i Vestfold Vann. Punktet er derfor ikke videre vurdert.

På bakgrunn av disse føringene har revisor utledet følgende revisjonskriterier:

Vestfold Vann bør overholde bestemmelser i selskapsavtalen § 8 og 9 ved valg.

Sandefjord kommune bør arbeide for at prinsipper for styrevalg fastsatt i eierskapsprinsippene punkt 2e legges til grunn for valg i Vestfold Vann.

Sandefjord kommune bør sørge for at ordfører representerer kommunen i valgkomiteen til Vestfold Vann og at formannskapet får anledning til å uttale seg om styrevalg, jamfør kommunens eierskapsprinsipper 2b og 2e.

Sandefjord kommune bør arbeide for at Vestfold Vann gir styret den nødvendige kompetanse for sitt arbeid, jamfør kommunens eierskapsprinsipper 2f.

5.2 VALGPROSESSER I VESTFOLD VANN

Det var valg på representanter til styrende organer i Vestfold Vann den 27.11.15 for perioden 1.1.16-31.12.19. I tillegg ble det gjennomført valg på nytt styremedlem da en fra styret ønsker å trekke seg fra og med 1.1.18. Dette valget ble gjennomført 30.11.2017.

---

⁶ Sandefjords eierskapsprinsipper punkt f fastsetter også at styremedlemmer valgt av Sandefjord kommune skal gis informasjon om eierprinsippene. Revisor kan ikke se at det er oppnevnt styremedlemmer av Sandefjord kommune selv, da medlemmene i styret er innstilt av valgkomiteen og valgt av representantskapet i Vestfold Vann. Dette er derfor ikke videre vurdert av revisor.

5.2.1 ORDINÆRT VALG I 2015

Som nevnt var det siste ordinære styrevalget i Vestfold Vann i 27.11.15. Det framgår av saksframlegget til representantskapsmøtet at valgkomiteen som forberedte valget besto av Bjarne Sommerstad og Bjørn Ole Gleditsch.

Valgkomiteen innstilte på valg til følgende verv: styreleder, nestleder, tre styremedlemmer og tre varamedlemmer i nummerert rekkefølge. I tillegg ble det innstilt på medlem til fondsstyret i Eikernfondet, representantskapsmedlem og styremedlem til EVIKS, og leder og nestleder for representantskapet i Vestfold Vann. Valgkomiteen innstilling er ført i protokollen, men det er ikke avgitt en skriftlig begrunnelse for valget. Det framgår av protokollen at samtlige av disse valgene ble gjennomført på representantskapsmøtet i 2015.

I samme møte ble Bjørn Ole Gleditsch og Are Karlsen valgt som valgkomite for perioden 2016-2019.

Revisor ser fra selskapets hjemmesider at de ansatte har valgt en styrerepresentant med varamedlem i henhold til selskapsavtalen § 9.

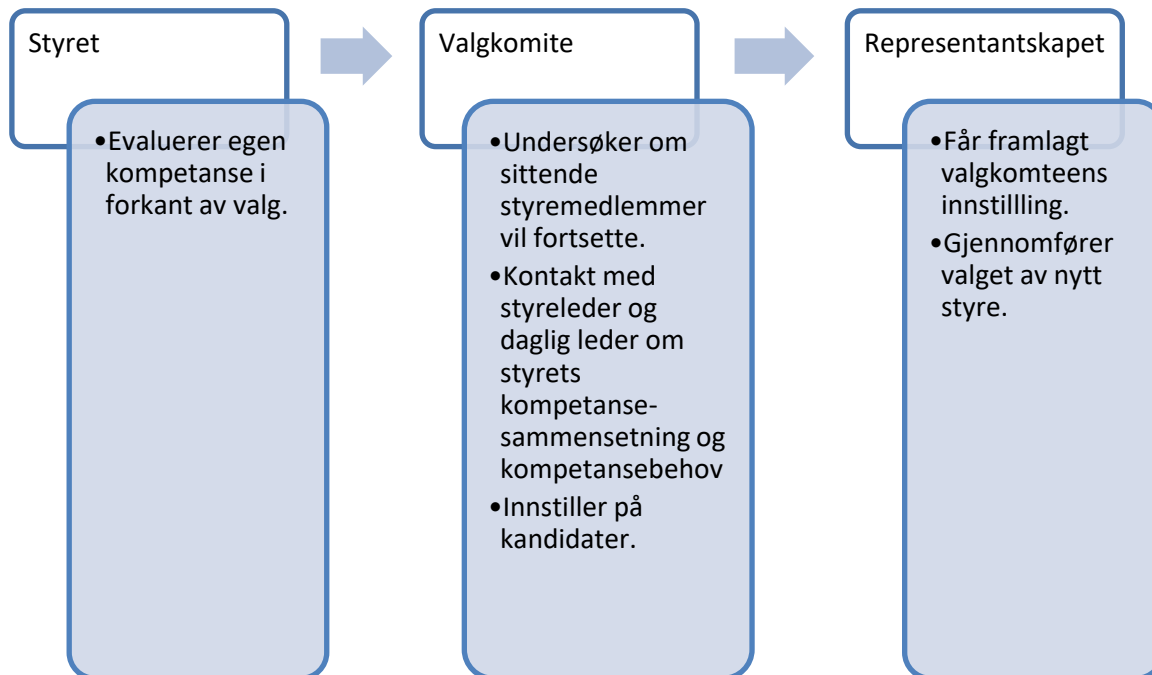
5.2.2 VALGKOMITEENS ARBEID

Det framgår av selskapsavtalen § 8 nr. 3 kort hvilke oppgaver valgkomiteen har. Eierskapsprinsippene til Sandefjord fastsetter at valg til styrer bør forberedes av en valgkomite og det er anført overordnede prinsipper for valget. Det er imidlertid ikke utarbeidet ytterligere skriftlige retningslinjer for valgkomiteens arbeid, verken av representantskapet eller Sandefjord kommune.

Styreleder har opplyst at i forbindelse med valg i styret (både ordinært valg og suppleringsvalg) gjør styret en evaluering av egen kompetanse for å avdekke kompetansebehov. Styreleder oppgir at styret oversender sin egevaluering til valgkomiteen som bruker denne i forberedelsen av valget.

Leder i valgkomiteen har informert revisor om hvordan komiteen arbeider. Først undersøker komiteen om styremedlemmene ønsker å fortsette i styret. Deretter tar komiteen kontakt med styreleder og daglig leder for å høre om hvilke kompetansebehov selskapet har i forhold til styret og hvordan det nåværende styrer fungerer med tanke på kompetansesammensetning. På grunnlag av dette utformer valgkomiteen en innstilling til valg. Denne innstillingen blir framlagt for representantskapet som utfører det endelige valget. Fra hva revisor kan se framlegges innstillingen i representantskapsmøtet.

Figur 5.1: Valgprosessen i Vestfold Vann med fokus på kompetansevurderinger

5.2.3 REVISORS VURDERINGER AV VALGPROSESSER

Valgkomiteen oppfyller sitt ansvar etter selskapsavtalens § 8 pkt. 3 ved at den har innstilt på de styremedlemmene som framgår av selskapsavtalen. Samtidig oppfylles kravet i Sandefjords eierskapsprinsipper om valgkomite ved styrevalg.

For perioden 2015-2019 er valgt færre medlemmer til valgkomiteen enn hva som framgår av selskapsavtalens § 8 pkt. 3. En valgkomite bestående av tre medlemmer vil ha et enda bredere nettverk, noe som potensielt kan fremme flere aktuelle styrekandidater.

Skriftlige begrunnelser for styrevalg fra valgkomiteen, kan styrke folkevalgt forankring av denne eierhandlingen. Revisor understreker at dette ikke er et krav som er formulert i verken selskapsavtalen eller kommunens eierskapsprinsipper. Kommunenes Sentralforbund anbefaler imidlertid både retningslinjer for valgkomiteene og skriftliggjøring av prosessene, med den begrunnelse at dette vil gi økt eierstyring. Dette vil også kunne gi formannskapet i Sandefjord kommune en bedre mulighet til å behandle valg til selskapenes styre.

5.3 KJØNNSSAMMENSETNING AV STYRET

Sandefjords eierskapsprinsipper punkt 2e fastsetter at: «Krav til kjønnsbalanse skal ivaretas».

Vestfold Vann sitt styre skal følge aksjelovens § 20-6 (jamfør IKS-lovens § 10 (1)), noe som betyr at hvert av kjønnene skal være representert med minst to medlemmer. Begge kjønn skal være representert blant varamedlemmene. Dette inkluderer ikke representanter valgt av ansatte i selskapet.

Ved valget i 2015 ble det valgt to kvinner og tre menn til selskapets styre, mens det ble valgt to menn og en kvinne som varamedlemmer. I 2017 valgte et kvinnelig medlem av styret å tre ut. Som erstatter for henne ble en kvinne valgt og dermed ble styrets kjønnsammensetning uendret.

5.3.1 REVISORS VURDERING AV KJØNNSSAMMENSETNING I STYRET

Revisor konkluderer at kjønnsrepresentasjonen i styret er i samsvar med kravene i IKS-loven og kommunens eierskapsprinsipper.

5.4 KOMPETANSEUTVIKLING I STYRET

Det framgår av eierskapsprinsippene punkt f at Sandefjord kommune anser det som selskapets ansvar å tilby opplæring til sine styremedlemmer.

Styreleder i Vestfold Vann poengterer at kompetanseutvikling i styret er sentralt, og at det hvert år arrangeres et utvidet strategimøte for å øke vannfaglig kompetanse. Videre opplyser styreleder at det er tilbud for nye styremedlemmer å få nødvendig faglig påfyll. Daglig leder utformer også en perm med informasjon til nye styremedlemmer, hvis ønskelig kan daglig leder også gå igjennom innholdet med nye styremedlemmer. Styreleder fremhever at styret er bredt sammensatt med tanke på kompetanse. Styreleder holder seg oppdatert på hvordan eierne definerer sine mål med eierskap osv., og mener det er sentralt å kjenne eiernes forventninger og følge opp disse.

I intervju med revisor understreker også nestleder i styret at styret er opptatt av kompetanseutvikling. Det fremheves at styreleder ofte stiller spørsmål om noen føler behov for opplæring. Det er særlig oppmerksomhet på kompetanse når nye styremedlemmer velges inn. På styreseminarene er det fokus på hva styret trenger av kompetanse fremover. Det blir også tatt opp på styremøter hvilke temaer styret trenger å vite mer om.

5.4.1 REVISORS VURDERINGER AV KOMPETANSEUTVIKLING I STYRET

Kommunens eierskapsmelding (KST-sak 91/17) har ikke formulert detaljerte krav til hvordan de ønsker at selskapene skal jobbe med kompetanseutvikling, og vektlegger at styrene selv skal jobbe med kompetanseutvikling. Hvordan styret skal jobbe med kompetanseutvikling er ikke utdypet i selskapsavtalen. Etter revisors vurderinger kan styret vise til at de har jobbet med kompetanseutvikling i henhold til krav i kommunens eierskapsmelding.

5.5 OPPSUMMERING OG OVERORDNET KONKLUSJON

Revisors vurderinger i forbindelse med problemstilling 2 kan oppsummeres i tabell 5.1 Tabellen viser hvert av revisjonskriteriene (RK) med tilhørende hjemler fra selskapsavtalen (SA) til Vestfold Vann (VV) eller Sandefjord kommunes eierskapsprinsipper (EP), samt revisors vurdering av disse.

Tabell 5.1: Oppsummering av revisors vurderinger i problemstilling 2 med revisjonskriterier og forhold som ble vurdert		
Hjemmel	Krav	Oppfylt i VV tilfelle
RK	Vestfold Vann bør overholde bestemmelser i selskapsavtalen § 8 og 9 ved valg.	Delvis
SA § 8 nr. 3	Representantskapet skal «Velge en valgkomite på tre medlemmer»	Nei
SA § 8 nr. 3	Valgkomiteen skal «innstille på valg fem eiervalgte styremedlemmer med tre varamedlemmer i nummerrekkefølge, for fire år herunder styreleder og nestleder.»	Ja
SA § 8 nr. 4 og 5	Representantskapet skal «Velge fem styremedlemmer og tre varamedlemmer i nummerrekkefølge, for fire år.» og «Velge styreleder, nestleder [...]»	Ja
SA § 9	«Ett styremedlem med et varamedlem velges av og blant de ansatte»	Ja
RK	Sandefjord kommune bør arbeide for at de prinsipper for styrevalg fastsatt i eierskapsprinsippene punkt 2e legges til grunn for valg i Vestfold Vann.	Ja
EP 2e	«Ved valg av selskapenes styrer skal det søkes å gi styret en samlet kompetanse som er hensiktsmessig for de utfordringer som selskapet står overfor.»	Ja
EP 2e	«Krav til kjønnsbalanse skal ivaretas»	Ja
EP 2e	«Det bør benyttes valgkomite for å forberede styrevalg.»	Ja

Tabell 5.1: Oppsummering av revisors vurderinger i problemstilling 2 med revisjonskriterier og forhold som ble vurdert		
Hjemmel	Krav	Oppfylt i VV tilfelle
RK	Sandefjord kommune bør arbeide for at ordfører representerer kommunen i valgkomiteen i Vestfold Vann og at formannskapet får anledning til å uttale seg om styrevalg.	Ja
EP 2b	«Ordføreren bør fortrinnsvis være kommunens representant [...] i valgkomitéer»	Ja
EP 2e	«Formannskapet bør forut for eiermøter gis anledning til å [...] drøfte valg til selskapenes styrer.»	Ja
RK	Sandefjord kommune bør arbeide for at Vestfold Vann gir styret den nødvendige kompetanse for sitt arbeid	Ja
EP 2f	«Det skal legges til rette for at selskapene om nødvendig kan gi styrerepresentantene opplæring i styrearbeid generelt og i selskaps-spesifikke utfordringer.»	Ja
Merknad: RK: revisjonskriterium SA: Selskapsavtalen for Vestfold Vann EP: Sandefjord kommunes eierskapsprinsipper		

Revisor konkluderer med at praksis i selskapet Vestfold Vann stor grad er i samsvar med selskapsavtalen og krav i kommunens eierskapsmelding når det gjelder styrer/ styrevalg og kompetanseutvikling i styret. Revisor finner imidlertid at representantskapet i Vestfold Vann ikke har etterlevd selskapsavtalen da det kun er valgt to medlemmer til valgkomiteen selv om det framgår av selskapsavtalen at det skal velges tre.

6 PROBLEMSTILLING 3

Problemstilling 3: Hvordan fungerer rapportering fra selskapet til Sandefjord kommunes egne politiske organer?

6.1 REVISJONSKRITERIER

I dette kapitlet beskriver revisor rapporteringslinjer fra selskapet til kommunens politiske organer. Revisor har utledet følgende revisjonskriterium:

Selskapets rapportering til Sandefjord kommunes politiske organer må være henhold til krav i IKS-loven og kommunens prinsipper for eierskap (KST-091/17).

6.2 RAPPORTERING I HENHOLD TIL IKS-LOVEN

Formelt sett er representantskapet organet hvor eierkommunene og selskapet møtes. I representantskapet er alle selskapets eiere representert, i Vestfold Vann tilfelle er samtlige representantskapsmedlemmer ordfører i sin kommune. Representantskapet vedtar både regnskap, budsjett og økonomiplan. Daglig leder og styreleder er pliktige til å møte i representantskapsmøtene og alle styremedlemmer samt daglig leder har møte- og talerett. Det framgår av IKS-loven § 8 at innkalling til representantskapet skal skje fire uker før møtet finner sted. Daglig leder har opplyst at selskapet sender innkallingen til kommunene. Dette innebærer at kommunene har mulighet til å bruke informasjonen i innkallingene som en kilde til informasjon om selskapet. Styreleder har opplyst at han har løpende kontakt med representantskapets leder.

Den viktigste formelle rapporteringen for selskapet er årsmeldingen med årsregnskapet. Økonomi-rapporteringen er ekstra viktig i et IKS da hver av eierne har et ubegrenset ansvar for sin andel av de totale økonomiske forpliktelser som selskapet har, jf. IKS-loven § 3 (1). IKS-lovens § 7 fastsetter at representantskapet, som selskapets øverste myndighet, har ansvaret for å vedta selskapets årsregnskap. IKS-lovens § 27 fastsetter at styret framlegger forslag for representantskapet om årsberetning og årsregnskap. Det framgår av forskrift at selskapet skal avlegge regnskapet innen 15.02 det påfølgende året og skal det være revidert av revisor innen 15.03. Videre skal regnskapet med skal vedtas av representantskapet innen 01.05.⁷

Representantskapet fastsetter også selskapets årsbudsjett og økonomiplan som gir signaler om selskapets framtidige planer. Det framgår av styrets protokoll at de innstiller til representantskapet i disse sakene.

---

⁷ Forskrift om budsjett, regnskap mm for IKS, Forskrift om årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for interkommunale selskaper § 4

IKS-loven § 19 slår fast at hvis selskapets inntekter betydelig svekkes, eller at inntektene blir betydelig høyere enn hva som framgår av budsjettet, skal styret varsle representantskapet om avviket. Representantskapet skal da kalles inn til møte hvor styret skal orientere om årsaken til avviket og framlegge et forslag til revidert budsjett. Styret har også en plikt til å varsle representantskapet og eierkommunene hvis de ser at selskapet ikke kan møte sine forpliktelser, § 24.

6.2.1 Rapportering av årsbudsjett, økonomiplan og regnskap

Siden økonomirapporteringen er så sentral har revisor undersøkt om selskapet har vedtatt budsjett, økonomiplan og regnskap i henhold til lovkrav. Revisor har undersøkt protokoller fra representantskap, styre og årsberetning for å kontrollere disse punktene er avlagt i forhold til gjeldene lov og forskrift:

Tabell 6.1: Etterlevelse av vedtaksfrister for årsbudsjett, økonomiplan og regnskap ⁸						
Rapportering:	Årsbudsjett	Økonomiplan ⁹	Avlagt regnskap	Revidert regnskap	Regnskap fastsatt	
År	Frist	Før årets start	Før årets start	15.02	15.03	01.05
2016	27.11.15	27.11.15		Foreløpig: 15.02.17 Endelig: 14.03.17	14.03.17	21.04.17
2017	08.12.16	08.12.16		Foreløpig: 15.02.18 Endelig: 15.03.18	15.03.18	30.04.18
2018	30.11.17	30.11.17		Foreløpig: 15.02.19 Endelig: 12.03.19	12.03.19	Ikke tilgjengelig ¹⁰

Tabell 6.1 viser at representantskapet har vedtatt årsbudsjett og økonomiplan før året start i den undersøkte perioden. Regnskapet blir revidert av revisor og fastsatt av representantskapet innen fristen i den undersøkte perioden. Revisor merker seg at styret avlegger et foreløpig regnskap innen den 15.02, mens det endelige regnskapet vedtas innen 15.03. Daglig leder har opplyst at selve regnskapet er ferdig innen 15.02, men at notene først er klare for vedtak den 15.03. Videre opplyser

⁸ Revisor understreker at det kun er tatt stilling til dato for avlevering, ikke om innholdet er i dokumentene er tilfredsstillende.

⁹ Økonomiplanen skal vedtas hvert år for de neste fire årene, her vurderes det om det er vedtatt en plan med start i det oppgitte året.

¹⁰ Fristen hadde ikke utløpt når rapporten ble ferdigstilt.

daglig leder at selskapet er kommet fram til denne beslutningsprosessen i samråd med revisor fra Ernst & Young.

6.3 RAPPORTERING I HENHOLD TIL K-SAK 091/17

Den politiske oppfølgingen av eierskap i Sandefjord kommune er styrt av eierskapsprinsippene vedtatt av kommunestyret i sak 091/17. I dette dokumentet legges det opp til at formannskapet skal følge opp eierskapet til kommunen basert på de prinsipper som kommunestyret har vedtatt.

Formannskapet har to hovedmåter å få informasjon om Vestfold Vann skissert i Sandefjords eierskapsprinsipper: årlig orientering om selskapet og behandling av saksframlegg.

Iht. punkt 2.c i eierskapsprinsippene skal formannskapet få en årlig orientering om alle kommunale selskaper, inkludert Vestfold Vann. Orienteringen skal fokusere på utviklingen til selskapet. Assisterende rådmann har opplyst om at så langt han er bekjent har denne orienteringen ikke har vært gjennomført for Vestfold Vann i 2017 og 2018. Formannskapet har imidlertid fått informasjon om selskapet gjennom behandlingen av saksframleggene til representantskapet da disse har inneholdt blant annet årsmelding og budsjett for selskapet. Assisterende rådmann opplyser videre at kommunen må utforme nærmere retningslinjer for hvilken form disse orienteringene skal ha og når de skal avholdes.

Den andre hovedkilden til informasjon for formannskapet er saker til behandling i representantskapet. Det framgår av punkt 2.c i eierskapsprinsippene at formannskapet skal få framlagt sak i forkant av eierskapsmøter hvor de skal få anledning til behandle prinsipielle spørsmål og styrevalg. Vestfold Vann sender innkalling til representantskapet til eierkommunene. Rådmannen skriver et saksframlegg til formannskapet basert på denne innkallingen. Dette omfatter normalt et sammendrag av de sakene på sakskartet som rådmannen anser som viktigst og eventuelt vurderinger av disse. I perioden 2017-2018 har det vært gjennomført fire representantskapsmøter, to i hvert år. Samtlige av disse innkallingene har vært behandlet i formannskapet.

6.4 UFORMELLE ARENAER MELLOM SELSKAPET TIL SANDEFJORD KOMMUNE

Daglig leder har opplyst om at hun har en løpende kontakt med kommunenes administrasjon både i aktuelle fagetater og mot rådmannsnivået. Dette er viktig del av forankringsarbeidet som selskapet gjør opp mot kommunene, samt at det er en mulighet for å avklare mer tekniske detaljer i prosjektene.

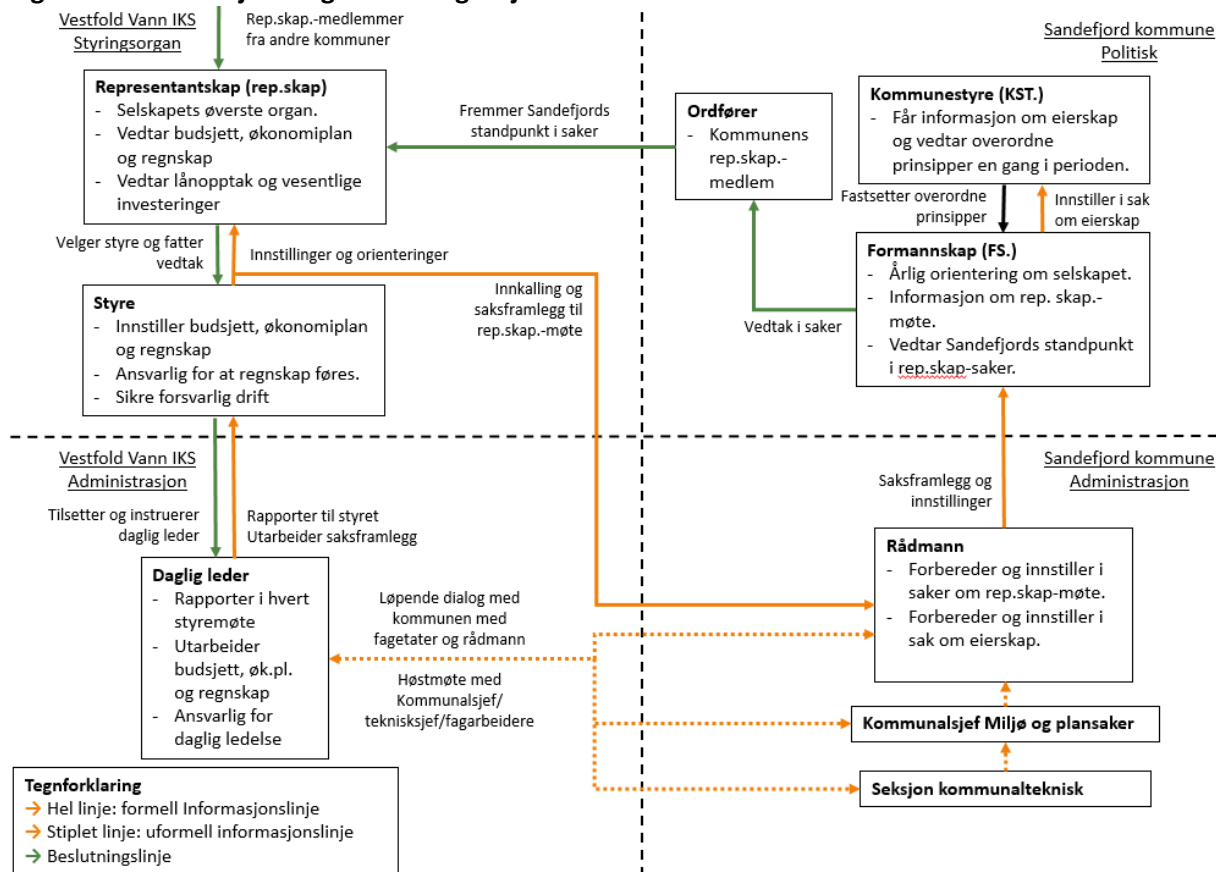
Det er flere arenaer av en mer uformell karakter hvor selskapet og eierkommunene kan møtes. Selskapet arrangerer annet hvert år eierskapsseminarer, som er en form for eiermøter. Disse samlingene fokuserer på de lengre linjene. Selskapet har også et fast årlig «høstmøte» som retter seg mot fagavdelingene i kommunene, hvor tjenesteledere/driftssjef og eventuelt andre fagfolk deltar.

Daglig leder og styreleder fremhever at kontakten med kommunene utover de formelle arenaene er viktige for å avklare hvilket nivå selskapet skal legge seg på i utformingen av sine prosjekter.

6.5 REVISORS VURDERING OG KONKLUSJON

Revisor har med figur 6.1 oppsummert gangen i informasjons- og beslutningsprosesser tilknyttet Vestfold Vann IKS:

Figur 6.1: Informasjons- og beslutningslinjer i Vestfold Vann

Den formelle rapporteringen fra selskapet går til representantskapet. Den formelle styringen av selskapet skjer gjennom vedtak i dette organet. Selskapet skal sørge for at Sandefjord kommune blir orientert om saker som er til behandling i representantskapet. Møteinnkalling med sakspapirer oversendes kommunens administrasjon, som forbereder saken til formannskapet. Revisors gjennomgang viser at dette har blitt ivarettatt ved at formannskapet har fått sakspapirer til møter i representantskapet for 2017-2018.

I kommunens eierskapsmelding (KST-091/17) fremheves at kommunen, ved formannskapet, har to hovedmåter å få informasjon om Vestfold Vann: årlig orientering om selskapet og behandling av saksframlegg. Revisors undersøkelser viser at kommunen ikke har etablert en praksis som ivaretar eierskapsprinsippene punkt 2c, ettersom formannskapet ikke har blitt gitt en årlig orientering om selskapet. Etter revisors vurdering er ikke dette selskapets ansvar, men rådmannens ansvarsområde.

En viktig uformell informasjonskanal mellom selskapet og kommunen, er den løpende dialogen mellom selskapet og kommunens administrasjon.

Revisors overordnede konklusjon er at selskapets rapportering til Sandefjord kommunes politiske organer er i henhold til krav i IKS- loven. Kommunestyrets ønskede praksis (formulert i KST-vedtak 091/17) om årlige selskapsorienteringer i formannskapet, har ikke blitt etterlevd.

7 PROBLEMSTILLING 4

Problemstilling 4: Har Vestfold Vann IKS en økonomisk forsvarlig drift?

For å besvare denne problemstillingen har revisor sett på perioden 2016-2018. Revisor har hentet regnskapstall fra de ferdig reviderte årsregnskapene for perioden.¹¹

7.1 REVISJONSKRITERIER

7.1.1 KRAV OM REGNSKAPSREVISOR

Vestfold Vann er pålagt å ha revisor. Det er representantskapets ansvar å velge revisor, jf. IKS-loven § 28.

7.1.2 INNTEKTER, UTGIFTER OG ÅRSRESULTAT

For å belyse selskapets økonomiske situasjon har revisor valgt å se på nøkkeltall fra regnskapet. Dette inkluderer totale inntekter, driftsutgifter, finansutgifter og årsresultat for selskapet.

I henhold til forskrift om årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for interkommunale selskaper § 3 (2) skal selskapet sette opp en oversikt over hvilke investeringer selskapet har gjennomført i løpet av året og hvordan selskapet har finansiert disse. Videre framgår det av § 3 (3) at: «For hver post i resultatregnskapet og investeringsoversikten i henhold til annet ledd skal det vises tilsvarende tall fra årsbudsjettet.» En slik sammenstilling vil vise sammenhengen mellom hva selskapet budsjetterte og hva resultatet ble i regnskapet.

7.1.3 SELVKOST

Vestfold Vann sine inntekter er i all hovedsak basert på selvkostprinsippet. Det betyr at vannavgiften som selskapet får innbetalt fra kommunen skal tilsvare de kostnader selskapet har til å produsere vannet, i henhold til reglene som gjelder for beregning av selvkost. Revisor har valgt å ikke se detaljert på selvkost, da dette er et omfattende område og går utover rapportens rammer. Revisor vil begrense seg til å undersøke om det blir rapportert på selvkost i Vestfold Vanns årsregnskap.

I rundskriv H-3/14 Retningslinjer for beregning av selvkost for kommunale betalingstjenester legger Kommunal- og moderniseringsdepartementet vekt på åpenhet rundt rapporteringen på selvkostområdet. I rundskrivet står det følgende om rapporteringen i regnskapet:

Det må framlegges en etterkalkyle som viser inntekter, kostnader og resultater. Informasjon om dette gis i forbindelse med kommunenes årsregnskap, hvor det i henhold til god kommunal regnskapsskikk bør vises "beregningen av gebyrfinansierte selvkosttjenester der kommunen

---

¹¹ Revisor gjør oppmerksom på ved rapportens ferdigstilling hadde ikke representantskapet behandlet og vedtatt årsregnskapet for 2018. Fristen for dette (01. mai) hadde ikke utløpt.

fastsetter betalingen etter lov og forskrift, herunder resultatet av selvkostberegningen, gjerne over flere år.”¹²

Revisor vil derfor se på selskapets totale inntekter, utgifter og årsresultatet på selvkostområdet.

7.1.4 LIKVIDITETSBUDSJETT

Da inntekter og utgifter kommer på forskjellige tidspunkt igjennom året, må selskapet sikre at det har disponible midler for å dekke utgiftene sine når disse forfaller. Ved å føre et likviditetsbudsjett kan selskapet få et bedre bilde av hvordan utgifter og inntekter fordeler seg i året og eventuelle grep som må fattes for å sikre at selskapet har disponible midler til å dekke sine utgifter.

7.1.5 EGENKAPITAL

Revisor vil også se på utviklingen av selskapets egenkapital i løpet av perioden 2016-2018. Det framgår av regnskapslovens § 6-2 at selskapet skal vise i regnskapet hvor stor egenkapital de har.

7.1.6 UTLEDEDE REVISJONSKRITERIER

Representantskapet skal velge en revisor, jmfør IKS-loven § 28.

Vestfold Vann skal i regnskapet framlegge en oppstilling av investeringer i regnskapsåret hvor det er anført hvordan investeringene er finansiert, jmfør forskrift om årsbudsjett, regnskap mm for IKS for IKS § 3 (2).

Vestfold Vann skal fremlegge i regnskapet en oppsetning med tall fra regnskapet og budsjettet for hver av postene i resultatregnskapet og investeringsoversikten, jmfør forskrift om årsbudsjett, regnskap mm for IKS § 3 (3).

Regnskapet bør vise et selvkostregnskap, jmfør H-3/14 Retningslinjer for beregning av selvkost for kommunale betalingstjenester, kap. 9.

Regnskapet skal vise Vestfold Vann sin egenkapital, jmfør regnskapsloven § 6-2.

---

¹² Kommunal- og moderniseringsdepartementet, H-3/14 Retningslinjer for beregning av selvkost for kommunale betalingstjenester, 2014
https://www.regjeringen.no/globalassets/upload/kmd/komm/retningslinjer_selvkost_betalingstjenester.pdf

7.2 KRAV OM REGNSKAPSREVISOR

Representantskapet skal velge en revisor, jmfør IKS-loven § 28.

Revisor har undersøkt om representantskapet har valgt revisor i perioden 2016-2018. Revisor fra Ernst & Young ble valgt av representantskapet i sak 10-16 og 06-17. Da revisor ble valgt for en treårsperiode i sak 06-17, var det ikke behov for valg av revisor i 2018.

Revisor fra EY har ikke hatt merknader til regnskapet i perioden 2016 til 2018. I tidsperioden 2015-2018 er det heller ikke sendt nummererte revisjonsbrev.

7.3 INNTEKTER, UTGIFTER OG ÅRSRESULTAT

Vestfold Vann skal i regnskapet framlegge en oppstilling av investeringer i regnskapsåret hvor det er anført hvordan investeringene er finansiert, jmfør forskrift om årsbudsjett, regnskap mm for IKS for IKS § 3 (2).

Vestfold Vann skal fremlegge i regnskapet en oppsetning med tall fra regnskapet og budsjettet for hver av postene i resultatregnskapet og investeringsoversikten, jmfør forskrift om årsbudsjett, regnskap mm for IKS § 3 (3).

I årsregnskapet i perioden 2016 til 2018 i note 15 har selskapet laget en oppstilling mellom budsjett og regnskap for resultatregnskapet. I tabell 7.1 er noen av nøkkeltallene i perioden 2016-2018 oppstilt.

Tabell 7.1: Nøkkeltall fra regnskap og budsjett 2016-2018						
Årstall	2016		2017		2018	
	Regnskap	Budsjett	Regnskap	Budsjett	Regnskap	Budsjett
Driftsinntekter	88 764 867	95 671 420	93 640 917	99 210 387	100 119 214	102 754 032
Driftskostnader	78 323 047	82 562 040	80 545 507	87 695 287	83 679 392	86 097 489
Netto finansutgifter	10 391 785	9 892 874	10 812 632	11 378 684	11 124 412	10 853 825
Årsresultat	50 036	3 216 506	2 282 777	4 403 153	5 315 410	5 802 718

Nøkkeltallene viser at selskapet har levert et positivt årsresultat i perioden 2016-2018. Hvert av årene har inntektene blitt lavere enn det som er budsjettet. Både i årsregnskapet for 2016 og 2017 påpeker selskapet at årsaken til dette er at selvkostrenten har blitt lavere enn hva som ble lagt til grunn i budsjettet, i 2017 og 2018 pekes det også på lavere kostnader som en medvirkende årsak.

Samtidig kan selskapet vise til at utgiftene har blitt lavere enn budsjettet i hele perioden. For 2016 og 2017 skyldes de reduserte kostnadene skyldes i hovedsak at kraftkostnadene har blitt lavere enn budsjettet. For 2018 pekes det både på at kostnader til elektrisitet og kjemikalier har blitt noe lavere enn hva som ble lagt til grunn i budsjettet. Selskapet understreker at øvrige kostnader kun har mindre avvik fra budsjett i 2016 og 2017, mens selskapet anser øvrige utgifter til å være «i tråd med budsjett» i 2018.¹³

Finanskostnadene har to av årene vært høyere enn budsjettet, mens et av årene har de vært lavere enn budsjettet. For 2016 og 2017 forklarer selskapet dette med at rentekostnadene har blitt annerledes enn forventet.

7.3.1 REVISORS VURDERING AV INNTEKTER, UTGIFTER OG ÅRSRESULTAT

Selskapet har i perioden 2016-2018 hatt lavere inntekter enn hva det har blitt budsjettet med. Samtidig har selskapet også hatt lavere driftskostnader enn hva det har blitt budsjettet med.

Selskapet har budsjettet med et årsresultat for 2016, 2017 og 2018 på henholdsvis 3,4%, 4,4% og 5,6% av driftsinntektene hvert år. Både i 2016 og 2017 ble årsresultatet betydelig mindre enn budsjettet, mens det kun er et mindre avvik i 2018. Selskapet peker på at hovedårsaken til avviket i 2016 og 2017 er at selvkostrenten ble lavere enn forventet. Selvkostrenten er den rentekostnaden som legges til grunn for å beregne selskapets kostnad med investeringer i varige driftsmidler. Denne renten er uavhengig av den reelle renten som selskapet betaler eller hvordan selskapet har finansiert investeringen. En lavere selvkostrente vil således redusere selskapets inntekter.

Selskapet må ta en viss høyde for at det blir endringer både i inntekter og utgifter. Årsresultatet for 2016 på kr 50 036 viser behovet for å budsjettere med en viss margin. Revisor mener derfor at overskuddet selskapet budsjetterer med ikke er urimelig høyt. At selskapet budsjetterer med et overskudd bidrar til forutsigbarhet for kommunene enn å budsjettere et regnskap med null i årsresultat og hvor kommunene må gjøre ekstra innbetalinger ved eventuelle underskudd.

Investeringsoversikt

I henhold til forskrift om årsbudsjett, regnskap mm for IKS § 3 (2 og 3) skal selskapet sette opp en oversikt over hvilke investeringer selskapet har gjennomført, hvordan disse er finansiert samt en oppstilling i forhold til budsjett. Revisor merker seg at selskapet gir en oversikt over prosjekter under oppføring i note 11. Revisor merker seg også at selskapet oppgir låneopptak i note 7. Revisor vurderer imidlertid at notene til regnskapet ikke inneholder en oppstilling som tilfredsstillende kravet i forskriftens § 3. Revisor begrunner dette med at det ikke fremkommer en oppstilling mellom budsjett og regnskap på det enkelte investeringsprosjekt, og hvordan disse er finansiert.

---

¹³ Årsregnskap for 2018, Vestfold Vann IKS.

7.4 SELVKOSTREGNSKAP – SAMLEDE UTGIFTER OG INNBETALINGER

Regnskapet bør vise et selvkostregnskap, jmfør H-3/14 Retningslinjer for beregning av selvkost for kommunale betalingstjenester, kap. 9.

Revisor har sett på totale kostnader på selvkost og målt disse opp mot beløpet innbetalt av eierkommunene som rapportert i årsregnskapet, dette vises i tabell 7.2.

Tabell 7.2: Nøkkeltall fra selvkostregnskapet 2016-2018			
	2016	2017	2018
Selvkost (inkl. VV del av SSÅ¹⁴)	84 233 072	88 618 894	95 571 916
Innbetalt fra kommunene	87 237 273	90 532 633	101 566 972
For mye innbetalt fra kommunene	3 004 201	1 913 739	5 995 056

Selvkostregnskapet viser at det ble beregnet høyere selvkostutgifter i budsjettet, enn hva som ble realitet. Følgelig har kommunene betalt inn for mye i forskudd, henholdsvis i 2016, 2017 og 2018 er dette på 3,6%, 2,2% og 5,9% av selvkostutgiften.

Styret har i årsmeldingen for 2016, 2017 og 2018 foreslått at beløpet som er betalt inn for mye skal tilbakebetales til kommunene i det påfølgende året. Dette har representantskapet samtykket til ved å godkjenne årsregnskapet i 2016 og 2017.¹⁵ I regnskapene er beløpet som skal betales tilbake til kommunene, ført som kortsiktig gjeld.

7.4.1 REVISORS VURDERING AV SAMTLIGE UTGIFTER OG INNBETALINGER PÅ SELVKOST

Revisor ser selskapets behov for en viss margin for å ta hensyn til uforutsette utgifter på selvkostområdet. Revisor vil fremheve at selskapet i den kontrollerte perioden har vedtatt tilbakebetaling av for mye innbetalt selvkost til eierkommunene.

¹⁴ SSÅ er vannledning Svinevoll-Skotås-Åsgårdstrand er et samarbeidsprosjekt mellom Vestfold Vann, Tønsberg, Horten og Re. Dette prosjektet er derfor i et eget selvkostregnskap hvor Vestfold Vann tar sin andel etter avtalt brøk som blir en igjen blir en del av Vestfold Vann sitt selvkostregnskap.

¹⁵ Regnskapet for 2018 er enda ikke behandlet av representantskapet ved denne rapportens ferdigstillelse.

7.5 LIKVIDITETSBUDSJETT

I kontrollert periode, har representantskapet, fått framlagt et likviditetsbudsjett for det kommende budsjettåret.

7.6 EGENKAPITAL

Regnskapet skal vise Vestfold Vann sin egenkapital, jamfør regnskapsloven § 6-2.

Revisor har undersøkt hvor mye egenkapital selskapet hadde i perioden 2016-2018, dette er vist i tabell 7.3

Tabell 7.3: selskapets egenkapital 2016-2018			
Årstall	2016	2017	2018
Egenkapital	17 737 329	20 020 107	25 335 517

I perioden 2016 til 2018 har selskapet økt egenkapitalen sin med omtrent 7,6 millioner kroner. Økningen av selskapets egenkapital skyldes at selskapet har levert positive årsresultat. Selskapets positive årsresultat for perioden 2016 til 2018, forklares med at selskapet har en lavere reell rentekostnad i banken på sine lån, enn selvkostrenten som selvkostberegningen baseres på.

7.7 REVISORS OVERORDNEDE KONKLUSJON

Selskapet har et regnskap som oppfyller de fleste kritene som revisor har vurdert. Revisor konkluderer imidlertid med at selskapet ikke oppfyller kravet om å føre en investeringsoversikt i tråd med forskrift om årsbudsjett, regnskap mm for IKS § 3 (2 og 3).

Selv om inntektene til selskapet er lavere enn budsjettet, er også driftskostnader holdt under rammen i budsjettet. Finanskostnadene har i to år vært over budsjett og et år under budsjett, dette er imidlertid mindre avvik. Totalt sett har selskapet i hvert av årene levert et positivt resultat og selskapet har i perioden økt sin egenkapital med omtrent 7,6 millioner kroner.

Den delen av overskuddet som skyldes for høyt innbetalt selvkost har selskapet vedtatt å tilbakebetale eierkommunene i 2016 og 2017 (dette er også forslått av styret for 2018, men enda ikke vedtatt i representantskapet).

På grunnlag av at selskapet i stor grad oppfyller kravene som har vært vurdert, samt leverer et positivt årsresultat, konkluderer revisor at selskapet har en forsvarlig økonomisk drift.

8 PROBLEMSTILLING 5

Problemstilling 5: Hvordan dokumenterer selskapet at de etterlever utvalgte sentrale bestemmelser innenfor regelverket knyttet til:

- 1) IKS loven
- 2) Internkontrollsystem
- 3) offentlige anskaffelser

8.1 IKS-LOVEN

8.1.1 REVISJONSKRITERIER

IKS-loven setter de grunnleggende rammene for interkommunale selskap. Revisor har valgt å se nærmere på selskapets etterlevelse av IKS-lovens krav til utforming av og endring av selskapsavtalen. Følgende revisjonskriterier er utledet:

Vestfold Vann må ha en selskapsavtale som oppfyller minstekravene i IKS-loven § 4 (3).

Vestfold Vann må ha en bestemmelse om låneopptak i sin selskapsavtale og ha overholdt denne, jmfør IKS-loven § 22 (1).

Ved endringer av selskapsavtalen, må beslutningsprosessen være i tråd med krav i lov om interkommunale selskaper, jmfør IKS-lovens § 4.

8.1.2 KRAV TIL SELSKAPSAVTALENS INNHOLD

Vestfold Vann må ha en selskapsavtale som oppfyller minstekravene i IKS-loven § 4 (3).

Vestfold Vann må ha en bestemmelse om låneopptak i sin selskapsavtale og ha overholdt denne, IKS-loven § 22 (1).

Alle IKS skal ha en skriftlig selskapsavtale. Det er fastsatt regler for innholdet og hvordan avtalen skal vedtas og endres i IKS-lovens § 4:

For interkommunalt selskap skal det opprettes en skriftlig selskapsavtale. For de enkelte deltakere skal kommunestyret eller fylkestinget selv vedta avtalen. For deltaker som er interkommunalt selskap, vedtas selskapsavtalen av representantskapet. Vedtaket krever tilslutning fra samtlige medlemmer av representantskapet med mindre annet er fastsatt i selskapsavtalen for det deltakende selskap.

Endringer i selskapsavtalen som gjelder forhold som omtalt i tredje ledd, skal skje på samme måte. Andre endringer vedtas av representantskapet med tilslutning fra minst to tredeler av de avgitte stemmer med mindre det er avtalt at også slike endringer skal vedtas i samsvar med regelen i første punktum.

Selskapsavtalen skal i det minste angi følgende:

- 1. selskapets foretaksnavn;*
- 2. angivelse av deltakerne;*
- 3. selskapets formål;*
- 4. den kommune der selskapet har sitt hovedkontor;*
- 5. antall styremedlemmer;*
- 6. deltakernes innskuddsplikt og plikt til å foreta andre ytelser overfor selskapet;*
- 7. den enkelte deltakers eierandel i selskapet og den enkelte deltakers ansvarsandel i selskapet dersom denne avviker fra eierandelen;*
- 8. antall medlemmer av representantskapet og hvor mange medlemmer den enkelte deltaker oppnevner;*
- 9. annet som etter lov skal fastsettes i selskapsavtalen.¹⁶*

IKS-loven § 4 (3) gir en liste over de forhold som må være omtalt i selskapsavtalen. Punkt nummer 9 i listen viser til at det også er andre forhold enn de som framgår av listen som skal være fastsatt i selskapsavtalen. Revisor vil spesielt framheve IKS-loven § 22 (1). Her fastsettes det at et IKS kan ta opp lån kun hvis dette framgår av selskapsavtalen. Det må fastsettes en ramme for hvor mye selskapet kan ta opp i lån.

Av selskapsavtalens § 12, framgår følgende:

Selskapet skal kunne ta opp lån innenfor en ramme av 750 mill. kroner. Vedtak om låneopptak skal treffes av representantskapet og godkjennes av departementet eller fylkesmannen dersom denne myndighet er delegert.

Siden 2013 har selskapet hatt en låneramme på 750 millioner kroner. Selskapet er i prosess for å øke lånerammen til en milliard.

Revisor har undersøkt om selskapet har holdt seg til den oppgitte lånerammen i perioden 2016-2018:

Tabell 8.1: Låneramme og gjeld i Vestfold Vann			
	2016	2017	2018
Låneramme	750 000 000,-	750 000 000,-	750 000 000,-
Gjeld	658 895 160,-	716 831 380,-	737 142 600,-

¹⁶ IKS-loven § 4.

8.1.3 REVISORS VURDERING AV SELSKAPSAVTALEN I VESTFOLD VANN

Revisor har undersøkt selskapsavtalen til Vestfold Vann for se om den fyller minstekravene som er satt i IKS-loven, etterlevelsen er vist i tabell 8.2.

Tabell 8.2: Vurdering av Vestfold Vanns selskapsavtale opp mot kravene i IKS-loven	
Lovkrav (sitert fra IKS-loven § 4 (3))	Ivaretatt i Vestfold Vanns selskapsavtale
<i>Selskapets foretaksnavn</i>	Ja
<i>Angivelse av deltakerne</i>	Ja
<i>Selskapets formål</i>	Ja
<i>Den kommune der selskapet har sitt hovedkontor</i>	Ja
<i>Antall styremedlemmer</i>	Ja
<i>Deltakernes innskuddsplikt og plikt til å foreta andre ytelser overfor selskapet</i>	Ja
<i>Den enkelte deltakers eierandel i selskapet og den enkelte deltakers ansvarsandel i selskapet dersom denne avviker fra eierandelen</i>	Ja
<i>Antall medlemmer av representantskapet og hvor mange medlemmer den enkelte deltaker oppnevner</i>	Ja
<i>Annet som etter lov skal fastsettes i selskapsavtalen</i>	Ja ¹⁷

Revisor konkluderer at selskapet har en selskapsavtale som samsvarer med IKS-lovens krav i § 4 (3). Vestfold Vann sin låneramme på 750 millioner kroner er fastsatt i selskapsavtalen og selskapet har overholdt denne rammen. Revisor konkluderer med at dette er i samsvar med IKS-lovens § 22 (1).

¹⁷ Revisor har vurdert dette punktet opp mot resten av IKS-loven. Fra hva revisor kan se er dette stort sett forhold hvor det er gitt en hovedregel i IKS-loven, men at man kan fastsette avvikende regler. Unntaket fra dette er § 22 (1) angående låneramme (se avsnitt 8.1.1). Revisor merker seg at selskapsavtalen har punkter i selskapsavtalen hvor det er valgt å avvike fra hovedregelen i IKS-loven, eksempel på dette er selskapsavtalens § 7 hvor representantskapsmedlemmene har stemmeandel etter eierandel, mens IKS-loven § 9 har som hovedregel at hvert representantskapsmedlem har en stemme hver.

8.1.4 ENDRINGER I SELSKAPSAVTALEN

Ved endringer av selskapsavtalen, må beslutningsprosessen være i tråd med krav i lov om interkommunale selskaper, jmfør IKS-lovens § 4.

Endringer i selskapsavtalen er underlagt strenge regler i IKS-lovens § 4 (2). Paragrafen sier at endringer i selskapsavtalen som omfatter forhold som er opplistet i § 4 (3) skal behandles som beskrevet i § 4 (1), dvs. at endringene må godkjennes av kommunestyret i samtlige deltakerkommuner. Øvrige endringer i selskapsavtalen kan gjøres med to tredjedelers flertall i representantskapet med mindre det er avtalt at også disse endringene skal vedtas av kommunestyrene.¹⁸

Kommunal- og regionaldepartementet skriver i odelstingsproposisjonen til IKS-loven at ordlyden i IKS-lovens § 4 (1) andre setning skal forstås som følger:

Loven her benytter samme prinsipp som kommuneloven når det gjelder å presisere at det foreligger delegasjonssperre, jf. bruken av ordet «selv». For kommuner og fylkeskommuner er det således etter første ledd annet punktum bare den øverste myndighet i kommunene/fylkeskommunene, kommunestyret og fylkestinget, som kan vedta inngåelse av selskapsavtale for selskap som etableres etter denne loven.¹⁹

Revisor forstår derfor IKS-loven slik at myndighet til endre selskapsavtalen på de punkter som er fastsatt i § 4 (3) ikke kan delegeres til andre politiske utvalg i kommunen eller til det interkommunale selskapets egne organer. Loven er etter revisors mening ufravikelig på dette punktet og eierne kan derfor ikke avtale seg bort fra dette punktet.

Revisor har merket seg at Vestfold Vann sin selskapsavtale § 14 sier følgende om endringer av selskapsavtalen:

Beslutning om endring av selskapsavtalen og særbestemmelser for levering av vann kan treffes av representantskapet med $\frac{3}{4}$ flertall av stemmene i representantskapet.

Forslag til endringer av selskapsavtalen og særbestemmelser for levering av vann skal oversendes eierkommunene til behandling før behandling i representantskapet.

Som nevnt overfor mener revisor at IKS-loven er ufravikelig når det gjelder endringer som omfatter forhold omtalt i IKS-lovens § 4 (3) og derfor gjelder ikke selskapsavtalens bestemmes for disse endringene. Siden IKS-loven fastsetter at lånerammen skal være oppgitt i selskapsavtalen betyr dette at endring av denne må godkjennes av kommunestyret i hver kommune. Dette skyldes at lånerammen blir da et av forholdene som blir dekket av IKS-lovens §§ 4 (3) nr. 9 og endringer må da gjøres iht. IKS-loven §§ 4 (1 og 2).

¹⁸ Det er egne regler for endringer av selskapsavtalen for deltakere som er selv IKS, disse er ikke aktuelle i dette tilfellet da alle deltakere i Vestfold Vann er kommuner.

¹⁹ Kommunal- og regionaldepartementet, Ot.prp. 53 (1997-98), 9.1, Til § 4. (understrekning i sitatet er kursiv i originalen).

Ansvarsforhold og mulige konsekvenser ved uklar beslutningsprosess

Revisor har i samråd med KS Konsulent, vurdert ansvarsforholdet ved endringer av selskapsavtalen som omhandler endringer av eierstruktur og økte lånerammer. Revisor har også drøftet med KS hva som kan bli mulige konsekvenser ved en uklar beslutningsprosess.

Styrets ansvar

Selskapets styre er ansvarlig for til enhver tid å ha en oppdatert selskapsavtale vedtatt av kommunestyrene selv. Styret må sikre at dette skjer ved å vurdere vedtakenes gyldighet. I dialog med KS Konsulent, vurderer revisor at det er i selskapets interesse at eierkommunenes saksbehandling og vedtak blir korrekt første gang. I praksis betyr dette at selskapene gjør forarbeid overfor kommunene som sikrer likelydende vedtak i alle kommunestyrene.

Endring av selskapsavtale ved kommunesammenslåing: IKS-loven pålegger ikke styret har en aktivitetsplikt knyttet til endringer av selskapsavtaler som følge av kommunesammenslåing. Likevel har styret et forvaltningsansvar for selskapet. Dette betyr at det hører til styrets ansvar å ha dialog med eierne som sikrer vedtak om nødvendige endringer i selskapsavtalen.

Endring av selskapsavtale ved økte lånerammer: Behovet for økte lånerammer er gjerne ut fra et initiativ fra selskapets ledelse og styre. IKS-loven § 13 gir styret en myndighet til å forvalte selskapet. I samråd med KS Konsulent vurderer revisor at det er opp til eierne og selskapets styre å velge hvordan saker fremmes, hvor det er anbefalt at dette skjer gjennom dialog hvor spørsmål avklares før formell behandling i kommunestyrene.

Kommunens ansvar

Det er kun eierkommunenes kommunestyre som kan vedta en endret selskapsavtale ved endringer i eierstruktur og ved økte lånerammer. Kommunen har ansvar for sin egen saksbehandling i forbindelse med endringer av selskapsavtaler, og at saker blir behandlet korrekt.

Praktiske konsekvenser

Revisor, har i samråd med KS Konsulent, vurdert hva som kan bli de praktiske konsekvensene av at en selskapsavtale ikke er vedtatt i eierkommunenes kommunestyre:

- Det kan være en risiko for at Foretaksregisteret ikke godkjenner en endring i selskapsavtalen før dokumentasjon fra kommunestyrene foreligger. Dersom Foretaksregisteret ikke godkjenner en selskapsavtale, må selskapet styre sammen med eierne sørge for å rette dette opp ved å få likelydende vedtak fra kommunestyrene.
- Utlåneinstitusjoner vil kunne avvise å låne ut penger utover selskapsavtalens låneramme slik den framkommer i Foretaksregisterets selskapsavtale. Dette innebærer at prosjekter som er avhengig av lånefinansiering vil kunne bli påvirket ved manglende fremdrift osv.

8.1.5 ENDRINGER AV SELSKAPSAVTALEN I VESTFOLD VANN IKS

Vestfold Vann har i den siste perioden gjort flere endringer i selskapsavtalen. Dette skyldes blant annet endringer i eiersammensetningen som et resultat av kommunereformen, videre er det gjort endring i selskapsavtalen for å øke kommunens låneramme. Følgende endringer er godkjent av representantskapet vedrørende eiersammensetningen i perioden 2016-2018:

Tabell 8.3: Endringer i selskapsavtalen angående eiersammensetning godkjent av representantskapet i perioden 2016-2018			
Vedtaksdato representantskap	Endring	Endring omfattet av IKS-loven § 4 (3)	Behandling i Sandefjord kommune
08.12.16	Endring i eiersammensetning grunnet sammenslåing av Sandefjord, Stokke og Andebu (godkjenning før sammenslåing)	Ja, pkt. 2 og 7	Før opprettelse av kommunen ²⁰
21.04.17	Endring i eiersammensetning grunnet sammenslåing av Sandefjord, Stokke og Andebu (godkjenning etter sammenslåing)	Ja, pkt. 2 og 7	Avtale vedtatt i FSK-sak 064/17. Benyttet hasteparagraf, jf. kompl. § 13 og Kst-vedtak 25/16
30.04.18	Endring i eiersammensetning grunnet sammenslåing av Hof og Holmestrand, og Tjøme og Nøtterøy	Ja, pkt. 2 og 7	Avtale vedtatt i FSK-sak 092/18. Benyttet hasteparagraf, jf. kompl. § 13 og Kst-vedtak 25/16.

Revisor har bedt om selskapets rutine for endring av selskapsavtalen. Daglig leder har opplyst at selskapet sender innkallingene til representantskapsmøtene til eierkommunene minst fire uker før møtet finner sted. Videre opplyste daglig leder om at selskapet hadde en dialog med eierne om økte lånerammer som en del av prosessen opp mot dimensjonering av høydebassengene. Revisor kan ikke se at det foreligger særskilte rutiner for utsending av dokumenter når det kommer til endringer i selskapsavtalen.

Revisor har valgt å se nærmere på vedtaksprosessen i eierkommunene i forbindelse med økning av låneramme vedtatt av representantskapet 29.11.18. Sakspapirene til for møtet ble sendt ut på e-post til eierkommunene 31.10.18 rettet til rådmann i hver av kommunene. I tillegg til sakspapirene inneholdt e-posten informasjon om dato, tid og sted for møtet. Revisor har benyttet seg av kommunens innsynsløsninger for å undersøke behandlingen av denne innkallingen i de forskjellige kommunene.

²⁰ Nye Sandefjord hadde politiske møter på slutten av 2016, men revisor kan ikke se at avtalen er behandlet der. Rådmannens saksframlegg i FSK-sak 064/17 viser til at saken ble behandlet av FS i gamle Sandefjord (sak 162/16).

Tabell 8.4: Behandling av økt låneramme i eierkommunene			
Kommune	Vedtaksdato	Utvalg/saknr.	Vedtak
Sandefjord	13.11.18	Formannskap, sak nr. 245/18	«Informasjon om møte i representantskapet for Vestfold Vann IKS den 29. november 2018 tas til orientering.»
Horten	27.11.18	Formannskap, sak nr. 107/18	«Ordfører gis fullmakt til å støtte styrets innstilling i kommende representantskapsmøte.»
Tønsberg*	05.12.18	Bystyret, sak nr. 153/18	«Tønsberg kommune godkjenner endring i selskapsavtalen § 12. Vestfold Vann IKS sin låneramme kan økes med kr. 250 millioner, fra kr. 750 millioner til kr. 1 milliard.»
Færder**	19.12.18	Kommunestyret, sak nr. 180/18	«Økning i lånerammen til Vestfold Vann IKS fastsatt i selskapsavtalen godkjennes.»
Re			Behandling ikke funnet.
Holmestrand	12.12.18	Kommunestyret, sak nr. 134/18	Referatsak, vedtak for referatsaker samlet: «Refererte saker tas til orientering.»

* Formannskapet i Tønsberg innstilte i saken den 26.11.18. sak.nr. 117/18.
** Formannskapet i Færder innstilte i saken den 12.12.18 sak nr. 229/18.

Tabell 8.4 viser store forskjeller i hvordan kommunene har behandlet saken om økt låneramme til Vestfold Vann. I to av kommunene er saken tatt til orientering, i to andre er den økte lånerammen godkjent av kommunestyret (etter at representantskapet har behandlet saken), i en kommune er ordfører gitt fullmakt av formannskapet og en kommune har ikke behandlet saken politisk.

8.1.6 REVISORS VURDERINGER AV ENDRING AV SELSKAPSAVTALEN

Dersom selskapet får en endret eierstruktur eller behov for økt låneramme, må selskapsavtalen endres. Dette må skje gjennom likelydende vedtak i eierkommunens kommunestyre. Selskapet har hatt behov for å endre selskapsavtalen, på grunn av ovennevnte. Revisor vurderer at selskapet ikke har hatt tilfredsstillende rutiner for å sikre likelydende vedtak i kommunestyrene. Revisor vurderer at Sandefjord kommune også har ansvar for at egen saksbehandling er korrekt ved at slike endringer fattes i korrekte politiske organ.

8.2 INTERNKONTROLLSYSTEM

8.2.1 REVISJONSKRITERIER

Internkontroll kan forstås som en samling med systematiske tiltak som sørger for at selskapet arbeider i henhold til gjeldende krav. Dette betyr at internkontroll er et omfattende område, da det kan omfatte for eksempel rutiner og tiltak for å følge opp tidsfrister, økonomi, offentlige anskaffelser, HMS, prosjektstyring osv.²¹ Revisor har avgrenset kontrollen til å se hvordan selskapet dokumenterer etterlevelse av krav i selskapsavtalen til daglig leder og styrets kontroll med selskapet. Revisor har utledet følgende revisjonskriterium:

Selskapet må dokumentere at styrets og daglig leders oppgaver etterleveres, jmfør § 9 og 10 i selskapsavtalen.

I selskapsavtalen fremkommer ansvarsområdet til styret og daglig leder:

§ 9 [...] Styrets oppgaver:

1. *Ansvar for tilfredsstillende organisering og drift av selskapets virksomhet.*
2. *Virksomheten skal drives i samsvar med selskapets formål, selskapsavtalen, selskapets årsbudsjett og andre vedtak og retningslinjer som er fastsatt av representantskapet.*
3. *Sørge for at bokføring og formuesforvaltning er gjenstand for betryggende kontroll.*
4. *Styret ansetter/sier opp daglig leder og oppretter ansettelseskontrakt.*

§ 10 Daglig leder:

Daglig leder står for den daglige ledelse av selskapets virksomhet og skal følge de retningslinjer og pålegg styret har gitt. Den daglige ledelse omfatter ikke saker som etter selskapets forhold er av uvanlig art eller av uvanlig stor betydning. Daglig leder skal minst hver tredje måned, muntlig eller skriftlig, gi styret underretning om selskapets virksomhet, stilling og resultatutvikling.

8.2.2 STYRET OG DAGLIG LEDERS ARBEID MED INTERNKONTROLL

Instruks for styre og daglig leder

Krav i selskapsavtalen til styret og daglig leder, er fulgt opp ved en instruks for styret og en instruks for daglig leder.

Det er utarbeidet en instruks for styret, som tydeliggjør formålet med styrets arbeid. Styret har fire hovedoppgaver, hvor arbeidet med kontrolloppgaver er en av hovedoppgavene. Kontrolloppgavene er beskrevet som: risikostyring, internkontroll og HMS, økonomirapporter, analyse, budsjettering, rapporter fra revisor, forsikringer, kundetilfredshet, arbeidsmiljø og formelle krav (lov og forskrifter). I

---

²¹ Revisor gjør oppmerksom på at det i forbindelse med ny kommunelov også gjøres en endring i IKS-loven. I ny § 14 (4) settes det krav om internkontroll i interkommunale selskap. Dette vil gjelde fra og med kommunestyret sitt konstituerende møte etter kommunestyrevalget høsten 2019.

instruksen til daglig leder fremkommer det at en av daglig leders viktigste oppgaver er å påse at internkontroll og HMS-arbeidet blir ivaretatt på en tilfredsstillende måte.

Revisor har fått opplyst av daglig leder at det rapporteres på følgende punkter i alle styremøter:

- *Resultater vannproduksjon, -forbruk. Ref. hovedmål 1 Hovedplan vann*
- *Resultater vannkvalitet – ref. hovedmål 2 Hovedplan vann*
- *Beredskap og sikkerhet i vannforsyningen – egen sak i styret minimum en gang i året. ref. hovedmål 3 Hovedplan vann.*
- *Rapportering på alle delmål gjøres egen styresak i august [...]*
- *Økonomisk oppfølging:*
  - *Resultatrapporter for hvert investeringsprosjekt (fremdrift, kvalitet og økonomi)*
  - *Kvartalsrapportering driftsregnskap med balanse og selvkostregnskap²²*

Interne kvalitetsrevisjoner

Vestfold Vann har systematisert deler av internkontroll ved at det er dedikerte «internrevisorer» knyttet til tre av avdelingene, Drift, Lekkasje og Anlegg. Selskapet har tre utdannede internrevisorer som gjennomfører internrevisjoner etter en fastsatt plan. Kvalitetsleder har ansvar for planen og at den blir fulgt. Planen kan imidlertid endres dersom det er behov for fokus på et spesielt område. Hele forløpet til revisjonen blir dokumentert (spørsmål til de reviderte og resultater – avvik/observasjoner). Avvik følges opp via Landax avvikssystem på linje med andre avvik/registreringer. Internrevisjonene gjennomgås også fast av ledelsen.

Håndbok for kvalitet, ytre miljø og arbeidsmiljø

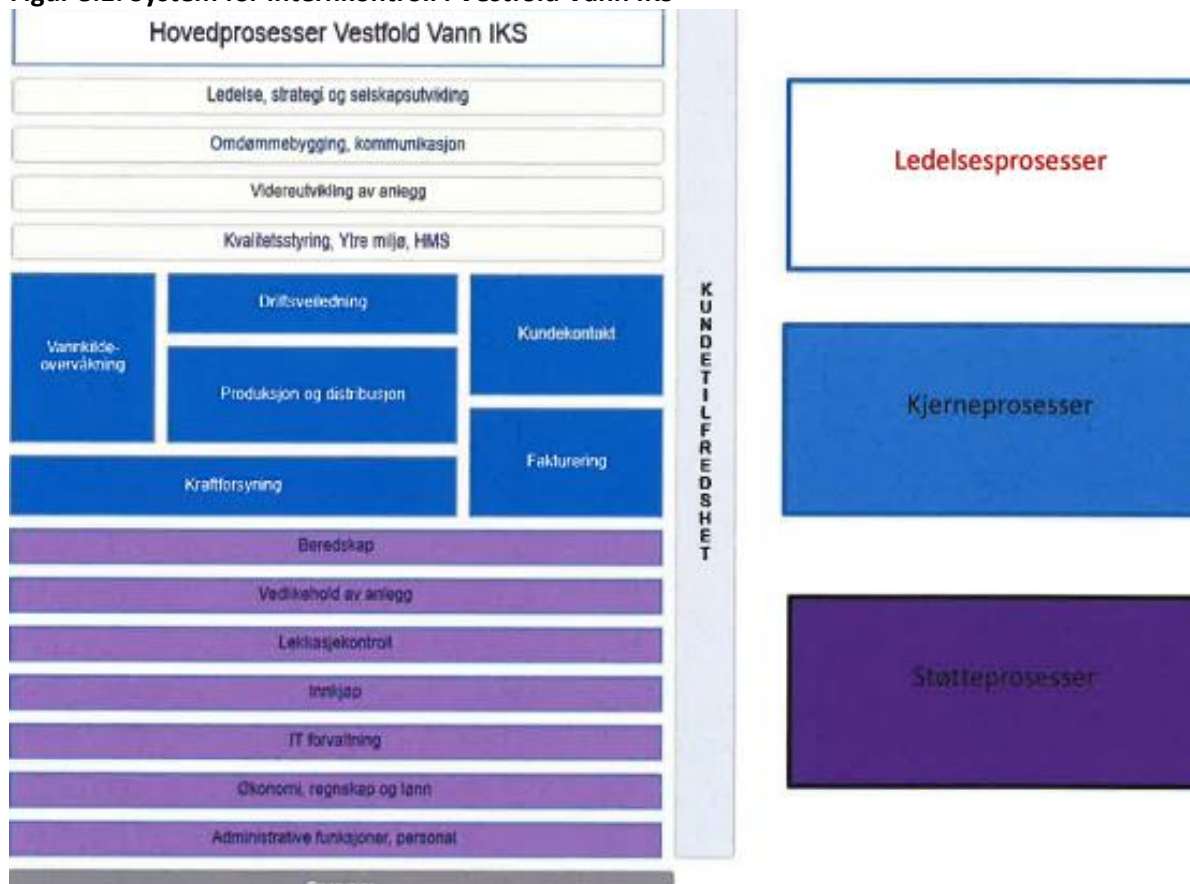
Selskapets arbeid med internkontroll, tydeliggjøres i Håndbok for kvalitet, ytre miljø og arbeidsmiljø. Håndboken er i stor grad strukturert etter ISO-standardene 9001, 14001, 45001. Håndboken er ikke ferdigstilt enda, men selskapet mener den gir et godt bilde av hvordan selskapets internkontroll er bygget opp. Den inneholder en resyme over hvordan organisasjonen sikrer produksjon av vann, at prosesser og aktiviteter utføres på en hensiktsmessig måte i samsvar med de lover og krav som gjelder for virksomheten. Referanser for håndboken er relevante lovkrav innen vannforsyning, ytre miljø og arbeidsmiljø og selskapsstyring.

Følgende figur viser internkontrollen slik den er presentert i håndboken:

---

²² E-post fra daglig leder den 04.02.19.

Figur 8.1: System for internkontroll i Vestfold Vann IKS

Av figur 8.1 fremkommer tre hovedprosesser, som har flere underprosesser:

- Ledelsesprosesser
- Kjerneprosesser
- Støtteprosesser

Kvalitetssystemet består av flere typer dokumentert informasjon, herav:

- Beskrivelse av ledelsessystemer
- Prosessoversikt i Landax
- Forskjellige typer dokumenter: prosedyrer, instruksjoner, skjemaer mm
- Registreringer
- Dokumentmaler

Denne dokumentasjonen skal være tilgjengelig for alle ansatte som behov for disse for utførelse av arbeidsoppgavene sine. Revisor får opplyst at det arkiveres dokumentasjon for å bevise at aktiviteter er planlagt og ifølge krav, som for eksempel:

- Kompetansebevis lagres i Landax Kompetanse
- Prosjektdokumentasjon
- Dokumentasjon fra revisjoner og ledelsens gjennomgang osv.
- Analyseresultater i Gurusoft

Selskapet opplyser at kvalitetssystemet har vært under utarbeidelse, og skal bli ferdigstilt høsten 2019. Det fremheves at det i denne prosessen vært god dialog med styret og daglig leder om nivå og innhold. Ledelsens gjennomgang skal etter en første test i fjor gjennomføres på ordinær måte i år. Styreleder og daglig leder har avtale om en gjennomgang av resultater fra ledelsens gjennomgang for å komme fram til endelig rapporteringsform til styret.

8.3.2 REVISORS VURDERINGER

Etter revisors vurderinger vil dokumentasjon av styrets og daglig leders ansvar, gjennom selskapsavtalens § 9 og § 10, bli ivaretatt gjennom selskapets kvalitetssystem og interne revisjoner. Imidlertid er ikke alle fastsatte rutiner for rapportering til styret beskrevet i dette systemet enda, noe som vil være en forutsetning for tilstrekkelig dokumentasjon av internkontrollsystemet.

8.3 OFFENTLIGE ANSKAFFELSER

8.3.1 REVISJONSKRITERIER

Hovedmålsettingen med denne problemstillingen har vært å finne ut om Vestfold Vann IKS overholder eget og nasjonalt regelverk for anskaffelser. Undersøkelsen ble avgrenset til å se på anskaffelser i 2017 og 2018.

Følgende kilder er benyttet i forbindelse med revisor er satt til denne problemstillingen:

- Lov om offentlige anskaffelser av 16.07.1999 (med endringer)
- Forskrift om offentlige anskaffelser av 07.04.2006 (med endringer)
- Forsyningsforskriften
- Vestfold Vanns innkjøpsrutine

Anskaffelsens verdi

Alle anskaffelser skal være gjennomført i tråd med lov om offentlige anskaffelser (LOA), forskrift om offentlige anskaffelser (FOA)/forsyningsforskriften og internt regelverk. Loven skal bidra til økt verdiskapning i samfunnet ved å sikre mest mulig effektiv ressursbruk ved anskaffelser basert på forretningsmessighet og likebehandling. Anskaffelser skal, så langt det er mulig, være basert på konkurranse. Oppdragsgiver skal sikre at hensynet til forutberegnelighet, gjennomsiktighet og etterprøvbarhet ivaretas gjennom anskaffelsesprosessen. Det er ikke anledning til å dele opp en planlagt anskaffelse i den hensikt å unngå at lovbestemmelser kommer til anvendelse.

Vestfold Vann sin innkjøpsrutine anbefaler et noe strengere krav enn regelverket for kjøp under kroner 100.000. Det fremgår av rutinen at innkjøp under kr 100.000 skal dokumenteres ved at det utfylles en ordreseddel.

Forsyningsforskriften som gjelder anskaffelser bla. i drikkevannssektoeren. Forskriften har to deler, hvor del I setter opp overordnede prinsipper for alle anskaffelser over kroner 100 000, men gir ikke noen

detaljerte retningslinjer for gjennomføringen. Del II gjelder for anskaffelser over EØS-terskelverdien²³ hvor det er en langt større detaljeringsgrad for hvordan prosessen skal gjennomføres.

Anskaffelser i 2017 og 2018 er kontrollert og revidert etter gjeldende regelverk for disse årene.

Habilitet ved anskaffelser

Ved offentlige anskaffelser kan det oppstå spørsmål om habilitet både på oppdragsgiversiden og på leverandørsiden. Forsyningsforskriften § 7-4 og anskaffelsesforskriften § 7-5 (likelydende) understreker at habilitetsbestemmelsene også gjelder i forhold til anskaffelsesprosesser:

(1) Ved gjennomføringen av en anskaffelse som er omfattet av forskriften, gjelder reglene om habilitet i forvaltningsloven § 6 til § 10 og kommuneloven § 40 nr. 3. For oppdragsgivere som ikke er omfattet av forvaltningsloven, gjelder forvaltningsloven § 6 til § 10 tilsvarende.

(2) Oppdragsgiveren skal treffe egnede tiltak for å forebygge, identifisere og avhjelpe tilfeller av inhabilitet.

Revisor har utledet følgende revisjonskriterier:

For de valgte anskaffelsene under kr 100 000 bør selskapet dokumentere:

- at ordreseddelen er utarbeidet i henhold til intern rutine.

For de valgte anskaffelsene mellom kr 100 000 og EØS-terskelverdi må selskapet dokumentere:

- at det er gjennomført konkurranse i henhold til internt og eksternt regelverk
- bruken av tildelingskriterier i henhold til regelverket
- protokollføring i henhold til regelverket

Vestfold Vann må dokumentere at det er etablert rutiner som sikrer tilstrekkelige vurderinger og tiltak i forbindelse med habilitet og offentlige anskaffelser, jf. forsyningsforskriften § 7-4 og anskaffelsesforskriften § 7-5.

8.3.2 VALG AV ANSKAFFELSER TIL KONTROLL

Med utgangspunkt i liste over leverandører fra selskapets regnskap og oversikt over prosjekter ble det valgt ut leveranser under 100 000 og mellom 100 000 og EØS terskelverdi. Revisor har valgt ut til sammen 12 anskaffelser til kontroll.

Revisor har unngått anskaffelser hvor andre enn selskapet har gjennomført konkurranse om rammeavtale. Vestfold Vann IKS er med på rammeavtaler blant annet via VOIS.

---

²³ Jf. forsyningsforskriftens § 5-3 (1) er terskelverdiene: «a) 4,1 millioner kroner ekskl. mva. for vare- og tjenestekontrakter og plan- og designkonkurranser; b) 51 millioner kroner ekskl. mva. for bygge- og anleggskontrakter.»

Tabell 8.5: Anskaffelser utvalgt for kontroll		
Nr.	Anskaffelse	Ca. verdi på kontrakt (eks. mva.)
Under kr 100 000 – intern rutine		
1	Drenering hos grunneier v E18	110 000
2	FDV system	40 000
3	Anskaffelse kurs brannvernutstyr	28 500
Mellom kr 100 000 og EØS-terskelverdi – lov og forskrift		
4	Rehabilitering vanninntak Farris	2 981 000
5	Elektroinstallasjon av målekum	192 000
6	Renholdstjenester	200 000
7	Utskiftning av drikkevannsledning	500 000
8	Luftbehandlingsanlegg Seierstad vannverk	1 000 000
9	Optimalisering av Eidsfoss	12 000 000
10	Hovedentreprise Seierstad Vannverk	11 000 000
11	Overordnet utviklingsplan for Seierstad	1 500 000
12	Detaljprosjektering Optimalisering Eidsfoss	1 500 000

I forbindelse med disse anskaffelsene etterspurte revisor følgende dokumentasjon:

- Tilbudsinvitasjon/ konkurransegrunnlag
- Informasjon om hvem som har utformet konkurransegrunnlaget eller på andre måter bidratt til å spesifisere konkurransen
- Evalueringsskjema med dokumenterte underliggende vurderinger på leverandørenes "score"
- Anskaffelsesprotokoll/dokumentasjon som er tilstrekkelig til å begrunne viktige beslutninger i anskaffelsesprosessen.

8.3.3 KONTROLL AV ANSKAFFELSER UNDER 100.000 – VURDERING AV ETTERLEVELSE AV INTERNT REGELVERK

Selskapet bør dokumentere at ordreseddelen er utarbeidet i henhold til intern rutine.

Anskaffelser under kr 100.000 er unntatt fra lov om offentlige anskaffelser fra 1. juli 2015 og forsyningsforskriften. Vestfold Vann IKS har en rutine som sier at en ordreseddel skal fylles ut for kjøp

under 100 000. Her skal det anføres om kjøpet er gjort etter rammeavtale, kjøp etter undersøkelse i markedet, eller kjøp er gjennomført med kunnskap om prisnivå i markedet. Sekretær skal sørge for at gjenpart av ordreseddel og bilag hefte til faktura. Revisor har undersøkt tre anskaffelser.

Anskaffelse 1 – Drenering hos grunneier v E18

Leverandør er valgt uten konkurranse på bakgrunn av at de kjenner godt til eksisterende ledningsnett og Vestfold Vann IKS sine retningslinjer for sikkerhet og kvalitet. Grunneier ønsket også leverandøren i dette arbeidet. Ifølge opplysninger fra Vestfold Vann IKS, ble jobben anslått til 90 000 kr eks mva. Leverandør har fakturert noe over 100 000 kr.

Revisors vurdering og konklusjon

Jobben var ifølge Vestfold Vann vurdert til å være under grense for forsyningsforskriften. Revisor er ikke forelagt en ordreseddel slik internt regelverk krever, men selskapet oppgir leverandørens priser og vurderer at dette er konkurransedyktige priser. Revisor konklusjon: brudd på intern rutine.

Anskaffelse 2 – Anskaffelse av FDV system

Anskaffelsen ble foretatt og gjennomført i 1998. Det foreligger en grundig vurdering om hvorfor denne leverandøren er valgt. Det kommer ikke frem av dokumentet at det har vært flere leverandører involvert, men det kan heller ikke utelukkes. Senere har denne avtalen fortsatt å løpe. Avtalen er på rundt 40 000 kr årlig.

Revisors vurdering og konklusjon

Revisor har mottatt et dokument som grunngir hvorfor leverandør er valgt. Dette skjedde tilbake i 1998, før innkjøpsrutine ble laget. Årlig ligger kjøpet for under 100 000 kr slik at den er under regelverk for anskaffelser. Revisor konklusjon: ingen avvik avdekket.

Anskaffelse 3 - Kurs brannvernutstyr

Det er utarbeidet en ordreseddel etter internt regelverk. Det er anført at de har gjennomført anskaffelsen med kunnskap om prisnivå i markedet.

Revisors vurdering og konklusjon

Ordreseddel er fylt ut. Revisors konklusjon: ingen avvik avdekket.

8.3.4 KONTROLL AV ANSKAFFELSER MELLOM KR 100.000 OG EØS TERSKELVERDI – VURDERING AV ETTERLEVELSE AV LOV OG FORSKRIFT

For de valgte anskaffelsene mellom kr 100 000 og EØS-terskelverdi:

Selskapet må dokumentere:

- at det er gjennomført konkurranse i henhold til internt og eksternt regelverk
- bruken av tildelingskriterier i henhold til regelverket
- protokollføring i henhold til regelverk

Anskaffelse 4 – Rehabilitering vanninntak Farris

Vestfold Vann IKS inviterte til konkurranse om rehabilitering av vanninntak i Farris med maskinelle installasjoner. Konkurranse ble publisert på Doffin og er gjennomført som åpen anbudskonkurranse med dialog. Tildelingskriterier er pris (80 %) og oppdragsorganisasjon (20 %).

Det var kun en leverandør som leverte tilbud. Ytterligere to leverandører ba om å få dokumenter, men ga beskjed om at de ikke kom til å levere tilbud. Det er utarbeidet protokoll for anskaffelsen som dokumenterer prosessen.

Revisors vurdering og konklusjon

Anskaffelsen er over kr 100 000, men under EØS terskelverdi for utlysning. Konkurransen er frivillig utlyst på Doffin. Det er holdt konkurranse og konkurransen er dokumentert gjennom protokoll. Revisors konklusjon: ingen avvik avdekket.

Anskaffelse 5 – Elektroinstallasjon av målekum

Vestfold Vann har anskaffet elektroinstallasjon av målekum. To leverandører er spurt om tilbud. Begrunnelsen for disse to er forespurt er at Vestfold Vann har god erfaring med leverandørene. Revisor er ikke forelagt ordreseddel eller protokoll som dokumenterer prosessen. Det fremkommer ikke tildelingskriterier i tilbudsinvitasjonen til leverandørene. Leverandør med lavest tilbud er valgt.

Revisors vurdering og konklusjon

Det er holdt konkurranse om oppdraget. Ut over dette er anskaffelsen svakt dokumentert med manglende protokoll og hvilke tildelingskriterier som er benyttet for valg av leverandør. Revisors konklusjon: avvik knyttet til tildelingskriterier og dokumentasjon av beslutning.

Anskaffelse 6 – Renholdstjenester

I 2011 ble det inngått avtale med renholder etter konkurranse med flere deltakere. I 2016 ble imidlertid avtalen sagt opp på grunn av levering under forventning. Ny avtale ble inngått. Vestfold Vann opplyser at de gikk ut i markedet for ny leverandør av renholdstjenester. Revisor er ikke forelagt dokumentasjon på at konkurranse er holdt for denne anskaffelsen. Vi har ikke mottatt konkurranseinvitasjon, protokoll eller annet som dokumenterer prosessen.

Revisors vurdering og konklusjon

Etter revisors vurdering kommer ikke forsyningsforskriften til anvendelse for denne anskaffelsen, men lov og forskrift om offentlig anskaffelser. Selskapet oppgir at konkurranse er holdt, men revisor er ikke forelagt dokumentasjon for dette. Revisor har ikke mottatt protokoll eller annen dokumentasjon som begrunner beslutninger i anskaffelsesprosessen. Revisors konklusjon: avvik knyttet til tildelingskriterier og dokumentasjon av beslutning.

Anskaffelse 7 – Utskiftning av drikkevannsledning

Vestfold Vann bestemte seg for å erstatte en vannledning da det ble observert en bestemt form for korrosjon. Selskapet har valgt å bruke stål som ledningsmateriale. Den utvalgte leverandøren kunne levere katodisk beskyttelse av ledningsanlegg i grunnen. Vestfold Vann opplyser om at leverandøren er den eneste som benytter denne metoden for beskyttelse av drikkevannsledninger i Norge. Avtalen

med leverandør ble gjennomført uten konkurranse. Vestfold Vann IKS opplyser at de burde ha kunngjort dette som en intensjonskunngjøring. Intensjonskunngjøring kan benyttes dersom man mener det er hjemmel for å ikke kunngjøre en konkurranse.

Revisors vurdering og konklusjon

Revisor har valgt å ikke overprøve selskapets vurdering av at det kun er en leverandør i markedet. Revisor er ikke forelagt dokumentasjon som begrunner beslutningen som er foretatt i anskaffelsesprosessen. Revisors konklusjon: Avvik knyttet til dokumentasjon av beslutning.

Anskaffelse 8 – Luftbehandlingsanlegg Seierstad vannverk

Prosedyre som ble valgt var en «lukket» tilbudskonkurranse. Tre leverandører er invitert til å være med i konkurransen hvorav to leverandører valgte å levere tilbud. Vestfold Vann valgte to tildelingskriterier, pris og oppdragsorganisasjon. Pris er vektet 80 %, mens oppdragsorganisasjon er vektet 20 %. Det er mottatt protokoll med vurdering av de mottatte tilbudene. De ble vurdert likt for kriteriet oppdragsorganisasjon, mens den ene leverandøren hadde lavere pris enn den andre. Den med lavest pris ble valgt.

Revisors vurdering og konklusjon

Konkurranse er holdt og tildelingskriteriene vurderes å være korrekt behandlet. Det foreligger også protokoll for anskaffelsen. Revisors konklusjon: ingen avvik avdekket.

Anskaffelse 9 – Optimalisering av Eidsfoss

Oppdraget omfatter optimalisering av Eidsfoss vannverk i form av arbeid knyttet til utvidelse og ombygning av eksisterende vannverk. Kontrakten var verdt ca. 12 mill. kroner og ble publisert som en frivillig kunngjøring på Doffin. Tildelingskriterier var pris (70 %) og gjennomføring (30 %). Protokoll er utarbeidet. Av den fremkommer det at tre leverandører har gitt tilbud.

Revisors vurdering og konklusjon

Konkurranse er holdt og tildelingskriteriene vurderes å være korrekt behandlet. Det foreligger også protokoll for anskaffelsen som begrunner beslutningen i anskaffelsesprosessen. Revisors konklusjon: ingen avvik avdekket.

Anskaffelse 10 – Hovedentreprise Seierstad Vannverk

Konkurransen ble ikke kunngjort, men aktuelle leverandører ble invitert til konkurranse. I protokoll fremkommer det at tre leverandører ble invitert, mens to av disse leverte tilbud. Tildelingskriterier var pris (80 %) og oppdragsorganisasjon (20 %). I protokoll er pris og gjennomføring vurdert. Konklusjon for gjennomføring er dannet på bakgrunn av hvordan leverandør er organisert. Det er også henvisning til referanser.

Revisors vurdering og konklusjon

Konkurranse er holdt og tildelingskriteriene vurderes å være korrekt behandlet. Det foreligger også protokoll for anskaffelsen som dokumenterer valgene i anskaffelsesprosessen. Revisors konklusjon: ingen avvik avdekket.

Anskaffelse 11 – Forprosjekt – Overordnet utviklingsplan for Seierstad

For denne anskaffelsen er det sendt forespørsel til tre leverandører. Konkurransen etter forhandling er valgt som prosedyre. Tildelingskriterier er pris (30 %) og Kvalitet (70%). Kvalitet blir vurdert etter kompetanse og faglige kvalifikasjoner, erfaring fra tilsvarende arbeider, fremdrift / ressurser som tilbys og beskrivelse av oppdraget. Vestfold Vann mottok tilbud fra alle de forespurte. Det foreligger et dokument som dokumenterer valgene i anskaffelsesprosessen.

Revisors vurdering og konklusjon

Konkurransen er holdt og tildelingskriteriene vurderes å være korrekt behandlet. Det foreligger også dokumentasjon som begrunner beslutning i anskaffelsesprosessen. Revisors konklusjon: ingen avvik avdekket.

Anskaffelse 12 – Detaljprosjektering Optimalisering Eidsfoss

To leverandører er invitert til konkurranse. Tildelingskriterier var pris (50 %) og kvalitet (50 %). Hva som skal vektlegges under kvalitet var beskrevet i konkurransegrunnlaget. Begge leverandørene ble vurdert likt for kvalitet. Det ene tilbudet var en del lavere enn den andre leverandøren. Leverandøren med lavest pris ble valgt. Det foreligger et dokument som dokumenterer valgene i anskaffelsesprosessen.

Revisors vurdering og konklusjon

Konkurransen er holdt og tildelingskriteriene vurderes å være korrekt behandlet. Det foreligger også dokumentasjon som begrunner beslutning i anskaffelsesprosessen. Revisors konklusjon: ingen avvik avdekket.

8.3.5 HABILITETSVURDERINGER VED ANSKAFFELSER

Vestfold Vann må dokumentere at det er etablert rutiner som sikrer tilstrekkelige vurderinger og tiltak i forbindelse med habilitet og offentlige anskaffelser, jf. forsyningsforskriften § 7-4

Daglig leder har opplyst at selskapet forholder seg til forvaltningslovens regler om inhabilitet, samt det som er bestemt i selskapets etiske regler hvor følgende er skrevet om inhabilitet:

Den enkelte medarbeider har selv ansvar for å opplyse om egen inhabilitet og tre til side hvis en sak krever det. Det skal være åpenhet rundt nære personlige relasjoner mellom ansatte på ulike nivåer i selskapet og om hvilke troverdighetsproblemer slik relasjoner kan skape.²⁴

Ønsket praksis for habilitetsvurderinger er ikke beskrevet i innkjøpsrutinen. Daglig leder har imidlertid opplyst om at selskapet vektlegger å sikre habilitet blant annet ved å arbeide for å utforme kriterier som kan vurderes objektivt. Revisor kan ikke se at objektive kriterier blir nevnt eksplisitt i anskaffelsesrutinen, men merker seg at kravet om likebehandling av leverandører blir omtalt i innkjøpsrutinen.

²⁴ Etiske Retningslinjer for VIV IKS, datert 21.02.11.

Daglig leder har informert revisor om at Vestfold Vann er skal legge til skriftlig dokumentasjon av habilitet som en del av sine anskaffelsesrutiner og at dette skal innarbeides i Innkjøpsrutinen.

8.3.6 REVISORS VURDERING AV HABILITETSVURDERINGER VED ANSKAFFELSER

Revisor finner at Vestfold Vann har et fokus på habilitet i sine anskaffelsesprosesser, men at dette i liten grad er dokumentert i Vestfold Vann skriftlige rutiner for anskaffelser. Revisor ser derfor positivt på at selskapet skal innføre en skriftlig dokumentasjon på habilitet i anskaffelsesprosessen. Revisor vil oppfordre selskapet til å vurdere også å skriftliggjøre øvrige tiltak i forhold til habilitet som å arbeide for mest mulig objektive kriterier i konkurranse.

8.3.7 REVISORS OVERORDNEDE KONKLUSJON – OFFENTLIGE ANSKAFFELSER

Revisor har ved stikkprøvekontroll vurdert kommunens etterlevelse av eget og nasjonalt regelverk for offentlige anskaffelser. Kontrollen er gruppert etter følgende kategorier:

- Anskaffelser under kr 100.000
- Anskaffelser mellom kr 100.000 og EØS-terskelverdi

Revisor vil understreke at disse kontrollene er begrenset i omfang, men vi gi en pekepinn på etterlevelse av eget og nasjonalt regelverk.

Vi vil trekke fram at regelverket om offentlige anskaffelser stiller krav til at innkjøp i offentlig sektor skal, så langt det er mulig, baseres på konkurranse. Dette er et av hovedelementene i regelverket.

For to av anskaffelsene under 100 000 har vi mottatt ordreseddel eller en grundig beskrivelse for valg av leverandør. For den siste anskaffelsen har vi ikke mottatt ordreseddel etter internt regelverk.

Kontrollen av ni anskaffelser mellom kr 100.000 og EØS terskelverdi, viste at det manglet dokumentasjon for begrunnelse av beslutning for tre av anskaffelsene. For to av disse mangler opplysninger og vurderinger av tildelingskriterier. For den siste, mener Vestfold Vann IKS at det kun er en leverandør. Det ble ikke avdekket avvik for våre kontrollpunkter for 6 anskaffelser.

Tabell 8.6 og 8.7 oppsummerer revisors kontroll av anskaffelser. Grønt signaliserer ingen avvik avdekket. Gult betyr brudd på internt regelverk. Rødt betyr brudd på lov og forskrift om offentlige anskaffelser/ forsyningsforskriften.

Tabell 8.6: kontrollerte anskaffelser under kr 100 000	
Anskaffelse	Ordreseddel i henhold til rutine
Entreprenør til drenering hos grunneier ved E18	
FDV-system	
Kurs brannsikring	

Tabell 8.7: Anskaffelser mellom 100 000 og EØS terskelverdi			
Anskaffelse	Avhold konkurranse	Tildelingskriterier	Dokumentasjon av beslutning
Rehabilitering vanninntak Farris			
Elektroinstallasjon av målekum			
Renholdstjenester	Ikke dokumentert		
Skifte av drikkevannsledning	Ikke aktuelt	Ikke aktuelt	
Luftbehandlingsanlegg			
Optimalisering Eidsfoss vannverk			
Hovedentreprise Seierstad vannverk			
Overordnet utviklingsplan for Seierstad			
Detaljprosjektering Optimalisering Eidsfoss			

8.4 REVISORS HOVEDKONKLUSJON AV PROBLEMSTILLING 5

Revisors hovedkonklusjon i forhold til IKS- loven er at den formelle behandlingen med krav om vedtak i kommunestyrene, ikke har vært i tråd med loven.

I forhold til internkontrollsystem, er revisors utgangspunkt at selskapet må dokumentere at styrets og daglig leders oppgaver etterleves, jmfør § 9 og 10 i selskapsavtalen. Revisors hovedkonklusjon er at selskapet fortsatt må jobbe med å utarbeide tilstrekkelige rapporteringsrutiner mellom selskapet og styre, slik at dette kan dokumenteres.

Revisors stikkprøvekontroll av offentlige anskaffelser viser at selskapet bør sikre at det foreligger tilstrekkelig dokumentasjon for tildelingskriterier, dokumentasjon av beslutning og habilitetsvurderinger.

9 REVISORS ANBEFALINGER

9.1 ANBEFALINGER TIL SANDEFJORD KOMMUNE

- Sandefjord kommune bør sikre at kommunens forvaltning av eierskap inngår som en del av folkevalgtopplæringen, jamfør kommunens vedtatte eierskapsmelding (K-sak 091/17) og anbefaling nr. 1 fra KS.
- Sandefjord kommune bør sikre at formannskapet får årlige orienteringer om selskapene, jamfør K-sak 091/17.
- Sandefjord kommune bør etablere en praksis som sikrer at endringer i selskapsavtaler blir behandlet i samsvar med IKS-loven, jamfør § 4.

9.2 ANBEFALINGER TIL VESTFOLD VANN IKS

- Selskapet bør sammen med eierne, sikre at det er en valgkomite med tre medlemmer, jamfør selskapsavtalen § 8, nummer 3.
- Ved endringer av selskapsavtalen bør Vestfold Vann etablere rutiner i samarbeid med eierne for å sikre beslutningsprosesser i samsvar med IKS-loven, jamfør § 4.
- Vestfold Vann bør sikre at det fremkommer en investeringsoversikt i regnskapet, i samsvar forskrift om årsbudsjett, regnskap mm for IKS §3 (2 og 3).
- Ved offentlige anskaffelser bør selskapet sikre at det foreligger tilstrekkelig dokumentasjon om habilitetsvurderinger/tiltak, tildelingskriterier og beslutningsprosessen, jamfør lov om offentlige anskaffelser med tilhørende forskrifter.

Horten, 10.04.19

Bente Hegg Ljøsterød
Oppdragsansvarlig revisor

Elisabeth Nilsen
Prosjektleder

Trygve Børsting
Prosjektmedarbeider

10 UTTALELSE FRA SANDEFJORD KOMMUNE

Revisor mottok uttale fra Sandefjord kommune ved assisterende rådmann per e-post den 09.04.19:

RÅDMANNENS UTTALELSE

På oppdrag fra kontrollutvalget i Sandefjord kommune, sak 85/18, har Vestfold kommunerevisjon gjennomført selskapskontroll i Vestfold Vann IKS. Gjennom undersøkelsene har revisjonen ønsket svar på fem hovedproblemstillinger:

Selskapskontrollen består av to deler:

- Eierskapskontroll: Formålet med eierskapskontrollen er å påse at kommunens forvaltning av sine eierinteresser fungerer i henhold til kommunestyrets vedtak og forutsetninger, samt i henhold til aktuelt lovverk.
- Forvaltningsrevisjon: Formålet med forvaltningsrevisjonen er å påse at selskapets drift er i henhold til gjeldende lovverk innenfor de områder som er dekket i problemstillingen.

Selskapskontrollen er gjennomført med utgangspunkt i følgende problemstillinger:

- Problemstilling 1: Utøver Sandefjord kommune kontroll med Vestfold Vann IKS i samsvar med politiske vedtak og etablerte normer for god eierstyring og selskapsledelse?
- Problemstilling 2: Utøves virksomheten i selskapet Vestfold Vann i samsvar med selskapsavtalen og krav i Sandefjord kommune sin eierskapsmelding?
- Problemstilling 3: Hvordan fungerer rapportering fra selskapet til Sandefjord kommunes egne politiske organer?
- Problemstilling 4: Har Vestfold Vann IKS en økonomisk forsvarlig drift?
- Problemstilling 5: Hvordan dokumenterer selskapet at de etterlever utvalgte sentrale bestemmelser innenfor regelverket knyttet til:
- 1) IKS loven
  - 2) internkontrollsystem
  - 3) offentlige anskaffelser

I KST sak 091/17 skriver rådmannen «Kommunen som eier har et klart ansvar for å sikre at selskapenes forretningsdrift er i samsvar med gjeldende lover og forskrifter, bl.a ved å legge til rette for at kontrollutvalget og revisjon kan utføre selskapskontroll». Rådmannen ser det derfor som positivt at det er gjennomført selskapskontroll for Vestfold Vann IKS.

Rådmannen er fornøyd med at revisjonens funn viser at både selskapet og kommunen som eier i hovedsak følger de krav som gjelder. Rådmannen ser allikevel at selskapskontrollen avdekker avvik og forbedringspunkter. For Sandefjord kommune anbefaler revisor følgende:

- Sandefjord kommune bør sikre at kommunens forvaltning av eierskap inngår som en del av folkevalgtopplæringen, jamfør kommunens vedtatte eierskapsmelding (K-sak 091/17) og anbefaling nr. 1 fra KS.

- Sandefjord kommune bør sikre at formannskapet får årlige orienteringer om selskapene, jmfør K-sak 091/17.
- Sandefjord kommune bør etablere en praksis som sikrer at endringer i selskapsavtaler blir behandlet i samsvar med IKS-loven, jmfør § 4.

Rapporten redegjør på en grundig måte revisjonens funn i forhold til nevnte fem definerte hovedproblemstillinger, og funnene som er gjort gir god innsikt i de områder som er knyttet til kommunens ansvarsområder innenfor rollen som eier og ifht til eierskapskontroll.

Revisjonens funn, vurderinger og anbefalinger som er gjort i forhold selskapets interne forhold vil ikke bli vurdert av rådmannen i denne uttalelsen og det antas at disse følges opp av Vestfold Vann IKS og blir omtalt i uttalelsen fra selskapet.

Problemstilling 1:

I rapporten trekker revisjonen blant annet frem sammenligningsgrunnlaget ifht. KS' anbefalinger om eierstyring, selskapsledelse og kontroll og kommunens overordnede prinsipper for eierstyring. Rådmannen vurderte anbefalingene i KST sak 091/17 og uttalte den gang at *«disse prinsippene er, etter rådmannens vurdering, i all hovedsak samsvarende med gjeldende anbefalinger, herunder KS' syn (vedlegg 1). Imidlertid er vektlegging og formulering av ulike momenter noe forskjellig»*.

Rådmannen uttalte videre at kommunen bør derfor ha en aktiv holdning til eierskapet samlet og til eierskapet i hvert enkelt selskap. Rådmannen vil på denne bakgrunn anbefale at kommunestyret en gang i løpet av valgperioden i egen sak gis en oversikt over selskaper som kommunen har eierinteresser i og trekke opp overordnede retningslinjer for forvaltning av eierskapet. Rådmannen vil vurdere revisjonens kommentarer knyttet til KS anbefalinger generelt og spesielt for anbefaling nr 4 eierskapsmelding som årlig sak til kommunestyret og behovet for å utarbeide egne selskapsstrategier og andre styringsdokumenter fra anbefaling nr. 5 for de ulike selskapene. Ev. forslag til endringer vil bli belyst av rådmannen i neste eierskapsmelding.

Rådmannen erkjenner at det ikke har blitt gjennomført opplæring av folkevalgte om kommunens forvaltning av eierskap i selskaper. I kommunestyresak 091/17 skriver rådmannen at Forvaltning av kommunens eierskap i selskaper bør også inngå som en naturlig del av folkevalgtopplæring etter hvert kommunevalg. Dette vil bli innarbeidet i folkevalgtopplæringen som foretas etter høstens kommunevalg, der folkevalgtes rolle og kommunes engasjement i selskaper blir en del av opplæringen.

Problemstilling 2:

Rådmannen tar revisjonens funn og konklusjon til etterretning.

Problemstilling 3:

Rådmannen tar revisjonens funn og konklusjon til etterretning. Revisors undersøkelser viser at kommunen ikke har etablert en praksis som ivaretar eierskapsprinsippene punkt 2c, ettersom formannskapet ikke har blitt gitt en årlig orientering om selskapet. Etter revisors vurdering er ikke dette selskapets ansvar, men rådmannens ansvarsområde. Rådmannen slutter seg til denne vurderingen og vil utforme nærmere retningslinjer for hvilken form disse orienteringene skal ha og når de skal avholdes. Retningslinjene og tidsplan for orientering vil bli meldt Vestfold Vann IKS og øvrige selskaper.

Problemstilling 4:

Rådmannen tar revisjonens funn og konklusjon til etterretning. Rådmann er fornøyd med og finner det betryggende at selskapet har en forsvarlig økonomisk drift.

Problemstilling 5:

Rådmannen tar revisjonens funn og konklusjon til etterretning. Kommunen har ansvar for sin egen saksbehandling i forbindelse med endringer av selskapsavtaler, og at saker blir behandlet korrekt. Rådmannen ser at behandlingen av formannskapssak 245/18 ikke var tilstrekkelig belyst når det gjaldt behandlingsregler som følge av økt låneramme. Behov for endring av selskapsavtalen som følge av dette skulle, slik revisjonen påpeker vært fremmet til sluttbehandling i kommunestyret. Rådmannen vil derfor fremme saken til ny behandling i formannskap og kommunestyre i tråd med IKS-lovens krav.

Generelt:

Rådmannen tar forvaltningsrapporten til etterretning og slutter seg til revisjonens anbefalinger. Samtidig er rådmannen tilfreds med mange av funnene forvaltningsrevisjonen presenterer. Vestfold kommunerevisjon har gitt Sandefjord kommune gode innspill for det videre arbeidet med kommunens eierskapskontroll og etterlevelse av vedtatt eierskapsstrategi. Nødvendige forbedringer og de tre konkrete anbefalingene vil bli fulgt opp av rådmannen. Rådmannen vil dersom det er hensiktsmessig legge til rette for dialog og samarbeid med selskapet på de forbedringsområdene/funn som er angitt i rapporten.

11 UTTALELSE FRA VESTFOLD VANN IKS

Revisor mottok uttale til rapporten fra Vestfold Vann IKS ved styreleder per e-post 08.04.19:

Uttalelse fra Vestfold Vann IKS i forbindelse med selskapskontroll

Vestfold Vann IKS setter pris på en revisjonsprosess som dette. Revisjonen har gitt en ekstra anledning til gjennomgang av aktivitet og rutiner. Vi har opplevet prosessen som grundig og relevant. Det er generelt verdifullt med en gjennomgang som dette, også fordi det er gjort med et objektivt blikk.

Revisors anbefalinger følges opp av Vestfold Vann IKS. De tilpasninger og tiltak som omtales fra revisjonen vil bli gjennomført. Noe må gjøres i samarbeid med eierne, og vi vil ha dialog med eierne for å sikre gode rutiner i tråd med anbefalingen.

Vi vil gjennomgå rapporten og tilhørende anbefalinger i selskapets styre. Selskapets administrasjon gjør naturligvis også en gjennomgang av relevante forhold. Anbefalingene blir også tatt opp i eiermøte i Vestfold Vann IKS 2. mai 2019.

Vestfold Vann IKS

Vidar Ullenrød
Styrets leder

12 LITTERATURLISTE

Interne dokumenter

Sandefjord Kommune

Fellesnemndas vedtak 115/2016, Eierskap og interkommunale samarbeid, behandlet 11.10.16.

Kommunestyrevedtak 091/17, Eierskap i selskaper, behandlet 24.10.17.

Vestfold Vann

Etiske Retningslinjer for VIV IKS, datert 21.02.11.

Innkjøpsrutine, 2017, versjon 2, sist revidert 15.08.17.

Instruks for Styret i VIV IKS, styrebehandlet 19.08.13.

Instruks for daglig leder, DL, styrebehandlet 19.08.13.

Selskapsavtale for Vestfold Vann IKS, vedtatt 30.04.18.

Selskapsavtale for Eikeren Vannverk Interkommunale Selskap (IKS), datert 15.06.05.

Eksterne kilder

Deloitte, Selskapskontroll; *Tønsberg kommune; Vestfold Interkommunale Vannverk*, oktober 2013

Kommunalbanken Norge, *Beregning av selvkostrente 2018*, publisert 02.01.2019,

<https://www.kommunalbanken.no/no/nyheter-presse/nyheter-og-pressemeldinger/2019/selvkostrente-2018>

Kommunal- og moderniseringsdepartementet, *H-3/14 Retningslinjer for beregning av selvkost for kommunale betalingstjenester*, 2014,

https://www.regjeringen.no/globalassets/upload/kmd/komm/retningslinjer_selvkost_betalingstjenester.pdf

Kommunal- og regionaldepartementet, *Ot.prp. nr. 53 (1997-98) Lov om interkommunale selskaper og lov om endringer i kommuneloven m m (kommunalt og fylkeskommunalt foretak)*, 23.04.98,

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/otprp-nr-53-1997-98-/id159051/>

Kommunenes Sentralforbund, *Anbefalinger om eierstyring, selskapsledelse og kontroll*,

https://www.ks.no/contentassets/fb95418a8bab40d69235844e212abb6f/ks-anbefalinger-eierstyring_digital.pdf

Nærings- og fiskeridepartementet, *Veileder til reglene om offentlige anskaffelser (anskaffelsesforskriften)*, 24.04.18.

Vestfold kommunerevisjon, *Selskapskontroll; Styret – Evaluering og valg*, 2018

Lovverk og forskrifter

Anskaffelsesforskriften, *Forskrift om offentlige anskaffelser*, FOR-2016-08-12-974

Anskaffelsesloven, *Lov om offentlige anskaffelser*, LOV-2016-06-17-73

Arbeidsmiljøloven, *Lov om arbeidsmiljø, arbeidstid og stillingsvern mv.*, LOV-2005-06-17-62

Forskrift om budsjett, regnskap mm for IKS, *Forskrift om årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for interkommunale selskaper*, FOR-1999-12-17-1568

Forsyningsforskriften, *Forskrift om innkjøpsregler i forsyningssektorene*, FOR-2016-08-12-975

IKS-loven, *Lov om interkommunale selskaper*, LOV-1999-01-29-6

Internkontrollforskriften, *Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter*, FOR-1996-12-06-1127

Kommuneloven, *Lov om kommuner og fylkeskommuner*, LOV-1992-09-25-107

Kommuneloven, *Lov om kommuner og fylkeskommuner*, LOV-2018-06-22-83 (ny kommunelov)

Regnskapsloven, *Lov om årsregnskap m.v.*, LOV-1889-07-17-56

Oppsummering Kvalitet

- **Ressurser:** Det er tilstrekkelige ressurser mht bemanning og kompetanse. Behov vurderes fortløpende. Manglende kompetanse blir tilført ved behov
- **Forbedringsområder:**
  - **Automasjon:** Forbedret systematisk oppfølging av automasjonsutstyr er igangsatt
  - **Vannbehandlingsprosess :** Tettere oppfølging av vba-prosess gjennom jevnlige møter med vannverksvakter er igangsatt
  - **Lekkasjesøk:** Ny programvare Keyzones testkjøres i Holmestrand kommune med godt resultat. Bør innføres i alle kommuner.
- **Endringer:**
  - **UV er installert på Seierstad:** Medfører forbedret mikrobiell sikkerhet (Økt MBA –Mikrobiell barriere)
  - **Driftssikkerhet leveranse:** Nødstrøm er installert på Eidsfoss
  - **Lekkasjesøk:** Endret forholdstall for personspesifikt forbruk er endret fra 150lppd til 140lppd. Dette medfører økt lekkasje%
- **ROS-analyser:**
  - 2.gangs gjennomgang er igangsatt og er planlagt gjennomført i løpet av 2019.
  - Tendensen viser en økning i grønne hendelser, og en reduksjon av gule og røde.
- **Overvåking/måling:**
  - Rentvann ut tilfredsstillende Drikkevannforskriftens krav
- **GAP-analyse ISO 9001 utført av KIWA:**
  - Avvik vurderes som lukket

Oppsummering Ytre miljø

- **Miljøaspekter:**
  - Våre miljøaspekter/vesentlige miljøaspekter er kartlagt i en intern gruppe
  - Gruppen fortsetter arbeidet med å utarbeide mål og metode for måling og plan for forbedring av vesentlige miljøaspekter
    - 1.prioritet har energiforbruk
    - Det legges til rette for å registrere forbruk på drift og forbruk innen mai -19.
      - Fokusområder er pumpedrift
- **Samsvarsforpliktelser(overholdelse av lovkrav):**
  - Samsvarsforpliktelser – overholdelse av er kartlagt
  - Første gjennomgang er utført
    - Mindre endringer er gjennomført; støy -optimalisering av aggregatkjøring, sprøyting med plantevernmidler er avviklet
- **Overvåking/måling:**
  - Utslippstillatelse til Lågen er overholdt
  - Utslippstillatelse til Eikeren følges opp
- **GAP-analyse ISO 14001 utført av KIWA:**
  - Avvik er ikke endelig lukket, men er i god prosess
  - Mål for miljøaspekter vil være sammenfallende med miljømål

- **Arbeidet med ISO 45001 er igangsatt**
  - **Samsvarsforpliktelser (overholdelse av lovkrav):**
  - Det er laget et utkast for samsvarsforpliktelser
  - **Interesseparter:** Eksisterende oversikt over interesseparters behov og forventninger er komplettert ift denne standarden; parter som f.eks. pårørende, bedriftshelsetjeneste, nødetater er kartlagt
    - Med dette som utgangspunkt skal det vurderes om ytterligere forpliktelser tilkommer i tillegg til lovkrav
  - **HMS-rutiner:** Behov er tidligere vurdert i samarbeid med Norconsult, og nødvendige rutiner er innført. Disse revideres i 2019.
  - **ROS-analyser:** Som en del av arbeidet mot standarden vil behovet for ytterligere analyser kartlegges og utføres
  - **Politikk:** Politikk lages i etterkant av gjennomgang av interesseparter og samsvarsforpliktelser.
- **Det er laget en foreløpig framdriftsplan for oppfyllelse av standarden**

Omdømmemåling

høst 2018

-ny måling gjennomføres høst 2019

VESTFOLD VANN IKS

- Spørreskjema ble sendt ut til alle 6 kommuner
  - Rådmenn (3 svar), ansvarlig lekkasje(3 svar), ansvarlig drift(5 svar)(+ 2 som var ukategorisert)
  - Resultater fra undersøkelsen er gjennomgått på fellesmøte, i ledergruppa og med styret
- Følgende områder ble bl.a. berørt:
  - Tilfredshet relasjon, tilfredshet utførelse /leveranse, oppfølging, miljø- og samfunnsbevisst, kompetanse, beredskap, forvaltning av kildene, informasjon ang vannleveransen, kvalitet vannleveranse, tilfredshet sluttbruker, viktigste forbedringsområder
- Forbedringsområder/utfordringer:
  - Informasjon til kommunene om forhold som kan påvirke vannleveransen
  - Samarbeid med kommunene
  - Kildevern
  - Bassengkapasitet

Kommentar tiltak:

- **Undersøkelsen er gjennomgått på høstmøtet med representanter fra alle eierkommunene tilstede.**
- **Informasjonsflyt til kommunene er ytterligere forbedret i etterkant av undersøkelsen.**
- **Vi informerer nå løpende om driftssituasjoner som har betydning for vannleveransen til kommunene.**

Vesfold Vann IKS
Styret

Arkivsak-dok. 19/00044-5
Saksbehandler Tanja Breyholtz

INSTRUKS FOR STYRET OG DAGLIG LEDER I VESTFOLD VANN

Instruks for styret og daglig leder i Vestfold Vann følger vedlagt.

Etter avtale med styreleder legges det opp til en gjennomgang av instruksene for oppdatering og revisjon.

Forslag til vedtak:

Skriv inn forslag til vedtak

Vedlegg:

Instruks for styret

Instruks for daglig leder

Instruks for Styret i VIV IKS

1. Formål med styrets arbeid

I henhold til Selskapsavtalen § 9 er styrets oppgaver følgende:

1. *Ansvar for tilfredsstillende organisering og drift av selskapets virksomhet.*
2. *Virksomheten skal drives i samsvar med selskapets formål, selskapsavtalen, selskapets årsbudsjett og andre vedtak og retningslinjer fastsatt av representantskapet.*
3. *Sørge for bokføring og formuesforvaltning er gjenstand for betryggende kontroll.*
4. *Styret ansetter/sier opp daglig leder og oppretter ansettelseskontrakt.*

Styrets formål og arbeid rettes mot følgende hovedoppgaver:

- Strategioppgaver
- Organiseringsoppgaver
- Kontrolloppgaver
- Egenoppgaver

2. Styrets møter

Styret avholder sine møter ved behov og med en frekvens som sikrer kontinuerlig mulighet for å ivareta styrets oppgaver.

3. Styret rettigheter og plikter

Styremedlem og DL kan kreve at styret sammenkalles. Det enkelte medlem har rett til å kreve redegjørelse og undersøkelser. Slike krav skal rettes til styrets leder.

Medlemmene kan rette henvendelser og ha direkte dialog med selskapets ledelse (innsynsrett). I slike tilfelle skal disse meddeles styrets leder og DL før henvendelsen gjennomføres.

Styrets medlemmer må til enhver tid vurdere sin habilitet i forhold til lovens regler.

Offentlighetsloven og Forvaltningsloven gjelder for VIV IKS.

Taushetsplikt gjelder overfor uvedkommende for kunnskap og informasjon om selskapets tekniske installasjoner og forretningsmessige avtaler.

4. Forhold til daglig leder

Styret skal sikre at daglig leder utarbeider strategisk baserte planer for virksomheten og tilrettelegge for gjennomføring av styrets øvrige.

5. Omfang og oppgaver

Styrets arbeid rettes inn mot fire hovedoppgaver med tilhørende innhold:

Strategioppgaver- mål, strategiske planer, økonomiplan, budsjetter, handlingsplaner, finansforvaltning

Kontrolloppgaver- risikostyring, internkontroll og HMS, Økonomirapporter, analyse, budsjettering, rapporter fra revisor, forsikringer, kundetilfredshet, arbeidsmiljø, formelle krav (lov og forskrifter)

Organiseringsoppgaver- organisasjonsmodell, ansvar og nyndighetsfordeling, instruks fra DL, ressursvurderinger, kompetanseoppbygging, etiske retningslinjer og verdigrunnlag.

Egenoppgaver- styrets egenvurdering, evaluering av DL

6. Forhold til representantskapet

Deltakerne utøver sin myndighet gjennom representantskapet. Representantskapet er selskapets øverste myndighet, som velger styret, styreleder og nestleder, og skal behandle økonomiplan, budsjett, årsregnskap og beretning samt fastsette godtgjørelser.

Styrebehandlet 19. august 2013

VIV IKS

Instruks for daglig leder, DL

Formålet med denne instruksjonen er å utfylle og klargjøre DLs ansvar og forpliktelser samt å sette rammene DLs myndighet.

1. Daglig leders oppgaver

Selskapsavtalens § 10 lyder:

Daglig leder står for den daglige ledelse av selskapets virksomhet og skal følge de retningslinjer og pålegg styret har gitt. Den daglige ledelse omfatter ikke saker som etter selskapets forhold er av uvanlig art eller av uvanlig stor betydning. Daglig leder skal minst hver tredje måned, muntlig eller skriftlig, gi styret underretning om selskapets virksomhet, stilling og resultatutvikling.

DLs viktigste oppgaver:

- Forvalte VIVs menneskelige og materielle ressurser slik at selskapet på en kostnadseffektiv måte leverer vann til eierkommunene innenfor de rammer som er fastsatt i selskapets vedtekter. Sikre at selskapets virksomhet er i samsvar med lover, forskrifter, selskapets retningslinjer og etiske standarder.
- Gjennomføre strategier og handlingsplaner slik de er vedtatt av selskapets styrende organer.
- Forberede selskapets møter i styrende organ, og bidra til at disse gjennomføres på en måte som er i samsvar med lov om IKS, selskapets vedtekter og vedtak. DLs anbefaling til beslutning (innstilling) skal normalt foreligge i alle saker som legges frem for styret. DL skal sørge for protokoll fra møtene.
- DL skal fortløpende holde styret orientert om selskapets drift, økonomi, viktige hendelser og utviklingstrekk. DL er ansvarlig for at styringsinformasjon er relevant og å fremme eventuelle forslag til korrigerende tiltak.
- Utarbeide forslag til økonomiplan, budsjett og handlingsplaner.
- Sørge for at selskapets organisasjon er tilpasset de oppgaver som selskapet har, herunder lede, motivere og følge opp selskapets ansatte. Ansettelser kan gjennomføres innenfor vedtatte rammer.
- Utøve arbeidsgiverfunksjonene overfor selskapets ansatte, herunder gjennomføring av lønnsforhandlinger og fastsette lønn.
- Sørge for at regnskap er i samsvar med lov og forskrifter, og at formuesforvaltningen er ordnet på betryggende måte.
- Påse at selskapet driver innenfor rammen av lover, forskrifter og konsesjoner
- Opprette et best mulig tillitsforhold så vel internt som ovenfor forretningsforbindelser, offentlige myndighet og eiere
- Påse at internkontroll og HMS-arbeidet blir ivaretatt på en tilfredsstillende måte.
- DL er også daglig leder av VIVs datterselskap EVIKS.

2. Forhold utenfor DLs myndighet

Saker av prinsipiell karakter, stor betydning for selskapet eller av uvanlig karakter skal legges frem for styret til behandling. Dersom det er tvil om hva som omfattes av denne begrensningen eller det er svært viktig at saken avgjøres raskt, skal DL konferere med styrets leder som avklarer hvorvidt saken fremmes for styret eller kan avgjøres av DL med etterfølgende orientering til styret.

DL skal sørge for at forhold som gjelder DL personlig, herunder reiseregninger håndteres på en måte som sikrer hensyn til habilitet. Styrets leder gjennomgår årlig dokumentasjon av DLs økonomiske utlegg og timelister. DL skal rådføre seg med styrets leder dersom DL er i tvil om egen habilitet. Deltakelse i virksomhet utenfor VIV som kan oppfattes å ha betydning for relasjonen til VIV eller arbeidet som DL skal avklares med styret.

Utgifter til representasjon skal gjenspeile kommunal nøkternhet i samsvar med praksis i eierkommunene.

DL kan ikke omdisponere vedtatt budsjett utover det som fremgår av budsjettdokumentet og vedtak ved behandlingen av dette.

Styret kan vedta begrensninger i DLs myndighet i enkeltsaker.

3. Forholdet til styret

DL rapporterer til styret. Styret er arbeidsgiver for DL og har instruksjons- og omgjøringsrett.

Styret skal årlig foreta en evaluering av DL herunder vurdere DLs lønnsvilkår. Evalueringen skal blant annet inkludere måloppnåelse og relasjon til styret. Det skal i denne forbindelse gjennomføres medarbeidersamtale mellom DL og styrets leder.

Styret vedtar instruks for DL og endringer i denne.

Styrebehandlet 19. august 2013

Arkivsak-dok. 19/00044-6
Saksbehandler Tanja Breyholtz

HMS- PERSONAL

1. Bakgrunn

Styret orienteres årlig om bemanningssituasjonen og HMS relaterte forhold.

2. Status

Det er nå 30 medarbeidere i Vestfold Vann. 16 personer er knyttet til daglig drift av anleggene. 3 personer arbeider med utbyggingsprosjekter og 5 medarbeidere er tilknyttet lekkasjeavdelingen. 6 medarbeidere er tilknyttet administrasjonen. Glitrevannverket og Vestfold Vann deler en administrativ stilling.

Medarbeider som tidligere var på arbeidsavklaring ble 100 % ufør fra 1. april 2019 og har sendt inn sin oppsigelse til Vestfold Vann.

Vestfold Vann oppfattes å være en attraktiv arbeidsplass med utfordrende og varierte arbeidsoppgaver. Til nå har det ikke vært vanskelig å rekruttere godt kvalifiserte medarbeidere for de ulike stillingene. Normalt får Vestfold Vann mellom 50 og 100 søkere til stillinger som lyses ut.

Gjennomsnittsalderen i Vestfold Vann er 48 år.

Bedriften har seniortilbud (over 62 år) som utgjør to ekstra friuker ved full stilling samt mulighet for økonomiske støtte til trening etter søknad.

Sykefraværet er 1,27 % til og med 1. kvartal i år. 1,27 % er knyttet til korttidsfravær (dekker også fravær pga. barns sykdom).

Det har ikke vært arbeidsulykker eller nestenulykker det siste året.

Bedriften har AMU-utvalg. Det gjennomføres to møter pr år i dette organet. Bedriftshelsetjenesten har i løpet av 1. kvartal 2019 gjennomført helsekontroll for alle medarbeidere. Bedriften motiverer de ansatte til ekstra innsats innenfor fysisk aktivitet / trening.

Strategi for kritisk kompetanse:

Vestfold Vann er opptatt av å sikre god tilgang på kritisk kompetanses. I den forbindelse tilrettelegges for at dagfolka kan fungere som driftsoperatører og omvendt.

Innenfor IT-drift, automasjon og kommunikasjon har Vestfold Vann bygd opp egen kompetanse. Løsningen fungerer godt for virksomheten.

Forslag til vedtak:

Til orientering

Vesfold Vann IKS
Styret

Arkivsak-dok. 19/00044-7
Saksbehandler Tanja Breyholtz

EVENTUELT

Forslag til vedtak:

Skriv inn forslag til vedtak